

Thế chiến quốc - Nga - 2

[Thế chiến quốc - Nga \(2\)](#)

[Nga ráo riết vận động để được vào lại Hội đồng Nhân quyền LHQ](#)

[Nga không giành lại được ghế trong Cơ quan Nhân quyền Liên Hiệp Quốc](#)

[Nga : Bị kết án thêm 19 năm tù, nhà đối lập Navalny bị đầy đến nhà tù "tội phạm nguy hiểm"](#)

[Nga: Ông Navalny đối mặt án tù hàng chục năm khi thẩm phán bác kháng cáo](#)

[An ninh tư tưởng triệt phá giới trí thức](#)

[Luna-25 thất bại nhưng Chandrayaan-3 sẽ gửi tàu ha cánh Vikram xuống Mặt Trăng](#)

[Nga: Cuộc phóng tàu lên mặt trăng thất bại do bộ phận điều khiển bị trục trặc](#)

[Nga: Sách giáo khoa mới bị cáo buộc 'tẩy trắng' lịch sử đế quốc](#)

['Đại Nga' là động lực sâu xa cho cuộc xâm lược Ukraine của Tổng thống Putin?](#)

[Quan điểm cực đoan của giới chức trách Nga](#)

[Ông Putin nói các cuộc xâm lăng Hungary năm 1956 và Tiệp Khắc năm 1968 của Liên Xô là 'sai lầm'](#)

[Nước Nga bế tắc và bần cùng trong chiến tranh](#)

[Thế giới đảo điên](#)

[Đe dọa và lăng mạ: Ngoại giao Nga đã chết như thế nào dưới thời Putin](#)

[Các blogger quân sự của Putin kiếm tiền từ tuyên truyền chiến tranh ra sao?](#)

[1/5 – Quan hệ Nga và châu Phi : Di sản thời Liên Xô](#)

[2/5 – Trung Phi, phòng thí nghiệm của lính đánh thuê Nga](#)

[3/5 – Madagascar, cuộc bầu cử tổng thống 2018 bị Nga xâm nhập can thiệp](#)

[4/5 – Khi Nga khai thác lá bài truyền thống và giá trị gia đình](#)

[5/5 - Những tác nhân gây ảnh hưởng rất nặng động thuộc cộng đồng nói tiếng Pháp](#)

[Yevgeny Prigozhin, ông chủ ma quái của Wagner, người kiến tạo ảnh hưởng của Nga tại châu Phi](#)

[Tiểu sử Yevgeny Prigozhin, thủ lĩnh nhóm lính đánh thuê Wagner của Nga](#)

[Nga: Thực dân mới ở châu Phi thông qua "cánh tay nối dài" Wagner](#)

[Cuộc chiến Ukraine của Putin bị phản tác dụng, dẫn đến cuộc nổi dậy của Wagner tại quê nhà](#)

[Chiến tranh Ukraine đang gây chia rẽ tại cộng đồng người Nga lớn nhất ở phương Tây](#)

[Bình biến khiến cuộc chiến của Nga ở Ukraine trở nên rệu rã?](#)

[Tiền bạc trong quan hệ giữa điện Kremlin và Wagner - Tạp chí kinh tế](#)

[Prigozhin: Từ đồng minh thành một nhân vật "khó xử" đối với Putin](#)

[Tình bạn của Putin với ông chủ Wagner Prigozhin tệ đi như thế nào?](#)

[Yevgeny Prigozhin : Từ "bếp trưởng" đến "đồ tể" và ý đồ hậu Putin](#)

[Anh hùng đại hạ giá](#)

[Ông trùm phải chết, Wagner có như rắn mất đầu?](#)

[Phản ứng quốc tế về cái chết của Yevgeny Prigozhin: "Không ngạc nhiên"](#)

[Prigozhin - Putin : Danh tiếng của "kẻ phản bội" là thách thức đối với "bao chúa"](#)

[Những kẻ thù của Putin, như Prigozhin, hứng chịu số phận bí ẩn](#)

[Trong nhiều năm, kẻ thù của Putin lần lượt bị 'xử' bằng nhiều cách khác nhau](#)

[Những đồn đoán thanh trừng ở Nga sau vụ nổi loạn của Wagner](#)

[Vladimir Putin bắt giữ những tướng lĩnh theo đường lối cứng rắn sau binh biến Wagner](#)

[Nga cách chức tướng Surovikine và sắp xếp lại nhân sự quân đội](#)

[Chủ nghĩa Putin – sống trong sợ hãi](#)

[Phù thủy Putin bị âm binh Wagner lãng nhục, nước Nga có nguy cơ tan rã](#)

[Bố già Nga Putin đang đánh mất hào quang và quyền lực](#)

[Kịch bản nào cho tương lai chế độ Putin ?](#)

[Nước Nga đang đi về đâu?](#)

[Nga ráo riết vận động để được vào lại Hội đồng Nhân quyền LHQ](#)

26 tháng 9 2023

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Reuters

Hành lang Cờ tại trụ sở Liên Hiệp Quốc ở Geneva, nơi Hội đồng Nhân quyền sẽ họp

Nga đang tìm cách tái gia nhập hội đồng nhân quyền Liên Hiệp Quốc trong cuộc bầu cử được coi sẽ là phép thử quan trọng đối với vị thế quốc tế của nước này.

Nga đã bị trục xuất khỏi cơ quan nhân quyền của Liên Hiệp Quốc vào tháng 4 năm ngoái, sau khi Moscow đưa quân tới xâm lăng Ukraine.

Nhưng nay, các nhà ngoại giao Nga đang tìm cách để nước họ được bầu lại vào hội đồng với nhiệm kỳ ba năm mới.

BBC đã nhận được một bản trình bày quan điểm mà Nga gửi tới các thành viên Liên Hiệp Quốc để vận động sự ủng hộ.

Cuộc bỏ phiếu sẽ diễn ra vào tháng tới.

Trong tài liệu mà BBC xem được, Nga cam kết sẽ tìm ra “các giải pháp thích hợp cho các vấn đề nhân quyền” và tìm cách ngăn chặn hội đồng trở thành một “công cụ phục vụ ý chí chính trị của một nhóm quốc gia”, được hiểu là ám chỉ phương Tây.

Các nhà ngoại giao nói Nga đang hy vọng lấy lại được uy tín quốc tế sau khi bị cáo buộc vi phạm nhân quyền ở Ukraine và trong chính nước mình.

Bằng chứng mới nhất về những hành vi lạm dụng đó đã được trình lên hội đồng nhân quyền hôm thứ Hai trong một bản phúc trình từ Ủy ban Điều tra về Ukraine.

Erik Mose, chủ tịch ủy ban, cho biết vẫn đang tiếp tục có các bằng chứng về tội ác chiến tranh bao gồm tra tấn, hãm hiếp và tấn công dân thường được thu thập.

Một phúc trình riêng cách đây hai tuần của báo cáo viên đặc biệt của Liên Hiệp Quốc về Nga, Mariana Katzarova, cho biết tình hình nhân quyền ở Nga cũng “xấu đi đáng kể”, với việc những người chỉ trích cuộc xâm lược bị bắt giữ tùy tiện, bị tra tấn và đối xử tàn tệ.

Hội đồng nhân quyền Liên Hiệp Quốc có trụ sở tại Geneva và có 47 thành viên, mỗi thành viên được bầu với nhiệm kỳ ba năm.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Đại diện cho Trung Âu và Đông Âu

Trong cuộc bầu cử tiếp theo, diễn ra vào ngày 10/10, Nga sẽ cạnh tranh với Albania và Bulgaria để giành một trong hai ghế đại diện cho các nước Trung và Đông Âu.

Cuộc bỏ phiếu sẽ có sự tham gia của tất cả 193 thành viên của Đại hội đồng Liên Hiệp Quốc ở New York. Các nhà ngoại giao ở đó cho biết Nga đang ráo riết vận động, hứa hẹn cung cấp ngũ cốc và vũ khí cho các nước nhỏ để đổi lấy phiếu bầu của họ.

Vì vậy, họ cho rằng hoàn toàn có khả năng Nga có thể quay trở lại hội đồng.

Tài liệu tuyên bố lập trường của Nga - được đưa ra tại Liên Hiệp Quốc - cho biết Nga muốn "thúc đẩy các nguyên tắc hợp tác và tăng cường đối thoại mang tính xây dựng, tôn trọng lẫn nhau trong hội đồng, nhằm tìm ra giải pháp thích hợp cho các vấn đề nhân quyền".

Mục đích cốt lõi là Nga sẽ dùng tư cách thành viên của mình "để ngăn chặn xu hướng ngày càng tăng trong việc biến hội đồng nhân quyền thành công cụ phục vụ ý chí chính trị của một nhóm quốc gia".

Nga nói rằng họ không muốn nhóm đó "trừng phạt các chính phủ không trung thành vì dám có chính sách đối ngoại và độc lập của riêng họ".

Nga đã bị đuổi khỏi Hội đồng Nhân quyền vào tháng 4/2022 với 93 thành viên của đại hội đồng Liên Hợp Quốc bỏ phiếu đồng ý, 24 phiếu

phản đối và 58 phiếu trắng. Nga đổ lỗi cho "Mỹ và các đồng minh" khiến nước này mất tư cách thành viên.

Một bản phúc trình trong tháng này của ba nhóm vận động - gồm UN Watch, Human Rights Foundation và Trung tâm Nhân quyền Raoul Wallenberg - kết luận rằng Nga "không đủ tiêu chuẩn" để trở thành thành viên của hội đồng nhân quyền.

Anh quốc nói họ "phản đối mạnh mẽ" nỗ lực của Nga tái gia nhập hội đồng nhân quyền.

BBC đã tiếp cận phái đoàn Nga tại Liên Hiệp Quốc để lấy phản ứng.

[Nga không giành lại được ghế trong Cơ quan Nhân quyền Liên Hiệp Quốc](#)

11/10/2023

VOA News

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Một phiên họp của Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc tại Geneva.

Nga ngày 10/10 thất bại trong nỗ lực giành lại ghế trong Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc sau khi bị Đại hội đồng đình chỉ vào tháng 4 năm ngoái sau cuộc xâm lược Ukraine.

Ông Louis Charbonneau, Giám đốc LHQ của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền HRW nói, "Các quốc gia thành viên Liên hiệp quốc đã gửi một tín hiệu mạnh mẽ tới giới lãnh đạo Nga rằng một chính phủ chịu trách nhiệm về vô số tội ác chiến tranh và tội ác chống nhân loại không thuộc về Hội đồng Nhân quyền".

Trong một cuộc bỏ phiếu kín, Albania, Bulgaria và Nga đã tranh hai ghế dành cho nhóm khu vực Đông Âu. Cần có đa số 97 phiếu, Moscow đạt được 83, trong khi Bulgaria nhận được 160 và Albania 123.

Trước cuộc bỏ phiếu, những người ủng hộ nhân quyền đã cảnh báo rằng ngoài những hành động tàn bạo xảy ra ở Ukraine, Điện Kremlin đã thắt chặt các hạn chế đối với các quyền và tự do trong nước kể từ cuộc xâm lược và không đáng được quay trở lại Hội đồng Nhân quyền.

Đại hội đồng có tổng cộng 15 ghế để bầu vào nhiệm kỳ ba năm của cơ quan nhân quyền gồm 47 thành viên có trụ sở tại Geneva.

Trung Quốc, hiện là thành viên, đã giành chiến thắng trong nhiệm kỳ thứ hai.

Trong nhóm khu vực châu Á, Trung Quốc, Nhật Bản, Kuwait và Indonesia đã tìm cách lấp đầy bốn ghế còn trống. Việc thiếu sự cạnh tranh thực sự đã làm tăng đáng kể khả năng Trung Quốc đạt được đa số phiếu bầu cần thiết. Tuy nhiên, Trung Quốc đứng cuối cùng trong khu vực này với 154 phiếu bầu. Indonesia đạt 186, Kuwait 183 và Nhật Bản 175.

“Trung Quốc đứng ở vị trí cuối cùng trong nhóm châu Á. Điều đó cho thấy rằng nếu có sự cạnh tranh ở khu vực châu Á thì Trung Quốc sẽ thua”, ông Charbonneau nói. “Và đó là điều đáng lẽ phải xảy ra. Nó nhấn mạnh tầm quan trọng sống còn của các nhóm cạnh tranh trong các cuộc bầu cử ở Liên hiệp quốc.”

Các quốc gia được bầu vào Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc được kỳ vọng sẽ “duy trì các tiêu chuẩn cao nhất trong việc thúc đẩy và bảo vệ nhân quyền” cả trong và ngoài nước. Những người ủng hộ nhân quyền cảnh báo rằng các quốc gia có thành tích nhân quyền kém sẽ sử dụng vị trí của họ trong Hội đồng để che đậy cho hành vi vi phạm của mình.

Những vi phạm nhân quyền của Trung Quốc đã được nhiều người biết đến. Ở trong nước, Bắc Kinh đã tùy tiện bắt và giam giữ những người chỉ trích chính phủ và những người bảo vệ nhân quyền, đồng thời đã giam giữ tới một triệu người Hồi giáo Uyghur trong các “trại cải tạo” ở tỉnh Tân Cương. Nước này cũng đã đàn áp các quyền tự do ở Hong Kong và Tây Tạng.

Ở nhóm Mỹ Latin và Caribê thì Brazil, Cuba, Cộng hòa Dominic và Peru cạnh tranh ba ghế còn trống. Nước vi phạm nhân quyền Cuba đã giành được đa số phiếu lớn nhất, với 146 phiếu. Brazil nhận được 144 và Cộng hòa Dominic nhận được 137. Peru đã thất bại trong nỗ lực của mình, đạt được đa số thấp nhất, 108.

Ở nhóm châu Phi có bốn ứng cử viên cho bốn ghế, trong đó Burundi, Ghana, Bờ Biển Ngà và Malawi đều 'đắc cử'. Pháp và Hà Lan cũng đạt được số phiếu cần thiết để lấp đầy hai ghế còn trống ở nhóm Tây Âu và các nước khác.

Ông Charbonneau của HRW cho biết do thiếu sự cạnh tranh ở một số nước nên Trung Quốc, Burundi và Cuba giờ đây sẽ có mặt trong Hội đồng.

Ông nói: “Hồ sơ nhân quyền tồi tệ của họ lẽ ra đã khiến họ bị loại.” “Các thành viên khác của Hội đồng Nhân quyền nên nỗ lực chống lại chương trình nghị sự chống lại nhân quyền của bộ ba vi phạm này và các đồng minh của họ như các quốc gia thành viên đã thực hiện thành công trong quá khứ.”

Những nước chiến thắng sẽ bắt đầu nhiệm kỳ ba năm vào tháng 1 năm 2024.

[Nga : Bị kết án thêm 19 năm tù, nhà đối lập Navalny bị đày đến nhà tù “tội phạm nguy hiểm”](#)

Đăng ngày: 05/08/2023 - 12:20

Capture à partir de : [RFI](#)

Nhà đối lập Nga Alexei Navalny bị kết án thêm 19 năm tù trong phiên xử kín ngày 04/08/2023 vì đã thành lập và điều hành một tổ chức “cực đoan” - thực ra là tổ chức chống tham nhũng. Ông sẽ phải thụ án trong một nhà tù đặc biệt, dành riêng cho tội phạm vô cùng nguy hiểm. Liên Hiệp Quốc và Liên Hiệp Châu Âu đã lên án phiên tòa.

Ảnh trích từ một video phát trên truyền hình do Cục Quản lý Trại giam Liên bang Nga cung cấp cho thấy nhà đối lập Nga Alexei Navalny tại nhà tù ở Melekhovo, vùng Vladimir, cách đông bắc Matxcova khoảng 260 km, ngày 04/08/2023. AP - Alexander Zemlianichenko

Phiên xử chỉ diễn ra vài phút, nhà báo không được tham dự. Nhà đối lập phải thụ án *“theo chế độ đặc biệt”*, theo thông báo trên mạng X (tiền thân là Twitter) của Kira Iarmych, người phát ngôn của nhà đối lập. Trên các mạng xã hội Telegram và Facebook, Alexei Navalny cho rằng chính quyền muốn dùng bản án nặng 19 năm để *“đe dọa”* những người phản kháng. Ông kêu gọi *“đừng để mất khát vọng đấu tranh”*.

Theo AFP, Liên Hiệp Quốc và Pháp yêu cầu *“trả tự do ngay lập tức”* cho người được trao giải Sakharov 2021 của Nghị Viện Châu Âu. Đối với chủ tịch Hội Đồng Châu Âu Charles Michel, *“không thể chấp nhận được”* bản án *“gian lận”*, *“tù tịen”* đối với nhà đối lập 47 tuổi nhằm trừng phạt *“lòng can đảm chỉ trích chế độ Kremlin”*. Người đứng đầu ngành ngoại giao châu Âu Josep Borrell ra thông cáo lên án mạnh mẽ vụ bắt giam, xét xử, cầm tù nhà đối lập Nga *“vì các động cơ chính trị”*. Ngoại trưởng Đức cho rằng *“Putin không sợ gì hơn là những người phản đối chiến tranh, nạn tham nhũng và bảo vệ nền dân chủ, kể cả là từ nhà tù”*.

Navalny thụ án tại một trong những nhà tù nguy hiểm nhất Nga

Theo phán quyết về điều kiện giam giữ *“theo chế độ đặc biệt”*, nhà đối lập Navalny bị điều đến một trong những nhà tù khắc nghiệt nhất. Có 8 nhà tù như vậy tại Nga. Trả lời đài RFI ngày 05/08, bà Carole Grimaud, nhà sáng lập Trung tâm Nghiên Cứu Nga và Đông Âu (Center for Russia and Eastern Europe Research), cho rằng mục đích là nhằm hủy hoại tinh thần nhà đối lập :

“Những nhà tù theo chế độ nghiêm ngặt, có nghĩa là “chế độ đặc biệt”, dành giam giữ những tội phạm nguy hiểm nhất. Những nhà tù này thường nằm rất xa trung tâm, rất xa thủ đô Matxcova để gây khó khăn

cho người thân đến thăm. Alexei Navalny dường như cũng sẽ không được quyền giao tiếp với những tù nhân khác. Ông sẽ bị biệt lập phần lớn thời gian, thậm chí rất hiếm khi được ra sân chung. Ông sẽ bị cô lập, như vậy sẽ không được tiếp xúc với những tù nhân khác. Đó là chủ ý hủy hoại tinh thần con người và làm gương cho mọi sự chống đối ở Nga”.

[Nga: Ông Navalny đối mặt án tù hàng chục năm khi thẩm phán bác kháng cáo](#)

Capture à partir de : [BBC](#)

27 tháng 9 2023, 10:52 +07

Nguồn hình ảnh, Reuters

Lãnh đạo phe đối lập nổi tiếng nhất của Nga, Alexei Navalny, đã thất bại trong việc kháng cáo hôm thứ Ba trước án tù mới 19 năm - nâng tổng mức án tù của ông lên hơn 30 năm, theo [Reuters](#).

Sau phiên tòa kín không cho phép báo chí tham dự, bất chấp phản đối từ Navalny và các luật sư của ông, ông Navalny mặc bộ đồng phục tù màu đen, đứng nghe thẩm phán Viktor Rogov đọc qua danh sách các bản án của ông trước khi nói với ông rằng án tù của ông không thay đổi.

[Alexei Navalny bị tước danh hiệu 'tù nhân lương tâm'](#)

[Navalny, người chỉ trích Putin có thể 'chết trong vài ngày tới'?](#)

[Lãnh đạo đối lập Nga bị bắt khi về nước sau vụ đầu độc suýt chết](#)

[Alexei Navalny: Thủ lĩnh đối lập Nga chống Putin được đưa sang Đức điều trị](#)

Navalny, 47 tuổi, hiện đối mặt với việc bị chuyển tới một khu nhà tù thuộc 'chế độ đặc biệt', cấp độ khắc nghiệt nhất trong hệ thống hình sự của Nga, với viễn cảnh phải ở đó cho tới khi ông ngoài 70 tuổi.

Ông đã bác bỏ mọi cáo buộc - vốn trải dài trong nhiều năm, từ lừa đảo và coi thường tòa án cho tới một loạt các hoạt động 'cực đoan', như các nỗ lực nhằm bịt miệng sự chỉ trích của ông đối với Tổng thống Vladimir Putin.

Daniel Kholodny, một kỹ thuật viên truyền hình - người từng làm việc cho Navalny, đã bị tuyên án tù tám năm hồi tháng Tám trong cùng phiên tòa. Kháng cáo của ông cũng bị bác bỏ hôm thứ Ba.

"Alexei, hẹn gặp lại" Kholodny hét lên sau khi thẩm phán ngừng lời. Navalny vẫy tay đáp lại.

"Cho tất cả chúng ta - các đồng nghiệp và bạn bè - đây là một nỗi đau không nguôi," trợ lý của Navalny, Leonid Volkov, viết trên X, trước đó là Twitter. "Và một thách thức thường trực: mỗi ngày thực hiện mọi điều chúng ta có thể để tiêu diệt kẻ điên cuồng ở Điện Kremlin."

Điện Kremlin đã cố gắng mô tả Navalny như một người không có liên quan gì về mặt chính trị, và Putin khẳng định không bao giờ nhắc đến tên ông. Moscow gọi ông là một phần tử cực đoan, mà không đưa ra bằng chứng, và như một con rối của Cơ quan Tình báo Trung ương Hoa Kỳ.

Navalny cho tới nay là một nhân vật nổi tiếng nhất trong phe đối lập bị chia rẽ của Nga. Những người ủng hộ coi ông là nhân vật mang phong cách Nelson Mandela - người một ngày sẽ ra tù và lãnh đạo đất nước.

Phong trào chính trị của ông bị đặt ngoài vòng pháp luật và các nhân vật chủ chốt của phong trào bị bỏ tù hoặc phải chạy ra nước ngoài như kết quả của chiến dịch đàn áp các tiếng nói bất đồng đang gia tăng kể từ khi Putin phát động chiến dịch xâm lược Ukraine vào năm ngoái.

Vladimir Kara-Murza, một nhà chỉ trích mạnh mẽ Điện Kremlin bị kết án tù 25 năm vào tháng Tư với tội danh phản quốc và dối trá về cuộc chiến, tuần trước vừa bị chuyển tới một nhà tù hình sự nơi an ninh thắt chặt tới mức tối đa tại Siberia, theo luật sư của ông.

Putin chưa bao giờ nhắc tới tên Navalny

Án tù 19 năm dành cho ông Navalny được tuyên hôm 4/8 sau khi ông bị buộc sáu tội danh liên quan đến các hoạt động được cho là 'cực đoan'. Ông phủ nhận mọi tội danh này.

Bản án được đưa ra sau khi ông đã ngồi tù 11 năm rưỡi tại nhà tù hình sự IK-6 ở Melekhovo, khoảng 235 km về phía đông Moscow, với tội danh lừa đảo và các tội danh khác mà ông phủ nhận và cho là có động cơ chính trị.

Navalny được thế giới ngưỡng mộ sau khi tình nguyện quay trở lại Nga năm 2021 từ Đức, nơi ông được điều trị cho cái mà các xét nghiệm tại phòng thí nghiệm phương Tây cho thấy là một nỗ lực đầu độc ông bằng chất độc thần kinh tại Siberia.

Ông bị bắt ngay lập tức khi vừa đặt chân tới Nga. Điện Kremlin phủ nhận việc cố gắng giết ông. Ông Putin bình luận: "Nếu ai đó muốn đầu độc ông ta, họ hẳn đã phải chết ông ta chết rồi."

Các bản án và án tù mới nhất liên quan đến vai trò của ông trong phong trào hiện không còn tồn tại ở Nga mà giới chức cáo buộc là cố gắng làm bất ổn xã hội.

Bộ Ngoại giao Mỹ gọi bản án hồi tháng Tám là "một kết luận bất công cho một phiên tòa bất công", trong khi Liên minh châu Âu lên án cái mà họ gọi là một phán quyết khác có động cơ chính trị và kêu gọi trả tự do cho ông Navalny ngay lập tức.

Navalny nói sau phiên tòa rằng mục đích của bản án tháng trước là nhằm đê bẹp ý chí đứng lên chống lại Putin của người Nga, và kêu gọi mọi người đừng bỏ cuộc.

"Các bạn bị ép phải đầu hàng nước Nga của mình mà không chiến đấu chống lại bằng đảng phản bội, trộm cắp và vô lại đang nắm quyền lực," ông nói.

"Không thể để Putin đạt được mục tiêu của hắn. Đừng đánh mất ý chí chiến đấu."

[An ninh tự tưởng triệt phá giới trí thức](#)

Capture à partir de : [baotienngan](https://baotienngan.com)

Mạc Văn Trang

21-5-2023

Ba nhà khoa học tên lửa siêu thanh Nga bị buộc tội phản quốc: Anatoly Maslov, Alexandr Shpiilyuk và Valery Zvegintsev. Nguồn: ITAM/ ABC Australia

Hôm qua xem Tin tức trên kênh DKN thấy 3 nhà khoa học Nga công bố Thư ngỏ về vấn đề 50.000 nhà khoa học Nga đã bỏ nước ra đi. Trong thư có đoạn: *“Chúng tôi chỉ đơn giản không hiểu làm thế nào để tiếp tục công việc của mình, khi bất kỳ bài viết hoặc báo cáo nào cũng có thể trở thành căn cứ để buộc tội phản quốc”*...

Thận trọng hơn, tôi tìm trên Google về thông tin này, thì thấy VietNamnet cũng có bài: *“Nga mất 50.000 nhà nghiên cứu khoa học trong 5 năm qua”*, trong đó né vấn đề an ninh kiểm duyệt tư tưởng, chỉ nói lý do chủ yếu do không được quan tâm, thiếu kinh phí cho nghiên cứu... (1).

Đó mới là 50.000 nhà khoa học, chứ chưa nói đến các nhà văn, nghệ sĩ, các nhà hoạt động văn hoá, xã hội đã ra đi, có thể còn nhiều hơn.

Thì ra ở đâu cũng vậy, khi chế độ độ tài dung túng cho lực lượng “AN NINH TƯ TƯỞNG” (Khoa giáo, an ninh mạng, An ninh nội địa, cho đến CA phường/ xã) thấy ai viết cái gì họ cho là “nhạy cảm” là có quyền “mời làm việc” hoặc “đến gặp nói chuyện” để răn đe; ai viết gì đụng chạm đến “chế độ” là có thể quy tội “Tuyên truyền chống phá nhà nước”, bị tù đày.

Việt Nam đã có bao nhiêu bài học cay đắng, khi an ninh, tuyên giáo lộng quyền muốn quy kết ai “có tư tưởng sai trái” bắt tù thì bắt.

Kể ra thì vô số ví dụ:

Vụ anh “Lộc Vàng”, chỉ hát “nhạc vàng” mà mấy người đi tù đến 10 năm.

Đạo diễn Trần Văn Thủy kể, ra mắt phim “Hà Nội trong mắt ai” xong, lúc nào cũng bị công an theo dõi, phải trốn lủi “như buôn bạc giả”, may

có ông Phạm Văn Đồng, rồi Nguyễn Văn Linh xem và “bảo kê” cho nên thoát tội, và làm tiếp phim “Chuyện tử tế”, nổi tiếng...

Nhà thơ Trần Mạnh Hảo kể, đang là Trưởng trại Viết văn ở Vũng Tàu, làm bài thơ “Khóc Nguyên Hồng” mà bị Tuyên giáo, an ninh truy nã. May có ông Võ Văn Kiệt, Võ Trần Chí can thiệp, nên thoát. Lần hai, là xuất bản cuốn “Ly thân”, bị Tuyên giáo ra lệnh thu hồi và an ninh truy nã, lại nhờ ông Nguyễn Văn Linh can thiệp nên thoát tội. Ông Hảo nói, nếu không có mấy ông ấy can thiệp thì Hảo tôi đã tù mục xương và có lẽ xanh cỏ rồi...

Thì ra chả có LUẬT PHÁP gì, an ninh thấy “nhạy cảm” là “xử lý”. Nhưng có ông to “bảo kê” thì thoát nạn. Quả là “vô pháp”!

Nhớ lại những chuyện Tuyên giáo chỉ đạo “đánh Nhân văn- Giai phẩm” bằng kiểu quy chụp, suy diễn, kết tội một cách chủ quan tùy tiện, rồi đày đoạ bao nhiêu trí thức mà kinh hãi. Ghê sợ hơn là chuyện “đánh bọn xét lại, chống đảng”, nghi ai, là an ninh truy bức đến cùng.

Ai còn chưa tin, chưa hiểu rõ, xin hãy đọc “Đêm giữa ban ngày” của Vũ Thư Hiên; “Chuyện kể năm 2000” và “Hậu chuyện kể năm 2000” của Bùi Ngọc Tấn...

Cuộc “đại cải tạo” đối với trí thức miền Nam sau 1975 cũng gây nên biết bao thảm cảnh. Tuyên giáo, an ninh ra lệnh bắt đi “cải tạo”, khám nhà, đốt sách, báo “tài liệu phản động” là thực thi ngay. “Cải tạo tư tưởng” thì không có hạn tù, bao giờ “trên” thấy “cải tạo tốt” thì được tha.

Điều đáng lo là cho đến ngày nay, khoa giáo, an ninh vẫn lộng quyền như xưa, không rút ra bài học đau đớn nào trong quá khứ.

Tôi nhớ cách đây mấy năm, cùng ngồi với nhà văn Nguyên Ngọc trong buổi họp mặt sinh nhật nhà giáo Phạm Toàn, ở Hà Nội. Một cô giáo dạy văn Trung học đến thưa với Nguyên Ngọc: Thưa bác, chúng cháu được lệnh, loại các tác phẩm của bác ra ngoài chương trình, rất buồn. Nhà văn Nguyên Ngọc cười không nói gì. Tôi bị sốc, hỏi: Ai ra lệnh đó? – Dạ, chúng cháu chỉ biết “trên” chỉ thị như vậy...

Nghe nói Khoa giáo (hay ai?) chỉ đạo, chương trình Văn phổ thông loại tác phẩm của nhiều tác giả nổi tiếng, như Nguyên Ngọc, Nguyễn Duy, Trần Mạnh Hảo ... (?). Ai có thẩm quyền lớn như vậy?

Lại nhớ cuốn sách “Cùng học làm người” của GS Nguyễn Đình Cống, do NXB Tri Thức ấn hành năm 2022, bỗng có lệnh “cấm phát hành”(?). Tôi hỏi, cuốn sách về giáo dục rất lành mạnh sao lại cấm phát hành?

Cấm không phải nội dung mà vì tác giả! Cụ Cống bèn rao bán trên mạng, có mấy ngày sách hết sạch.

Mới đây, “Ban Tuyên giáo Thành uỷ thành phố Hồ Chí Minh đã yêu cầu các tờ báo dưới quyền như Tuổi Trẻ và Phụ nữ TPHCM không được đưa hoặc gỡ bản tin về việc nhà phê bình văn học Đặng Tiến qua đời ở Pháp”. (2)

GS Đặng Tiến, tác giả cuốn “Vũ trụ thơ”, nổi tiếng; qua đời ở Pháp ngày 17/4, thọ 83 tuổi. Ông gắn bó với văn học Việt Nam và có nhiều đóng góp về phê bình văn học cho Việt Nam. Ông hay về nước và vận động cho xu hướng hòa hợp văn học trong và ngoài nước...

Nhưng Khoa giáo tp HCM cho rằng, ông là thành viên của Ban vận động thành lập Văn đoàn Độc lập, nên chắc coi ông là “phản động”. Họ có quyền to như vậy đấy.

Tóm lại, một khi chế độ độc tài toàn trị để cho “an ninh tư tưởng” lộng hành thì giới trí thức chỉ có lụn bại, văn hoá, khoa học xuống dốc. Đảng CSVN có bao nhiêu nghị quyết về “thu hút nhân tài”, kêu gọi trí thức Việt kiều về xây dựng đất nước, nhưng từ Ngô Bảo Châu đến bao nhiêu trí thức trẻ “lớn lên dưới mái trường XHCN” còn chả chịu ở lại trong nước, thì Việt kiều nào dám về?

Đối với trí thức điều cơ bản nhất là được tự do suy nghĩ, tự do sáng tạo, tự do biểu đạt. Không có những điều đó thì không còn trí thức.

Chú thích

1.

<https://vietnamnet.vn/nga-mat-50-000-nha-nghien-cuu-khoa-hoc-trong-5-nam-qua-2144934.html>

2.

<https://www.rfa.org/vietnamese/news/vietnamnews/propaganda-agency-of-ho-chi-minh-city-asks-local-newspapers-to-remove-news-on-literal-critic-dang-tien-04212023061823.html>

[Luna-25 thất bại nhưng Chandrayaan-3 sẽ gửi tàu hạ cánh Vikram xuống Mặt Trăng](#)

Capture à partir de : [BBC](#)

21 tháng 8 2023

Nguồn hình ảnh, ROSCOSMOS

Tàu Luna-25 bay lên không gian vũ trụ hôm 11/08 bằng tên lửa đẩy Soyuz-2.1b từ sân bay vũ trụ Vostochny, vùng Amur, Liên bang Nga

Sau cú lao xuống Mặt Trăng của Luna-25 của Nga hôm cuối tuần qua, dư luận quốc tế nay hồi hộp chờ chú tâm đến cuộc đổ bộ của Ấn Độ dự kiến xuống Cực Nam của Mặt Trăng ngày 23/08 này.

Tàu thăm dò Luna-25 tham gia cuộc chạy đua với tàu của Ấn Độ nhưng phía Nga đã tạm thời thất bại.

Luna-25 bị mất điều khiển, lao xuống bề mặt Mặt Trăng và bị hư hại hoàn toàn, theo Roscosmos của Nga.

Đáng buồn hơn, đây là cú tụt lùi của Nga so với Liên Xô, quốc gia đã đưa Luna-24 lên Mặt Trăng thành công 47 năm trước.

Tổ chức Nghiên cứu Không gian của CH Ấn Độ (ISRO) công bố trên mạng X là ngày dự kiến để tàu vũ trụ Chandrayaan-3 đưa module hạ cánh (Lander Module-LM) xuống Mặt Trăng là vào lúc 18:04 ngày thứ Tư tuần này, 23/08.

Module của Ấn Độ sẽ gồm tàu hạ cánh (lander) tên là Vikram và xe tự hành Pragyan, theo ISRO.

Vikram mang theo Pragyan trong bụng, đã gửi về Trái Đất những hình đen trắng chụp bề mặt Mặt Trăng cuối tuần qua.

[Các phi hành gia Nga mặc trang phục màu cờ Ukraine lên vũ trụ Vũ trụ tồn tại vĩnh viễn hay sẽ diệt vong?](#)

[Trung Quốc đưa phi hành gia vào quỹ đạo](#)
[Người Âu lên vũ trụ cũng phải học tiếng Trung](#)

Tuần này, Vikram sẽ tách khỏi tàu mẹ Chandrayaan-3 trên quỹ đạo Mặt Trăng để bay vào gần hành tinh này.

Nếu đáp xuống thành công, Vikram sẽ đem lại một thắng lợi chiến lược và niềm tự hào cho Ấn Độ.

Nhưng cuộc đua Nga-Ấn lần này còn có mục tiêu mang tính kinh tế.

Đỗ bộ được xe tự hành xuống Nam Cực của Mặt Trăng giúp con người tìm ra hai thứ: nguồn nước và nguồn năng lượng dồi dào.

Các nhà khoa học muốn tìm hiểu Nam Cực của Mặt Trăng vì khả năng tại đây có thể có băng, chứa nước.

Nguồn hình ảnh, ISRO,

Chandrayaan-3 bay lên từ bệ phóng của Satish Dhawan Space Centre ở Sriharikota, hòn đảo ngoài khơi vùng Đông Nam của Ấn Độ

Nguồn hình ảnh, ISRO

Isro công bố hình tàu đổ bộ tách khỏi tàu mẹ Chandrayaan để đáp xuống Mặt Trăng ngày 23/08

Từ nước ta có thể tách ra, lấy ô-xy và khí hydro dùng cho các trạm nghiên cứu có người ở.

Được biết vào thời điểm này, giá thành mang một kilogram hàng hóa lên Mặt Trăng là 1 triệu USD.

Bạn thử hình dung mang một litre nước lên tới trạm vũ trụ trên bề mặt Mặt Trăng mà phải trả 1 triệu đô la, thì nhu cầu tìm ra nước ngay trên Mặt Trăng trở nên cấp thiết ra sao.

Thậm chí, việc giảm chi phí vận chuyển nước và các nguồn năng lượng từ Trái Đất có ý nghĩa quyết định cho việc đầu tư lâu dài vào các chương trình thám hiểm Mặt Trăng.

Và Nam Cực của Mặt Trăng còn có nguồn ánh sáng Mặt Trời mạnh gấp 20 lần ở Trái Đất, và đây là nguồn điện cho các bộ pin dùng lâu dài nếu con người muốn lập căn cứ trên đó.

[Nga: Cuộc phóng tàu lên mặt trăng thất bại do bộ phận điều khiển bị trục trặc](#)

03/10/2023

Reuters

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Tàu Luna-25.

Hôm 3/10, Nga cho rằng sự cố trong bộ phận điều khiển trên tàu vũ trụ đã khiến chương trình thám hiểm mặt trăng đầu tiên của họ sau 47 năm bị thất bại, trong đó, tàu đã lao xuống mặt trăng vào tháng 8, theo Reuters.

Roscosmos, tập đoàn vũ trụ nhà nước Nga, cho biết bộ phận điều khiển đã không tắt được hệ thống tên lửa đẩy, khiến cho hệ thống vẫn phát ra lực đẩy kéo dài hơn gấp rưỡi so với mức cần thiết khi tàu lao về phía mặt trăng.

Tàu Luna-25 mất kiểm soát vào ngày 19/8 và đâm vào mặt trăng, làm tiêu tan hy vọng của Moscow rằng họ sẽ đánh bại Ấn Độ để đến cực nam của mặt trăng trước, nơi này chưa từng được thám hiểm. Một tàu vũ trụ của Ấn Độ đã hạ cánh ở đó vào ngày 23/8.

Thất bại này cho thấy sự suy giảm sức mạnh không gian của Nga kể từ thời kỳ huy hoàng của cuộc cạnh tranh trong Chiến tranh Lạnh khi Moscow là bên đầu tiên phóng vệ tinh lên quỹ đạo Trái đất - Sputnik 1, vào năm 1957 - và nhà du hành vũ trụ Liên Xô Yury Gagarin trở thành người đầu tiên du hành vào vũ trụ vào năm 1961.

Roscosmos cho hay họ đã đưa ra phân tích sơ bộ về nguyên nhân khiến tàu Luna-25 bị rơi.

Roscosmos nói: “Khi phát ra xung hiệu chỉnh để chuyển tàu vũ trụ từ quỹ đạo tròn của mặt trăng sang quỹ đạo hình elip trước khi hạ cánh, hệ thống đẩy Luna-25 hoạt động trong 127 giây thay vì 84 giây như dự kiến”.

Họ cho biết nguyên nhân rất có thể là do hệ thống điều khiển trên tàu bị trục trặc trong thiết bị đo vận tốc góc BIUS-L do các lệnh dữ liệu không chính xác. Kết quả là hệ thống đẩy không bị tắt khi cần.

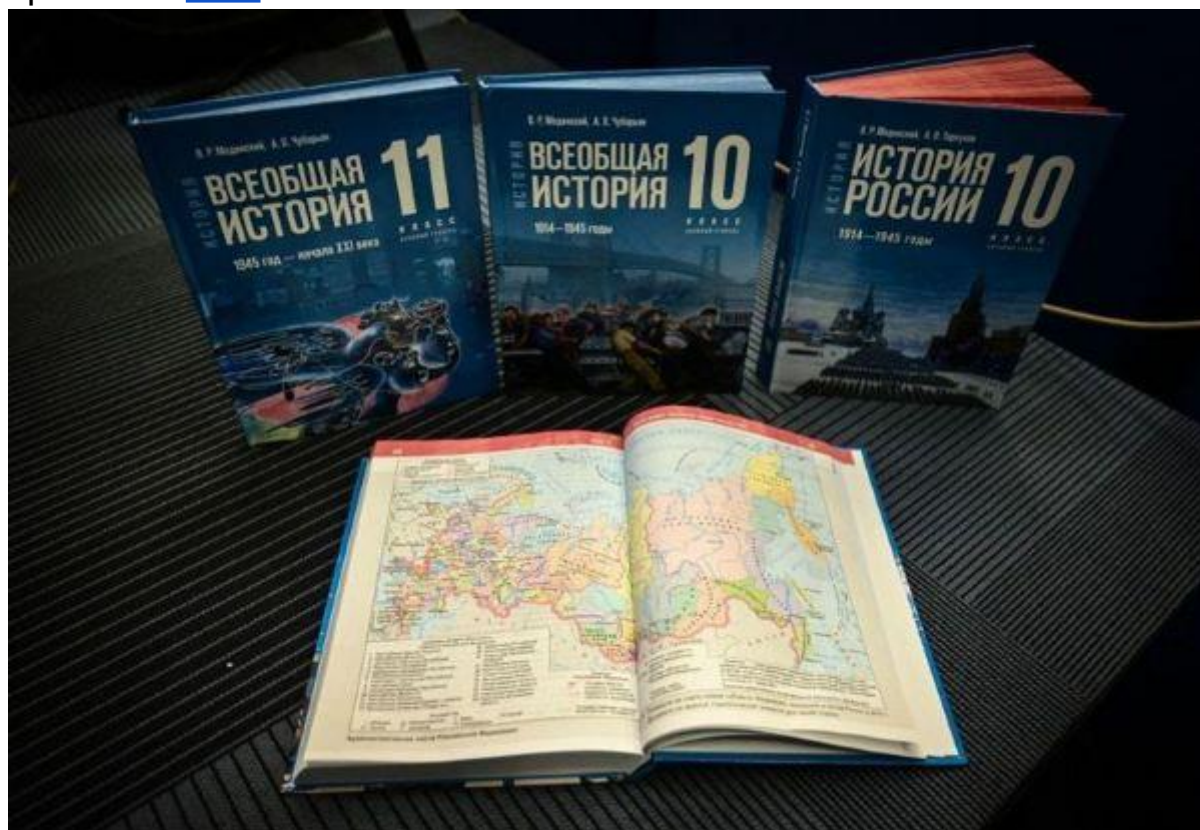
Điện Kremlin đã nói giảm nhẹ về vụ phóng thất bại này, đồng thời thông báo rằng Nga sẽ tiếp tục theo đuổi các kế hoạch đầy tham vọng trong không gian.

[Nga: Sách giáo khoa mới bị cáo buộc ‘tẩy trắng’ lịch sử đế quốc](#)

29 tháng 10 2023

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Sách giáo mới dành cho học sinh trung học ở Nga có nội dung về lịch sử thế kỷ 18 đến 20, sẽ được lưu hành vào năm 2024

- Tác giả, Anastasia Golubeva
- Vai trò, BBC News Tiếng Nga

Từ năm sau 2024, các học sinh trung học ở Nga sẽ bắt đầu sử dụng sách giáo khoa mới về lịch sử thế kỷ 18 đến 20.

Theo tác giả, nhà sử học Aleksandr Chubaryan, sách sẽ có nội dung giảng dạy cho các em học sinh rằng nước Nga không phải là một đế quốc thực dân và không có đế chế như cách mà nước Anh cho thấy, như một điển hình.

Các lời bình luận trước khi sách giáo khoa được ấn bản đã gây nên nhiều tranh cãi.

BBC Tiếng Nga đã trao đổi với các sử gia từ các nước và vùng trước đây từng thuộc đế chế Liên Xô cũ về phản ứng của họ.

“Tất cả các đế chế của thế giới đều sở hữu lãnh thổ ở nước ngoài, nhưng chúng ta đều chia sẻ không gian chung. Vì vậy, khi những lãnh thổ trở thành một phần của nước Nga, thì cùng được bao gồm trong một khu vực kinh tế chung, và cùng gắn kết như một thể thống nhất.”

Nhà sử học Aleksandr Chubaryan đã phác thảo ý tưởng gây tranh cãi đằng sau quyền sách giáo khoa mới cho các học sinh cấp trung học tại Nga.

Các quốc gia từng thuộc đế chế Nga và Liên Xô cũ có thể xem Nga là một đế quốc thực dân, ông lập luận, nhưng đế quốc Nga khác biệt. Nhà sử học này đưa ra nhận định rằng nước Nga không thuộc “chế độ thực dân cổ điển,” và bất kỳ sự so sánh nào với đế chế Anh Quốc đều căn bản là sai lệch.

Quyển sách mới của Chubaryan, có nội dung bao trùm lịch sử Nga trong giai đoạn từ thế kỷ 18 đến 20, sẽ được ấn bản vào năm 2024. Và đây không chỉ là quyển sách giáo khoa mới duy nhất chứa đựng một nỗ lực tái thẩm định quá khứ của nước Nga.

Cục Bộ trưởng Văn hoá, và kiêm cố vấn đặc biệt của tổng thống Nga, Vladimir Medinsky, mới đây đã xuất bản sách giáo khoa lịch sử về mối quan hệ của Liên bang Xô Viết và mối quan hệ Nga-Mỹ, bao gồm một chương bổ sung giải thích cho học sinh trung học hiểu về “chiến dịch quân sự đặc biệt”, một tên gọi khác của cuộc chiến tranh do Putin phát động ở Ukraine.

Sách giáo khoa của Medinsky biên soạn đã vẽ nên một bức tranh tươi đẹp về cách mà Liên Xô vận hành, có nội dung 15 thực thể quốc gia cộng hoà đã cùng hợp tác vì nền thịnh vượng chung, rằng kết hôn giữa các sắc tộc với nhau “đã giúp gắn kết” các dân tộc khác nhau, và rằng không có nạn kỳ thị chủng tộc.

Bất kỳ tâm lý theo chủ nghĩa dân tộc, ly khai hoặc chống cộng sản đều chỉ do Mỹ và CIA dẫn dắt, ông Medinksy giữ vững lập luận trong sách.

BBC Tiếng Nga đã trao đổi với các nhà sử học và chuyên gia về phi thực dân hoá từ các quốc gia láng giềng của Nga, từng thuộc đế chế Liên Xô và Nga, để xem phản ứng của họ về những nỗ lực mới nhất của Nga trong việc thẩm định lại quá khứ.

[Đe dọa và lăng mạ: Ngoại giao Nga đã chết như thế nào dưới thời Putin](#)

'Vẫn là một đế chế cổ điển'

Đối với Serhii Ploky, Giáo sư Lịch sử Ukraine từ Đại học Harvard, ý tưởng về đế chế Nga hơi khác biệt bởi vì không có lãnh thổ ở nước ngoài “là điều đáng bị ngờ vực nhất.”

“Nước Nga là một đế chế đất liền cổ điển, giống Mông Cổ, Hapsburg và đến mức độ nào đó, là đế chế của người Ottoman,” ông nói với BBC.

Nhà sử học người Azerbaijan đang phải sống lưu vong, Arif Yunusov, từ Viện Institute for Peace and Democracy đồng ý với đánh giá này.

“Một trong những sở thích lớn nhất của nước Nga, đó là tự so sánh chính mình với nước Anh,” ông nói với BBC. “Có những đế chế không có lãnh thổ ở nước ngoài như Ottoman – và do đó bạn không thấy Thổ Nhĩ Kỳ mô tả “các cuộc chinh phạt” như “công cuộc sáp nhập lãnh thổ.” Có nhiều đặc tính song song giữa Nga và Thổ Nhĩ Kỳ - sự tập trung những dân tộc và lãnh thổ bị chinh phạt xoay quanh một hạt nhân.”

Đối với Yunusov, có một sự khác biệt đáng kể giữa ngôn ngữ và ý tưởng trong các quyển sách giáo khoa mới của Nga và cách mà lịch sử cuộc chinh phạt các quốc gia vùng Caucasus được mô tả trong những quyển sách và tài liệu của thế kỷ 19.

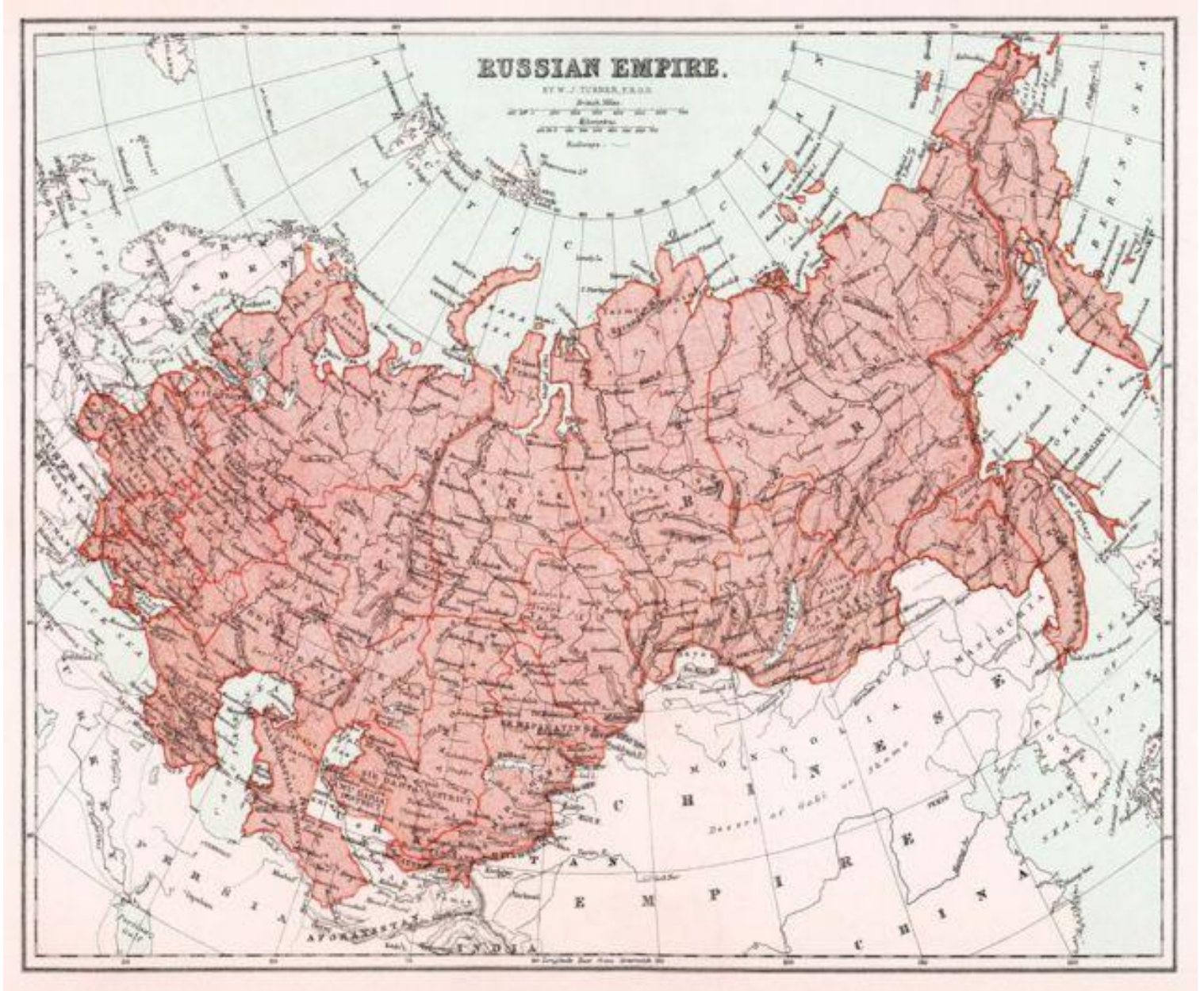
“Họ gọi những người dân địa phương là “bản địa” và mô tả cách cần phải thực hiện để chinh phạt họ,” ông nói. “Một thuật ngữ rất khác biệt so với ngày nay.”

Đối với nhà hoạt động và người dẫn podcast từ Cộng hoà Tuva thuộc Liên bang Nga, Danhaya Khovalyg, thậm chí ý tưởng đóng khung câu hỏi xung quanh cách một đế chế chinh phạt lãnh thổ của quốc gia khác là “mang tính thực dân và lấy Phương Tây làm trọng tâm.”

“Tôi đang định nghĩa thực dân hoá là “một tiến trình thiết lập nền độc tài và sức ảnh hưởng – về kinh tế, chính trị, và văn hoá – của một lãnh thổ này lên lãnh thổ khác, với một nền văn hoá và tư tưởng thực dân mang tính thống trị,” bà nhận định.

“Xét theo ý này, thì nước Nga là một đế chế cổ điển nhất trong tất cả.”

[‘Đại Nga’ là động lực sâu xa cho cuộc xâm lược Ukraine của Tổng thống Putin?](#)

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Các tác giả của sách giáo khoa nêu rằng đế chế của Nga 'khác biệt' so với những 'đế chế cổ điển'

Nội thực dân

Trở lại thế kỷ 19, cách mà nước Nga do các Sa Hoàng lãnh đạo dần dần mở rộng bờ cõi của đế chế sang các lãnh thổ lân cận được xem là “quá trình nội thực dân.”

Thuật ngữ này được ghi nhận vào năm 1895 trong Bách khoa toàn thư Brockhaus, nhà sử học Tiến sĩ Dina Gusejnova từ Đại học London School of Economics nói.

“Đây là một thuật ngữ mang tính phân tích, mô tả các bờ cõi của một đế chế sẽ tiến xa “bằng chủ nghĩa thực dân tự nguyện” do quyền lực nhà nước hậu thuẫn,” bà giải thích.

“Đa số người dân bị một giới tinh hoa bóc lột. Giới quan sát quốc tế đã viết về điều này quay lại thế kỷ 19, như các nhà xã hội học của Nga trong thời kỳ đế quốc.

Cách thức đế chế Nga mở rộng bờ cõi thật sự không khác biệt mấy so với nước Anh và Pháp khi tăng cường số lãnh thổ ở nước ngoài, Stephen Badalyan Riegg, một nhà sử học về vùng Caucasus ở Đại học Texas nói.

“Cộng đồng quốc tế các nhà sử học – bao gồm những người Nga bản địa từ Nga – nói chung đồng ý rằng đế chế Romanov sử dụng tư tưởng và các thực hành của “chủ nghĩa thực dân người cư trú” không giống như những đế chế chinh phạt theo đường biển.”

Dù là theo đường đất liền hay biển, yếu tố chính là tất cả các đế chế chinh phạt đều có một điểm chung về cách họ thiết lập một hệ thống cấp bậc, ông nói.

“Tất cả các đế chế đều là những thực thể vốn đặt nhóm này lên trên nhóm khác – không chỉ là giới tinh hoa trong thành thị mà toàn bộ các cộng đồng ngôn ngữ, tôn giáo và sắc tộc cũng được nâng cấp.”

Vì vậy Chubaryan đúng khi nói rằng đế chế Nga là hơi khác biệt và tốt hơn các đế chế khác hay không?

“Đế chế Nga không khác hoặc tồi tệ hơn các đế chế đương thời,” Riegg nói. “Đế chế Nga chiến đấu – và hợp tác với – Anh Quốc, Nhật Bản và các cường quốc khác, và tự thấy chính mình và các đối thủ là những nhân tố trong một cuộc cạnh tranh toàn cầu chung vì nguồn lực của các dân tộc và lãnh thổ nước ngoài.”

[Mỹ nói Nga hành quyết những binh sĩ rút lui khỏi cuộc chiến Ukraine](#)

Một không gian chung?

Đối với nhà sử học người Armenia, Tigran Zakaryan, một lập luận gây tranh cãi khác trong sách của Chubaryan là tuyên bố cho rằng Nga

sáp nhập các vùng lãnh thổ được chinh phạt thành một “không gian kinh tế xã hội” chung.

“Trước khi bị thực dân hoá, châu Mỹ không có mối quan hệ kinh tế nào với các quốc gia châu Âu. Sau đó, các quốc gia châu Âu đã kết hợp châu Mỹ hoàn toàn vào hệ thống của mình,” ông nói.

“Ấn Độ trước thời kỳ thuộc địa có tiến hành giao thương chủ động với phía nước Anh – và chỉ sau khi thực dân Anh lên nắm quyền, người Anh mới thống lĩnh nền kinh tế Ấn Độ. Tôi không thấy lý do tại sao chúng ta lại không nhìn vào những vùng lãnh thổ khác nhau, từng là một phần của đế chế Nga theo cùng lăng kính như vậy,” ông nói thêm.

Ông Zakaryan cũng lập luận khái niệm về “một không gian kinh tế chung” mang ngụ ý rằng các lãnh thổ đã bị bắt buộc kết hợp thành một đế chế, hơi “đi thụt lùi” so với trước đó.

Đây là một lập luận tương thích với nhiều sử học tại vùng Caucasus và Trung Á.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Ở Kazakhstan và Kyrgyzstan, nhóm cộng đồng người dân địa phương được huấn luyện làm nông nghiệp

Kỷ nguyên Xô Viết – 'một đế chế phát triển' và 'lãnh thổ thụt lùi'

Bắt đầu thế kỷ cuối cùng, Đế chế Nga tự thấy mình rơi vào hỗn loạn theo sau hai cuộc cách mạng và ý tưởng về các quốc gia bị chinh phạt

để đạt được nền hoà bình, nhà sử học người Kyrgyzstan Eleri Bitikçi nói.

Người Cộng sản Bolshevik đã có thể giúp nước Nga tránh khỏi việc tan rã hơn nữa, và nước Nga Xô Viết có thể duy trì sự kiểm soát đối với các nước vùng Trung Á thông qua những sự nhượng bộ trong chính sách quốc gia của mình vào đầu những năm 1920. Tuy nhiên, tình hình thay đổi vào những năm 1930, khi Moscow trở lại vinh danh dân tộc Nga và bắt đầu chính sách 'Nga hóa' bờ cõi quốc gia.

“Bước xoay chuyển này có liên quan đến tuyên bố dân tộc Nga là cấp cao nhất thế giới, những người đầu tiên đã tiến hành cuộc cách mạng cộng sản và được đặt trên các nền tảng theo chủ nghĩa Marx khác, bao gồm các nhà nước Tây Âu,” ông nói.

Tiến trình thực dân hoá các quốc gia Trung Âu không dừng lại. Nhưng lần này, đây là một tiến trình thực dân công nghiệp. Một hệ thống cấp bậc xuất hiện ở Liên Xô, với tầng lớp dân số vô sản hơn được xem phát triển hơn.

Điều này đã hình thành một mối quan hệ thực dân mới giữa Moscow và các quốc gia Trung Á. Tiến trình thực dân công nghiệp lớn nhất được áp đặt lên Kazakhstan và Kyrgyzstan, nơi các nhóm cư dân địa phương được huấn luyện làm nông nghiệp. Tinh hoa cốt lõi của mối quan hệ thực dân – “đế chế phát triển” và “lãnh thổ thụ lùi” – vẫn không thay đổi thậm chí ngay bên trong Liên Xô.

“Trong suốt thời kỳ Liên Xô ở Cộng hòa Liên Xô Kirghiz (nay là Kyrgyzstan), công nghệ đã không được giảng dạy bằng tiếng Kyrgyz, trong khi môn học nhân văn, như sự phạm, lịch sử, ngôn ngữ, và chuyên ngành nông nghiệp được giảng dạy bằng tiếng Kyrgyz. Kết quả là, có sự thiếu hụt những người Kyrgyz có trình độ chuyên môn cao trong lĩnh vực công nghiệp. Ví dụ, vào cuối những năm 1980, bốn nhà máy ở thủ đô (khi đó là Frunze, nay là Bishkek), chỉ có 2,8% công nhân người Kyrgyz có trình độ bằng cấp cao, trong khi 49,3% thì có bằng cấp thấp hoặc không có bằng cấp,” Bitikçi nói.

[Lịch sử: Churchill từng lên kế hoạch 'Unthinkable' để đánh Liên Xô năm 1945](#)

Tẩy trắng và xoá sạch: cách viết sách lịch sử Nga

Thế thì các sách giáo khoa thời Xô Viết nói gì về quá khứ thực dân của Nga và sự hình thành liên bang?

“Tại các quốc gia cộng hoà [cũ], chúng tôi được bảo những gì có thể viết và không thể viết,” Arif Yunusov nói. “Đây là một khuôn khổ, Chúng tôi không thể chỉ trích Nga, chúng tôi phải nói về sự gia nhập tình nguyện của Azerbaijan – và chúng tôi phải nói rằng nước Nga mang sứ mệnh lịch sử giúp cuộc sống tốt đẹp hơn. Vào thời điểm đó, mọi thứ đều là lỗi của những nhà nước “quý tộc”.”

Yunusov nhớ lại chuyện các sử gia không thể viết về Kinh Qu’ran bởi vì đây là hệ tư tưởng phản tôn giáo của Liên Xô, và KGB đã cấm tất cả việc tiếp cận tài liệu.

Sách giáo khoa về lịch sử của Liên Xô là quyển sách về lịch sử của Nga, hiếm khi nói về lịch sử của các quốc gia cộng hoà cũ, Yunusov nói. Và các nhà sử học, những người đã cố chỉ trích những tường thuật này được ghép là theo chủ nghĩa dân tộc.

Nhìn theo quan điểm này, sách giáo khoa do Chubaryan và Medinsky biên soạn không thật sự có gì mới, nhà hoạt động người Tuvan, Danhaya Khovalyg nói.

Nhà nước Nga đã từ lâu ẩn bản những sách giáo khoa về lịch sử các dân tộc quốc gia này đã đô hộ, bà cho biết thêm.

“Năm tới, một quyển sách giáo khoa mới được ra lò, nhấn mạnh tiếp về mối gắn kết “anh em” giữa dân tộc Tuvan và Nga.”

“Nước Nga đã viết lại lịch sử trong hàng thế kỷ qua, đặc biệt là lịch sử thực dân – nhưng chỉ đến nay, lịch sử của chính họ đang được viết lại mà một số người Nga bắt đầu chú ý đến,” Khovalyg nói thêm.

[Yalta: Kỳ họp bên bờ biển phân chia thế giới sau Thế chiến II](#)

Định hình lại đế chế

Rõ ràng là cả về sách giáo khoa mới và từ những tuyên bố từ giới chức Nga, họ biết rõ cuộc tranh luận toàn cầu rộng hơn về sức tác động của chủ nghĩa thực dân và đế chế, và họ đang tìm cách lợi dụng điều này.

“Nhà nước Nga đang tẩy trắng từ “đế chế” bởi vì hiện nó có gắn liền với hệ thống thứ bậc, bóc lột và gạt ra rìa xã hội,” Stephen Riegg nói.

“Vì vậy Chubaryan đã lặp lại tuyên bố chính thức – các đế chế thực dân và Xô Viết nhân bản hơn và công bằng hơn các đế chế Phương Tây.”

Nhưng cách tiếp cận của Chubaryan không xem xét đến nhận định từ các chuyên gia ở những nước cộng hoà cũ, từng thuộc Liên Xô. Và đối với Tigran Zakaryan, điều này đã tạo nên các lập luận về “chống đế quốc mang tính giả tạo.”

Giống như Đức chuẩn bị cho Thế chiến lần nhất, Nga đang cố gắng tự đặt mình vào phe chống chủ nghĩa thực dân, và cách duy nhất để làm điều này là thật sự tẩy trắng hoặc bác bỏ quá khứ thực dân của mình, ông nói.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Sách giáo khoa mới giải thích về "sự không thể tránh khỏi - và thậm chí cần thiết - của cuộc chiến tranh ở Ukraine", theo các chuyên gia

Lịch sử - danh sách biện minh cho chiến tranh

Có thể vào năm 2023, nhưng phiên bản lịch sử hiện nay đang được giới thiệu giảng dạy cho học sinh, dường như là một sự kết hợp giữa chủ nghĩa Stalin và tư tưởng bảo thủ của Nga vào đầu thế kỷ 20, Tigran Zakaryan nói.

Và đối với các quốc gia láng giềng của Nga, cũng như một số phần của Liên bang Nga, đây là điều ngày càng trở nên không mấy dễ chịu.

“Lời cáo lỗi cho một đế chế - không đưa ra nổi một từ ngữ nào - đây là sự biện minh về mặt tri thức của Nga về sự ám ảnh lấy lại những quốc gia cộng hoà cũ,” Zakaryan nói.

Dina Gusejnova từ London School of Economics đồng ý. Bà lưu ý rằng các sách giáo khoa mới nhắm đến học sinh lớp 11 “giải thích về sự không thể tránh khỏi – và thậm chí cần thiết – của cuộc chiến tranh chống lại quốc gia láng giềng.”

“Dĩ nhiên, chủ nghĩa dân tộc của Nga hiện nay là “tốt”, vì vậy chủ nghĩa dân tộc của Ukraine đã bị dán nhãn là “dân tộc cực đoan”,” bà nói.

“Cuộc chiến đấu của quân Nga chống lại “dân tộc cực đoan” của Ukraine được so sánh với cuộc chiến đấu chống Phát xít vào Thế chiến lần hai – thế nhưng những người Ukraine chiến đấu cho phe Liên Xô đã biến mất theo cách nào đó, giờ chỉ còn những kẻ cực đoan ‘Banderite’ sót lại.”

Sách giáo khoa mới của Chubaryan sẽ đưa ra chi tiết về “phiên bản dài” lịch sử của Nga, tương phản với lời tóm tắt lịch sử thế kỷ 20 của Putin, “từ Banderite cho đến những người theo chủ nghĩa dân tộc cực đoan.”

“Về căn bản, đây sẽ là một nghiên cứu về đế chế ‘tốt’ không có chủ nghĩa thực dân và đế quốc, cho thấy sự tiếp nối của đế chế Nga, Liên Xô đa quốc gia, và Liên bang Nga.

Và điều này mang đến các tác giả một cơ hội để nói rằng không gian hậu Xô Viết không có vấn đề về quá trình phi thực dân hoá mà các đế chế khác phải đối mặt – như Pháp, và cuộc chiến tranh ở Algeria,” Gusejnova nói.

Danhaya Khovalyg mô tả cách tiếp cận này đối với lịch sử là “nổi đau” của một chế độ thực dân với tiếng la thát thanh cuối cùng khi sắp từ giã cõi đời.

“Chính quyền biết người dân đang bắt đầu bàn tán về chủ nghĩa thực dân và phi thực dân hoá,” bà nói. “Tất cả điều họ có thể làm lúc này là đưa những từ ngữ đó xuất hiện, với hy vọng thuyết phục được thế hệ trẻ hơn, và củng cố sự trung thành của người dân đã ủng hộ chế độ này.”

Bà cho rằng Điện Kremlin hiện đang lo ngại về bị dán nhãn “đế quốc Nga” vì các nhà hoạt động Ukraine và những người khác mô tả cuộc xâm lăng của Nga như một “cuộc chiến tranh thực dân.”

“Sách giáo khoa sẽ khiến bạn tin rằng cuộc chiến này không phải là tội ác của Nga,” nhà sử học người Azerbaijan Arif Yunusov nói.

“Nước Nga đang dẫn đầu một cuộc viễn chinh giải phóng; không phải chinh phạt. Người Anh có thể chiếm Afghanistan hay Ấn Độ, nhưng nước Nga chỉ thuần túy sáp nhập, thống nhất. Và Moscow không quan tâm người dân nghĩ gì tại các quốc gia cộng hòa cũ. Điều quan trọng là để người dân Nga lĩnh hội một chuyện hoang đường – bởi vì câu chuyện về nước Nga là về một cuộc chiến tranh không thấy hồi kết.”

[‘Đại Nga’ là động lực sâu xa cho cuộc xâm lược Ukraine của Tổng thống Putin?](#)
[Lịch sử: Churchill từng lên kế hoạch ‘Unthinkable’ để đánh Liên Xô năm 1945](#)

[‘Đại Nga’ là động lực sâu xa cho cuộc xâm lược Ukraine của Tổng thống Putin?](#)

10 tháng 2 2023

Capture à partir de : [BBC](#)

Trong bài diễn văn trước khi tung ra cuộc xâm lược Ukraine vào ngày 21/02/2022, Tổng thống Putin đã đưa ra phiên bản của ông về lịch sử Ukraine.

"Nên lưu ý rằng Ukraine chưa bao giờ thật sự có các truyền thống bền vững của một nhà nước thật sự", ông Putin nói.

Ông Putin nói rằng chính Lenin là "kiến trúc sư và người tạo nên" nhà nước Ukraine hiện đại.

Và nhắc lại thời Liên Xô, Stalin đã thêm đất cho Ukraine từ các nước Đông Âu, theo chiến thắng của Hồng quân trong Thế chiến thứ II.

Bí thư thứ nhất Đảng Cộng sản Liên Xô, Nikita Khrushchev, "đã lấy Crimea từ Nga vì lý do nào đó và gộp vào cho Ukraine" vào năm 1954, ông Putin nói.

Là người luyện tiếc Liên Xô tan rã, Putin còn cáo buộc Ukraine đã "mất trí, bắt chước theo các mô hình nước ngoài" sau ngày độc lập năm 1991.

Đó không phải là lần đầu tiên Vladimir Putin nêu thuyết rằng Ukraine không phải là một quốc gia có tư cách độc lập, và ông ta cũng không phải là người Nga duy nhất nghĩ vậy.

Viện nghiên cứu Chatham House ở London đánh giá ông Putin theo chủ nghĩa Đại Nga, một hệ tư tưởng có từ thời đế quốc Nga.

Hệ tư tưởng này coi nước Nga lớn, nước Nga mới và Nga trắng là ba thành phần của một nền văn minh có tôn giáo ngôn ngữ và sắc tộc chung.

Ba vùng này tương ứng với Nga, Ukraine và Belarus, thuộc ở khối Slav phía Đông.

Gốc rễ của Đại Nga hay nước Nga Lớn xuất phát từ 'Kievan Rus', vương quốc thời trung cổ, tồn tại từ năm 862 đến 1242, theo Chính thống giáo.

Tháng 7/2021 Putin có bài viết về lịch sử, gọi nước Nga Kiev là "sự thống nhất lịch sử của Nga và Ukraine", người Nga, Ukraine, và Belarus đều là hậu duệ của người Rus cổ.

Video explainer do nhà báo Nguyễn Giang từ BBC News Tiếng Việt trình bày.

[Quan điểm cực đoan của giới chức trách Nga](#)

Capture à partir de : baotienquan.com

[Kim Văn Chính](#)

17-9-2023

Mấy ngày nay, trên các mạng thông tin lan truyền **quan điểm rất cực đoan và phi lý của Phó Chủ tịch Duma Nga Fedorov**.

Евгений Федоров: Россия, как правопреемник СССР имеет право определять судьбу постсоветских государств

15:26 26.01.2023 (обновлено: 10:46 27.06.2023) © 2029

Quan điểm của Fedorov được báo chí Nga tung ra từ tháng 1/2023 và có vẻ càng ngày càng trở thành quan điểm được thừa nhận đối với chính trường Nga...

Evgeny Fedorov tuyên bố: Nga, với tư cách là người kế thừa hợp pháp của Liên Xô, có quyền quyết định số phận của các quốc gia hậu Xô Viết.

Phó Chủ tịch Duma Quốc gia Nga cho biết, Liên Xô là chủ thể chính trị đã không được thanh lý một cách hợp pháp, không có quyết định nào của Đại hội Đại biểu Nhân dân toàn Liên Xô về việc giải thể Liên Xô, không có quyết định nào của chính quyền Liên Xô chính thức công bố về các lãnh thổ thuộc Liên Xô.

Do vậy, Nga với tư cách kế thừa Liên Xô, có quyền hành động trên lãnh thổ Liên Xô cũ. Nga công khai tuyên bố việc tấn công Ukraine chỉ là giai đoạn 1 của việc khôi phục lại chủ quyền Liên Xô cũ.

Ông ta còn nói rằng, giai đoạn 2 tiếp theo sẽ là các quốc gia khác thuộc Liên Xô cũ. Ông ta khẳng định Điện Kremlin thực sự muốn khôi phục đế chế đã chết của Nga và Nga là “bậc thầy trong chiến tranh” nên chắc chắn sẽ đạt được mục đích đó.

“Kể từ năm 1991, các nước cộng hòa đã tách ra từ Liên Xô cũ một cách bất hợp pháp... Sau đó, họ không thể điều chỉnh các mâu thuẫn, bao gồm cả những mâu thuẫn có tính chất lãnh thổ. Và tất cả những mâu thuẫn không được quy định, tất cả chúng sau đó xuất hiện dưới dạng xung đột... Tại sao tôi và các chuyên gia khác có thể nói chắc

chấn rằng một ‘hoạt động đặc biệt’ ở Ukraine sẽ không thể tránh khỏi? Đó là lý do tại sao... Đó chính xác là những gì chúng ta đang thấy. Và không chỉ liên quan đến Ukraine: Nó còn liên quan đến Georgia, Armenia với Azerbaijan”.

Ông ta khẳng định rằng Moscow, nơi đã tuyên bố mình là người kế nhiệm Liên Xô, được cho là “có quyền” đối với tất cả các nước cộng hòa này.

“Chúng tôi là Liên Xô. Chúng tôi, với tư cách là chủ sở hữu của các lãnh thổ Liên Xô, có quyền không chỉ khôi phục sự toàn vẹn lãnh thổ của Liên Xô. Chúng tôi đã sử dụng quyền này liên quan đến Donetsk, Lugansk, Crimea, v.v...”.

Fedorov bảo đảm rằng, Điện Kremlin sẽ đồng ý để các nước cộng hòa cũ của Liên Xô độc lập. Nhưng đổi lại, Nga phải kiểm soát chính sách đối ngoại, cũng như tình trạng quân sự của quốc gia đó.

Sau đây là trả lời phỏng vấn (tháng 1/2023):

– *Evgeniy Alekseevich, hãy nói về tình hình xung quanh cuộc khủng hoảng Ukraine cũng như những sửa đổi và dự luật mới ở Nga. Dmitry Medvedev đã chỉ đạo Đảng Nước Nga Thống nhất giải thích với người dân trên khắp thế giới rằng cuộc chiến ở Ukraine là phản ứng trước sự chuẩn bị xâm lược của Hoa Kỳ và các vệ tinh của nước này. Theo bạn, phương pháp nào có thể hiệu quả nhất ở đây? Và nền tảng ngoại giao một thời của Liên Hợp Quốc giờ đây đã trở thành gì?*

– Tất nhiên, nền tảng của Liên hợp quốc không bảo vệ lợi ích của chúng tôi một cách tốt nhất. Nhưng chúng tôi dạy các số liệu về trật tự thế giới, luật pháp quốc tế, nhắc lại rằng chính Stalin vào thời của ông, đang tranh chấp với Roosevelt và Churchill, là người đã thúc đẩy hệ tư tưởng của mình về luật pháp quốc tế, dựa trên kết quả lãnh thổ của Chiến tranh thế giới thứ hai và chủ quyền của các quốc gia, với quyền tự quyết của một quốc gia, có tính đến điểm thứ nhất và thứ hai, nghĩa là với sự đồng ý của trung tâm liên bang...

Vì vậy, chúng ta không thể từ chối làm việc tại Liên hợp quốc, chúng ta phải quay lại hoàn toàn với nền tảng này, vì vào thời Liên Xô đã sử dụng toàn bộ nền tảng này và nó đã hoạt động tốt cho Liên Xô.

Về mặt pháp lý Liên Xô tồn tại và Nga là người kế thừa hợp pháp của Liên Xô. Bây giờ Liên Xô là Nga. Dựa trên điều này, chúng tôi đang

tiến hành một chiến dịch đặc biệt trên lãnh thổ của mình, giải phóng lãnh thổ của chúng tôi và chỉ ở Moscow chúng tôi mới có thể quyết định tình trạng của lãnh thổ này sẽ như thế nào sau khi giải phóng, hoặc trong thời kỳ giải phóng, cũng như các lãnh thổ khác của Liên Xô.

Không ai đặt ra nhiệm vụ đưa các quốc gia vùng Baltic thành một quốc gia duy nhất; bạn biết đấy, hiện tại chỉ có một kẻ bắt nạt đang chống lại chúng ta ở đó. Tuy nhiên, chẳng hạn, chúng ta có thể dễ dàng nâng cao tình trạng lãnh thổ này đang bị tranh chấp và trên cơ sở tình trạng này, chúng ta có thể cấm cung cấp vũ khí ở đó, cấm gia nhập NATO, v.v...

Bởi vì lãnh thổ này của các quốc gia vùng Baltic, Ukraine và các quốc gia khác – theo Đạo luật Helsinki, Thỏa thuận Yalta, Hiệp định Potsdam, Hội nghị Tehran và Thỏa thuận Paris, theo ít nhất năm đạo luật, trong đó có chữ ký của Tổng thống Mỹ – là lãnh thổ của chúng tôi. Đó là lãnh thổ của Liên Xô, và chủ thể kế thừa hợp pháp của nó là Liên bang Nga.

– Dựa trên lời của Dmitry Medvedev, chúng ta cần giải thích điều này cho người dân trên toàn thế giới thông qua từng chữ trong luật và nhắc nhở chung về lịch sử đã hình thành như thế nào.

– Chỉ thông qua luật pháp thôi. Bạn cần hiểu luật là gì. Luật pháp là một con đường được nhân loại phát triển để không đánh nhau và không chết. Rõ ràng là luật pháp không phải là vĩnh viễn và luật pháp được điều chỉnh theo quan điểm của luật pháp quốc tế sau kết quả của chiến tranh thế giới. Chiến tranh thế giới thứ nhất đã định hình luật pháp sau Thế chiến thứ nhất. Chiến tranh thế giới thứ hai đã định hình luật pháp quốc tế sau Thế chiến thứ hai. Nhưng một cuộc chiến tranh thế giới thường có nghĩa là mất đi 10% nhân loại.

Ngày nay điều đó có nghĩa là sẽ có gần một tỷ người chết.

Rõ ràng là không ai cần nó và sẽ không có nó. Vì vậy, chúng tôi dựa vào luật pháp quốc tế dựa trên kết quả của cuộc chiến tranh thế giới lần thứ hai, đây là năm 1945, dựa trên đó Ukraine là lãnh thổ của chúng tôi, giống như các nước vùng Baltic – chúng đều thuộc Liên Xô.

Chúng tôi, với tư cách là chủ sở hữu của lãnh thổ này, có quyền thiết lập một nhà nước thống nhất ở đó hoặc thiết lập một số loại trật tự đặc biệt ở đó, chẳng hạn như trật tự mà Vladimir Putin đã nói vào năm

trước, nói về các ranh giới đỏ trong biên giới năm 1997 . Nghĩa là, lãnh thổ này đang bị tranh chấp, nó có thể có chủ quyền và độc lập, nhưng nó không có quyền gia nhập NATO và tiến hành các hành động xâm lược chống lại chúng ta. Hoặc, ví dụ, vi phạm nhân quyền.

Kết quả chính của năm 2022 là Nga đã bắt đầu khôi phục Tổ quốc của mình.

Điều này có thể được bảo đảm bằng các hiệp ước quốc tế với cùng các quốc gia vùng Baltic, với các lãnh thổ khác của Liên Xô, và trong các hiệp ước chung này, tình trạng đặc biệt của các lãnh thổ này có thể được nêu rõ. Nghĩa là, họ không phải là thành viên của NATO, nhưng đồng thời họ độc lập và có chủ quyền. Chúng tôi không nhớ. Đây chính xác là quan điểm của TT của chúng tôi khi ông ấy nói về điều này, khi ông ấy nói về ranh giới đỏ vào năm trước. Nhưng đây là lãnh thổ của chúng tôi, và bản thân chúng tôi, chỉ Moscow mới có thể quyết định tình trạng của lãnh thổ này sẽ như thế nào. Không có người Mỹ, người châu Âu, người Đức, người Ba Lan – không ai khác ngoài chúng tôi.

– Chúng ta chuyển sang câu hỏi tiếp theo. Họ đang xây dựng các hầm đào và công sự xung quanh Kiev. Ý định của Mỹ trong việc kéo dài xung đột ở Ukraine càng lâu càng tốt là nghiêm trọng đến mức nào và chúng ta có thấy rằng Mỹ đang cố gắng thực hiện kịch bản Syria ở Ukraine không?

Họ có kế hoạch tiến hành một chiến dịch quân sự chống lại Nga trong vài năm, cả trên lãnh thổ Ukraine và lãnh thổ của các nước cộng hòa khác thuộc Liên Xô, cho đến khi Nga suy yếu đến mức có thể tiêu diệt nhà nước của chúng ta bằng một đòn tấn công. Mátxcova, Maidan. Đây là một chiến lược mà người Mỹ không đặc biệt giữ bí mật.

Chúng ta có thể phản đối họ điều gì? Xét rằng chỉ có 150 triệu người sống ở Liên bang Nga và một tỷ người ở NATO, rõ ràng là chúng ta sẽ không thể đương đầu với nhiệm vụ đối đầu với quân Mỹ chỉ bằng xe tăng và máy bay trên chiến trường.

Phải làm gì? Chúng ta phải làm chính xác điều mà Liên Xô đã làm trong Chiến tranh Lạnh với Hoa Kỳ trong khoảng 70 đến 80 năm. Ông ta đã tạo ra khả năng răn đe hạt nhân, tạo ra vũ khí hạt nhân ở mức độ cho phép ông ta kiềm chế được Hoa Kỳ. Hãy để tôi nhắc bạn rằng vũ khí hạt nhân chiến lược là một sản phẩm chính trị. Và đã ở cấp độ

thứ hai – quân sự-kỹ thuật. Tức là các nước khác không được phép sở hữu 6.000 đầu đạn hạt nhân. Họ bao gồm cơ chế riêng của họ cho cái gọi là lệnh cấm phổ biến vũ khí hạt nhân, v.v.

Tức là, đây là cơ chế chỉ chống lại Hoa Kỳ. Và Hoa Kỳ chỉ có khả năng răn đe hạt nhân chống lại chúng tôi. Chúng tôi đã tắt nó vào năm 1994 với Tuyên bố Moscow. Nó phải được đưa vào, từ đó loại trừ Hoa Kỳ khỏi cuộc xung đột trên lãnh thổ Ukraine, trước nguy cơ tấn công vào lãnh thổ của mình, thông qua cơ chế răn đe hạt nhân.

Hãy để tôi nhắc bạn rằng răn đe không phải là chiến tranh, răn đe là ngăn chặn chiến tranh. Sau đó vũ khí và vũ khí sẽ không còn được cung cấp ở đó nữa, sau đó chúng tôi sẽ giải quyết vấn đề Ukraine và trật tự trên lãnh thổ này, tôi nghĩ mọi người đều hiểu điều này rất nhanh.

Đây là con đường duy nhất đã được cha ông chúng ta vạch ra, không phải những kẻ ngu ngốc, đã vạch ra một cách chuyên nghiệp. Chỉ là nó đã bị tắt trong thời kỳ yếu kém nhất của đất nước chúng ta vào năm 1994. Cơ chế này phải được trả lại, và thông qua cơ chế răn đe hạt nhân, phải ngăn chặn việc hình thành mối đe dọa đối với lãnh thổ của chúng ta từ lãnh thổ Ukraine.

[Ông Putin nói các cuộc xâm lăng Hungary năm 1956 và Tiệp Khắc năm 1968 của Liên Xô là 'sai lầm'](#)

Capture à partir de : [BBC](#)

13 tháng 9 2023

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Xe tăng Nga ở Budapest trong cuộc đàn áp khởi nghĩa 1956

Tổng thống Nga Vladimir Putin nói các cuộc xâm lăng của Liên Xô ở Hungary và Tiệp Khắc thời Chiến tranh Lạnh 'là sai trái' nhưng nói chính Mỹ ngày nay không rút ra bài học của Liên Xô.

Ông cho rằng chính Phương Tây ngày nay, cụ thể là Mỹ đang "lặp lại các sai lầm của Liên Xô thời xưa".

Trả lời người dẫn chương trình tại một diễn đàn ở Vladivostok hôm thứ Ba 12/09/2023, ông Putin nói việc nước này "có chính sách ngoại giao gây hại cho người dân nước khác" như Liên Xô đã làm năm 1956 với Hungary và Tiệp Khắc năm 1968 "là sai trái".

Người dẫn chương trình Diễn đàn Kinh tế phương Đông (Eastern Economic Forum) đã hỏi tổng thống Nga ông nghĩ sao khi có những người cho rằng Liên Xô từng "hành xử như một nước thực dân khi đem xe tăng vào Prague năm 1968 và Budapest năm 1956".

Ông Putin nói: "Chúng ta đã thừa nhận từ lâu nay là phần đó trong chính sách của Liên Xô là sai lầm và chỉ dẫn tới căng thẳng gia tăng trong quan hệ quốc tế. Không ai, không nước nào được làm gì trong chính sách đối ngoại mà đem lại sự đối chọi với quyền lợi của người dân nước khác."

Tuy nhiên, phần kết luận của ông Putin từ bài học lịch sử châu Âu lại khác với sách báo Nga.

Ông coi các nước Phương Tây, nhất là Mỹ, đã không rút ra bài học lịch sử từ những sai lầm của Liên Xô cũ.

"Họ ép các đồng minh, hay những nước tạm gọi là đối tác. Họ không hề có bạn bè, chỉ có quyền lợi. Đó là sự tiếp nối của công thức do người Anh nghĩ ra."

Nhưng tại Nga tháng 8 vừa qua, sách giáo khoa của nhà nước có vẻ đã chọn cách mô tả sự kiện 1956 ở Hungary khác với ông Putin.

Bộ sách do một cố vấn của ông Putin là Vladimir Medinsky viết trong phần về Hungary đã nói cuộc nổi dậy của người dân nước này năm 1956 là "hoạt động rối loạn của bọn phát-xít".

Sách giáo khoa Nga cũng coi việc quân đội Liên Xô phải rút khỏi Hungary và các nước Đông Âu sau Chiến tranh Lạnh "là một sai lầm".

Các sự kiện Liên Xô đàn áp "nhân dân và đồng chí" nước bạn

Sau 1945, Hồng quân Liên Xô đã giải phóng nhiều nước Trung và Đông Âu khỏi chế độ phát-xít và các chính phủ thân hữu của Hitler như ở Hungary, Romania và cả Áo, vốn bị sáp nhập vào Đế chế Đức năm 1938.

Kremlin thời Stalin đồng ý về hình thức là sẽ để các quốc gia đó bầu cử tự do để chọn ra chính phủ của mình.

Trên thực tế, các chính quyền "nhân dân" do Liên Xô dựng lên đã đàn áp nội bộ thẳng tay và dần loại hết các đối thủ chính trị thuộc phe dân chủ ở Ba Lan, Tiệp Khắc, Hungary.

Chụp lại video, Hungary: Cuộc khởi nghĩa bất thành

Các lãnh tụ từ hải ngoại về tham gia liên minh cầm quyền đều dần bị bắt, xử tù, trục xuất hoặc bị giết để phe cộng sản độc quyền lãnh đạo.

Ở Hungary, dù phe không cộng sản thắng cử năm 1945, lực lượng cộng sản của Matyas Rakosi đã cùng cơ quan an ninh AVH bắt bớ đối thủ chính trị và đến năm 1948 thì nắm trọn quyền.

Tháng 6/1956, trong làn sóng giải chủ nghĩa Stalin (chết năm 1953) người dân Hungary bắt đầu phản đối chính quyền Rakosi vốn áp dụng đường lối nội trị hà khắc và Nga hóa cưỡng bức với văn hóa Hungary.

Kremlin nhượng bộ, thay Rakosi bằng Erno Gero nhưng không làm phong trào giảm xuống.

Liên Xô đồng ý cho Hungary lập chính phủ cải cách với Imre Nagy làm tân lãnh đạo nhưng phải đối mặt với các yêu sách từ chính ông Nagy như tự do hóa truyền thông và quyền rút khỏi khối Hiệp ước Warsaw.

Nikita Khrushchev, lãnh tụ Đảng CS Liên Xô đã ra lệnh đàn áp ở Budapest, và cuộc xâm lăng cùng các đợt thanh trừng sau đó làm chết hàng chục nghìn người.

[Tiệp Khắc kháng cự Liên Xô năm 1968 ra sao?](#)

[30 năm Cách mạng Nhung và tượng 'người giải phóng bị ghét'](#)

[Ông Nguyễn Hoàng Linh nói về báo tiếng Việt ở Hungary](#)

[Hungary và Việt Nam: Xa và Quen](#)

[Prague đặt tên quảng trường Nemtsov trước Sứ quán Nga](#)

Imre Nagy bị quân Liên Xô bắt, tra tấn và bắn chết. Xác ông bị vùi xuống một hố rác trong sân nhà tù.

Ở sự kiện nhỏ hơn, tháng 6/1956, quân đội Ba Lan XHCN theo lệnh Liên Xô đã đàn áp thẳng tay cuộc biểu tình của người dân Poznan, bắn chết 60 người, làm bị thương 200.

Tháng 8/1968, Liên Xô đưa quân đội các nước thuộc khối Hiệp ước Warsaw bất ngờ xâm lăng Tiệp Khắc để ngăn cản thay đổi do chính ban lãnh đạo đảng XHCN Tiệp Khắc của Alexander Dubcek nêu ra.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Xe tăng Liên Xô trên phố Prague ngày 21/08/1968

Phong trào cải tổ, nhằm "xây dựng chủ nghĩa xã hội có bộ mặt người" còn được gọi là 'Mùa Xuân Praha'.

Khi nghe tin quân Liên Xô và đồng minh đánh vào biên giới, Chủ tịch CHXHCN Liên bang Tiệp Khắc Ludvik Svoboda ra lệnh cho toàn quân không chống cự để tránh thương vong.

Nhưng Đảng Cộng sản Tiệp Khắc đã ra một thông cáo trên đài lên án cuộc xâm lăng của Liên Xô và đồng minh, gọi đó là hành động "trái

hoàn toàn với nguyên tắc quan hệ giữa các nước XHCN, và xâm phạm những yếu tố cơ bản nhất của quan hệ quốc tế".

Dù Aleksander Dubcek bị bắt, đưa về Moscow, đảng Cộng sản Tiệp Khắc vẫn nắm quyền.

Đảng này kêu gọi mọi công dân "giữ bình tĩnh, không kháng cự quân đội nước ngoài, vì việc bảo vệ biên giới lãnh thổ đã không còn khả thi".

Trong khi đó, đài báo của Liên Xô, Ba Lan, Đông Đức nói họ vào "trợ giúp ban lãnh đạo Đảng Cộng sản anh em Tiệp Khắc chống lại các phần tử phản động".

Báo Liên Xô có đăng một "giấy mời" không có chữ ký nói là của lãnh đạo Tiệp Khắc đề nghị Moscow vào cứu giúp.

Trái với chuyện bịa của Liên Xô, ngày 22/08, Đảng Cộng sản Tiệp Khắc họp Đại hội 14, phiên bất thường ở một nhà máy, ra nghị quyết nói rõ:

"Cộng hòa XHCN Liên bang Tiệp Khắc sẽ không chấp nhận bất cứ một chính quyền, một bộ máy hành chính chiếm đóng nào của quân đội nước ngoài."

Dù quân đội Tiệp Khắc không kháng cự, người dân vẫn có các hành động phản kháng nhỏ như chặn xe tăng, xe quân sự và chừng 135 người Czech và Slovak bị quân Liên Xô giết chết. Cuộc đàn áp sau đó làm hàng vạn người bỏ nước ra đi.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Ông Alexander Dubcek muốn Tiệp Khắc xây dựng "chủ nghĩa xã hội có bộ mặt người" - hình chụp TBT Dubcek 14/06/1968 khi ông sang thăm Hungary và đọc diễn văn ở Budapest

Cuộc xâm lăng đã gây chia rẽ mạnh trong khối Hiệp ước Warsaw, đưa tới chỗ Romania công khai lên án khối này và hành động của Kremlin.

Tại Đông Âu có câu nói về khối Hiệp ước Warsaw mà sau này CHXHCN VN tham gia, rằng đây là "liên minh quân sự rất thành công trong các cuộc tấn công những nước thành viên".

Nhiều người Đông Âu cũng cho rằng Liên Xô, sau các hành động xâm lăng nói trên, hóa ra không phải là "tổ quốc XHCN" hóa ra chỉ là một hiện thân khác của chủ nghĩa Đế quốc Đại Nga.

Tuy thế, cách nhìn của không ít người Nga sau 1991 về thành tích của khối Hiệp ước Warsaw lại khác cái nhìn của người dân Đông Âu.

Giống như tuyên bố của Nga hiện nay về Ukraine, Kremlin thời Liên Xô cũng luôn đổ cho âm mưu nào đó của Phương Tây để lôi kéo các quốc gia nhỏ hơn Nga ở Đông Âu và vùng Baltic về theo mình và chống lại Nga. Theo cách nhìn này, người Nga có quyền thiêng liêng là "quốc gia đàn anh" vào "giải phóng" những nước nhỏ hơn khỏi thảm họa lạc đường.

[Nước Nga bế tắc và bần cùng trong chiến tranh](#)

Kim Văn Chính

10-9-2023

Capture à partir de :baotienngdan

1. Chuyện Bắc Triều Tiên bán vũ khí cho Nga, tưởng đùa, hóa ra là thật

Nga phải mua vũ khí của Bắc Triều Tiên là điều đã phải làm trong cả năm qua rồi, nhưng mới ở quy mô nhỏ.

Bây giờ, Bắc Triều Tiên muốn làm lớn luôn, sẵn sàng ký kết thỏa thuận với Nga về cung cấp vũ khí. Và Kim Jong Un muốn sang thăm Putin trong tháng 9 này (để ký hiệp định hay thỏa thuận bán vũ khí nghiêm chỉnh).

Nguồn báo Financial Times có tham khảo ước tính của chuyên gia, nhận định: "*Vẫn chưa rõ thỏa thuận giữa Triều Tiên và Nga sẽ bao gồm những gì. Bình Nhưỡng có thể cung cấp đạn dược, hệ thống tên*

lửa phóng loạt và tên lửa đạn đạo tầm ngắn – tất cả những điều này sẽ giúp Moscow đang thiếu đạn có thể đẩy lùi cuộc phản công của Kiev”.

“Moscow có thể bán trả cho Triều Tiên bằng cách cung cấp ngũ cốc, dầu mỏ và công nghệ quân sự, cũng như ngoại tệ để thanh toán quốc tế”.

“Sự hợp tác giữa Nga và Triều Tiên có thể vượt ra ngoài các thỏa thuận về vũ khí thông thường và hỗ trợ lương thực/ năng lượng, có lẽ là các công nghệ tiên tiến cho vệ tinh, tàu ngầm hạt nhân và tên lửa đạn đạo”, ấn phẩm dẫn lời các chuyên gia.

2. Cuba kiên quyết chống lại trào lưu tuyển người Cuba đi đánh nhau ở Ukraina cho Nga

Bộ Nội vụ Cuba ngày 7/9 thông báo bắt 17 người, với cáo buộc liên quan đường dây dụ dỗ, đưa thanh niên nước này tới chiến đấu ở Ukraine (đánh thuê cho Nga). Kẻ cầm đầu đường dây dựa vào hai người sinh sống ở Cuba để lôi kéo công dân nước này đến Ukraine, theo quan chức Bộ Nội vụ.

Động thái diễn ra sau khi Bộ Ngoại giao Cuba ngày 4/9 cho biết, nước này đang nỗ lực vô hiệu hóa và triệt phá “*đường dây buôn người hoạt động tại Nga, chuyên lôi kéo công dân Cuba đang sống tại đây và ở Cuba tham gia các nhóm quân sự hoạt động tại Ukraine*”.

Giới chức Cuba khẳng định, sẽ hành động quyết liệt để “*chống lại những kẻ liên quan tới bất kỳ hình thức buôn người nào nhằm chiêu mộ công dân Cuba làm lính đánh thuê*”.

3. Armenia kiên quyết từ bỏ Nga, dù Nga đe dọa

Armenia là nước cộng hòa cũ thuộc Liên Xô, quy mô nhỏ, dân số chỉ có 3 triệu người, kẹp giữa vùng Kavkaz. Tuy nhiên, vai trò của Armenia cũng như người Armenia không nhỏ. Họ thuộc tộc người nhóm Do Thái. Số người làm khoa học rất cao...

Trong xung đột khu vực và trực tiếp với người hàng xóm Azerbaijan (chủ yếu ở vùng Nagorny-Karabak), Armenia yếu thế hơn và phải lệ thuộc vào Nga về quân sự, còn Azerbaijan được Thổ Nhĩ Kỳ bảo trợ...

Đột nhiên, Armenia gây chú ý khi nước này (Tổng thống Pashinian) tuyên bố: “*Việc họ đã chọn hợp tác về an ninh với Nga và Hiệp ước An ninh tập thể do Nga lãnh đạo là một sai lầm chiến lược*”.

Và Armenia làm các việc “động trời” đối với Nga sau đây:

- Bỏ tập trận với CSTO và sẽ tập trận chung với Mỹ trong tháng 9 này vào cuối tháng (dù cuộc tập trận với Mỹ quy mô rất nhỏ).
- Tuyên bố về khả năng có thể rời bỏ Hiệp ước CSTO do Nga lãnh đạo.
- Chính phủ Armenia trình Quốc hội dự thảo phê chuẩn Quy chế Rome về chấp nhận Tòa án Hình sự Quốc tế (ICC). Điều này có nghĩa là, nếu dự luật thông qua, Armenia sẽ chấp hành phán quyết của ICC, ví dụ phán quyết truy nã bắt Putin hiện nay...
- Armenia quyết định viện trợ nhân đạo cho Ukraina.

Chính quyền Nga tức giận và ra tuyên bố đe dọa. Nhưng tình thế đã đến nước này thì chắc không quay trở ngược được nữa.

4. Nhiều dấu hiệu Nga rút quân khỏi Belarus

Sau khi rút quân khỏi vùng Kiev – Chernigov, Nga vẫn để lại một lực lượng lớn lính biên phòng dọc theo biên giới Ukraina – Belarus. Nga có tăng cường thêm vũ khí hạt nhân sang Belarus.

Tuy nhiên, gần đây có nhiều dấu hiệu cho thấy Nga lại phải rút quân khỏi Belarus.

Andrii Demchenko, phát ngôn viên của Cục Biên phòng Nhà nước Ukraine, cho biết, Nga hiện thời đã đưa hầu hết binh sĩ Nga ở Belarus về nước.

Ảnh chụp màn hình các bài báo liên quan:

КНДР готова заключить соглашение с Россией о поставках оружия – FT

ОЛЬГА ГЛУЩЕНКО — СУББОТА, 9 СЕНТЯБРЯ 2023, 05:54

© 24358

УНИТЕРНЕТ И ЮТЮБ/ФОТО: АР/АА/СЕТИ/ИМАГЕС

Бáo Nga *Moscow Times* cho biết họ đã tìm thấy một số nhóm trên mạng xã hội chuyên tuyển mộ đàn ông Cuba đến chiến đấu ở Ukraine.

Một điểm tuyển quân ở vùng Ryazan, miền trung Nga. Ảnh: *Moscow Times*

THẾ GIỚI > QUÂN SỰ

Ukraine nói Nga rút gần như toàn bộ lực lượng khỏi Belarus

Đức Hoàng • Thứ sáu, 14/07/2023 - 20:27

00:00/02:05 "07" Nam miền Bắc ▾

(Dân trí) - Quan chức Ukraine nói rằng Nga đã rút gần như toàn bộ lực lượng khỏi lãnh thổ quốc gia đồng minh Belarus.

Binh sĩ Nga và Belarus trong một cuộc diễn tập (Ảnh: Defense Express).

Thế giới đảo điên

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Nguyễn Thọ](#)

13-9-2023

Hôm 10.09 Kim Jong Un đã bí mật lên đường sang Nga. Chú này vốn sợ chết nên ưu tiên đi tàu hỏa bọc thép mà ông và cha chú đã đóng riêng cho họ. Đoàn tàu này thân bọc thép chịu được đạn chống tăng, kính chắn đạn, sàn chịu được mìn nên nặng đến mức chỉ đi được tối đa 60km/giờ. Bên trong con tàu là cả một sự xa xỉ kiểu bạo chúa [1]. Một kho thực phẩm ướp lạnh chứa tất cả các loại khoai khẩu đắt tiền, từ Cristal Champagne, Hennessy Cognac, vang Bordeaux, fromage Thụy sỹ, tôm hùm tươi v.v. Phục vụ trên tàu toàn là những cô gái trẻ đẹp.

Triều đình nhà Kim đã cho đóng tất cả là 90 toa tàu bọc thép loại này để khi đi đường chia thành 3 đoàn tàu, tàu nào cũng dài 200-250m và có hai đầu kéo. Đoàn tàu đi trước tất nhiên là để kiểm tra các loại chướng ngại vật hoặc bom mìn. Còn Ủn ngồi trong toa nào của hai đoàn tàu sau là vấn đề hóc búa cho bất cứ ai muốn sát hại chú.

Ông bố trời Kim Jong Il suốt đời chỉ đi tàu, thậm chí ông ta qua đời trên tàu vào cuối năm 2011. Năm 2001 ông ta phải ngồi tàu 10 ngày

liên để đến Moskva gặp Putin. (Năm 1967 tôi đã đi Đức bằng tàu liên vận quốc tế. Quãng đường từ Đại-Liên (Trung Quốc) xuyên qua Siberia đến Moskva chỉ đi 4 ngày đêm, vì tàu chạy hơn 100km/giờ.)

Chú con trời Kim Jong Un thì không sợ máy bay như bố nên tháng 6.2018 đã bay sang Singapore gặp ông bạn Trump. Chiếc chuyên cơ IL-86 mang tên “Chammae-1”, (kiểu như “Airforce One”) bay về hướng Singapore, nhưng trong đó không có chú Ủn. Mục đích của nó chỉ là để thu hút các loại sát thủ trên đời này vào nó.

Còn chú Ủn ngồi trên một chiếc phi cơ khác của Air China. Cơ quan theo dõi không lưu “Flightradar24.com” đã thấy chiếc máy bay này bay đi Bắc-Kinh. Nhưng giữa đường nó đổi transponder thành máy bay khác, chuyển hướng bay đi Singapore. Cứ y như điệp viên 007, ngồi trên máy bay vẫn thấy nhột nhột.

Vậy nên mỗi lần sang Trung Quốc, sang Nga hay đi Việt Nam, như năm 2019 gặp ông bạn Trump lần hai, chú Ủn đều đi tàu hỏa. Quãng đường sang Hà Nội dài 4.500km tàu chậm của chú bò mất 4 ngày. Đường sắt đến Bắc Kinh dưới 800 km chỉ cần một ngày. Tuy lâu nhưng ngồi giữa đám gái đẹp uống rượu tây thì cũng còn đáng tiêu khiển. Nếu đi Moskva tàu phải bò mất 10 ngày nên chú hơi nản. Thế là hai lần đi thăm Putin chú Ủn đều chọn Vladivostok ở Viễn Đông nước Nga làm đích đến thăm. Như kiểu: Con đến thăm nhà bác nhưng chỉ ngồi ở phòng thường trực ngoài cổng, sân nhà bác rộng quá. Phiên bác ra gặp con.

Quãng đường Bình-Nhưỡng – Vladivostok là 1.000km chú Ủn phải đi hơn một ngày mới đến. Mọi việc bị éo nhẹm như mèο dẩu cứt. Putin chiều chú Ủn, phải bay gần 7.000 Km sang Vladivostok.

Để thiên hạ không nói là mình chiều thẳng oắt, ông ta bảo: Cháu cứ sang ngồi ở phòng thường trực, bác sẽ đến đó nói là dự hội nghị của đám nhân viên bảo vệ, sẵn gặp cháu luôn. Thế là Putin bay xuyên 8 múi giờ sang Vladivostok dự cái gọi là “Diễn đàn kinh tế Vladivostok”. Xong là chạy ra gặp Ủn.

Việc gì mà cả hai gã đều phải khổ sở như vậy? Ai cần ai trong vụ này? Đây chính là sự đảo điên của lịch sử.

Một gã khổng lồ về quân sự như Nga, đang đòi làm siêu cường trở lại, giờ đây cần đến vũ khí, đạn dược của một thằng lùn, được mình chăm bẵm từ hơn 80 năm qua. Trong cuộc chiến xâm lăng Ukraine, Nga

mặc dù đã tăng tốc cực đại nền công nghiệp quân sự của mình, vẫn lâm tình trạng thiếu vũ khí, đạn dược nặng nề. Chú lùn nay đang trở thành một cứu tinh, vì chú bất chấp tất cả, từ danh dự, thể diện đến luật quốc tế. Trung Quốc, Iran hoặc thậm chí cả nước Thổ có thể cung cấp cái nọ cái kia cho Nga, nhưng vừa làm vừa sợ. Ít ra đám này vẫn còn thể diện phải giữ.

Ừ thì bất chấp, vợ được ông bố đang chết khát là mang nước sang “bán”. Bán chứ không biếu và lại vòi thêm ít viện trợ.

Bố khỉ, con với chả cái.

Ghi chú:

[1] <https://www.stern.de/.../mit-diesem-panzerzug-reist-kim...>

[Đe dọa và lăng mạ: Ngoại giao Nga đã chết như thế nào dưới thời Putin](#)

Capture à partir de : [BBC](#)

Sergey Goryashko, Elizaveta Fokht và Sofiya Samokhina

BBC Tiếng Nga

2 tháng 9 2023

Các nhà ngoại giao của Putin đã từng là một phần cốt lõi trong chiến dịch của Putin về mặt chính sách ngoại giao. Nhưng điều này đã hoàn toàn thay đổi. Trong những năm trước cuộc xâm lược toàn diện của Nga vào Ukraine, họ đã

mất quyền lực và vai trò của họ trở nên mờ nhạt tới mức chỉ đơn giản là nhắc lại những chỉ thị hung hăng từ Điện Kremlin. BBC Tiếng Nga phỏng vấn các nhà cựu ngoại giao và một số cựu nhân viên Điện Kremlin và Nhà Trắng về việc vì sao ngoại giao Nga lại lâm vào một cuộc khủng hoảng như vậy.

Tháng 10/2021, Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ Victoria Nuland tham dự một cuộc họp tại Bộ Ngoại giao Nga ở Moscow. Người đàn ông ngồi phía đối diện là Thứ trưởng Ngoại giao Sergei Ryabkov, người mà bà Nuland đã biết hàng thập kỷ qua và luôn thân thiết.

[Những kẻ thù của Putin hứng chịu số phận bí ẩn](#)

Nhưng lần này mọi thứ đã khác. Ryabkov nói một cách máy móc, đọc to quan điểm của Moscow từ một mảnh giấy và ngăn cản cố gắng của bà Nuland để bắt đầu đối thoại. Bà Nuland bàng hoàng, theo hai người đã bàn luận về sự việc này với bà.

Bà mô tả Ryabkov và một trong số các đồng nghiệp của ông như 'các robot với đồng hồ sơ'. Bà nói với họ rằng cứ như thể là họ đang nói chuyện với những người không ở trong phòng.

Trong quá khứ, những đồng cấp người Mỹ của ông Rybakov nhìn nhận ông như một nhà đàm phán thực tế và bình tĩnh - một người mà họ có thể trao đổi ngay cả khi quan hệ của hai nước xấu đi. Nhưng điều này đã thay đổi. Và bên ngoài phòng đàm phán, các nhà ngoại giao Nga sử dụng một ngôn ngữ ngày càng không ngoại giao.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Nhà ngoại giao Mỹ Victoria Nuland được cho là bị sốc trước cuộc gặp với các nhà ngoại giao Nga "nói như robot"

"Thứ lỗi cho ngôn ngữ của tôi, nhưng chúng tôi xô toẹt vào lệnh cấm vận của phương Tây!"

"Hãy để tôi nói. Nếu không, quý vị sẽ thực sự biết tên lửa Grad của Nga có khả năng gì."

"Lũ ngu ngốc" - trước đó là một câu chửi thề.

Tất cả những lời này được thốt ra từ những người nắm các vị trí quyền lực tại Bộ Ngoại giao Nga.

Vậy vì sao ra nông nỗi này?

Một cuộc Chiến tranh Lạnh mới

Chính Putin nói với BBC năm 2000: "Nga sẵn sàng hợp tác với Nato... cho đến khi gia nhập liên minh... Tôi không thể tưởng tượng đất nước tôi bị cô lập khỏi châu Âu."

Nay, với việc Nga đối mặt với áp lực quốc tế do cuộc xâm lược Ukraine, thật khó để tưởng tượng ông ta đã từng nói như vậy. Nhưng khi đó, vào đầu nhiệm kỳ tổng thống, Putin háo hức xây dựng quan hệ với phương Tây, một cựu quan chức cấp cao Điện Kremlin nói với BBC. Thậm chí trong những thời gian tự do hơn, bộ ngoại giao Nga đã như "một tổ chức bán quân sự, nơi các yếu tố sáng tạo vô cùng tối

thiếu," cựu quan chức này nói.

Tuy nhiên, các nhà ngoại giao Nga đã là phần trọng yếu trong đội hình của Putin, giúp giải quyết các tranh chấp lãnh thổ với Trung Quốc và Na Uy, dẫn dắt các cuộc đàm phán về hợp tác sâu hơn với các nước châu Âu, và đảm bảo một sự chuyển giao hòa bình sau cuộc cách mạng ở Georgia.

Nhưng khi Putin trở nên quyền lực hơn và có kinh nghiệm hơn, ông ta trở nên ngày càng tin tưởng rằng ông ta có mọi câu trả lời, Alexander Gabuev nói. Giám đốc của Trung tâm Á-Âu Carnegie, người đang sống lưu vong tại Berlin, nói: "Những người này [các nhà ngoại giao] trở nên không cần thiết đối với ông ta."

Dấu hiệu đầu tiên của một cuộc chiến tranh lạnh bắt đầu năm 2007 với một bài diễn văn của Putin tại Hội nghị An ninh Munich. Trong bài phê bình 30 phút, ông Putin đã quyết liệt cáo buộc các nước phương Tây đã cố gắng xây dựng một thế giới đơn cực. Các nhà ngoại giao Nga nhanh chóng đi theo sự dẫn dắt của ông ta. Một năm sau, khi Nga xâm lược Georgia, Bộ trưởng Ngoại giao Nga Sergei Lavrov được cho là đã chửi bới người đồng cấp Anh, David Miliband, rằng: "Ông là ai mà lên lớp tôi?"

Giới chức phương Tây nghĩ rằng tuy thế, đáng để cố gắng làm việc với Nga. Năm 2009, ông Sergei Lavrov và ngoại trưởng Hoa Kỳ lúc bấy giờ là Hillary Clinton đã nhấn một 'nút đở' khổng lồ để làm mới lại mối quan hệ, và hai nước có vẻ đã xây dựng sự hợp tác, đặc biệt là trong các vấn đề an ninh.

Nhưng khi thời gian trôi qua, ngày càng trở nên rõ ràng đối với giới chức Mỹ rằng các đồng nghiệp Nga chỉ lặp lại như con vẹt quan điểm chống phương Tây ngày càng mạnh mẽ của ông Putin, Ben Rhodes, phó cố vấn an ninh quốc gia của cựu tổng thống Mỹ Barack Obama, nói.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Ben Rhodes (trái) là phó cố vấn an ninh quốc gia của Obama

Rhodes nhớ lại ông Obama có bữa sáng 'kiểu Nga' với Putin năm 2009, cùng với dàn nhạc dân gian. Ông nói Putin quan tâm tới việc nói về quan điểm của mình về thế giới hơn là bàn về hợp tác và đã đổ lỗi cho người tiền nhiệm của Obama, ông George W Bush, vì đã phản bội Nga.

Những năm 2010, tổng thống Nga trở nên tập trung hơn vào chính trị quốc tế và ít quan tâm tới các lời khuyên từ bộ ngoại giao của ông. Khi Mùa xuân Ả Rập, sự can thiệp của Mỹ ở Libya, và các cuộc biểu tình trên đường phố tại Nga diễn ra vào năm 2011 và 2012, Putin đã quyết định rằng chính trị không đưa ông đến nơi mà ông muốn, Rhodes nói.

"Tôi nghĩ họ [các nhà ngoại giao Nga] có thể giải quyết một số vấn đề mà ông Putin không quan tâm," ông Rhodes, người rời Nhà Trắng năm 2017, nói. "Nhưng trong một số vấn đề - cụ thể là Ukraine - tôi không cảm thấy rằng những người này có nhiều ảnh hưởng."

Một ví dụ tốt để chỉ ra khuynh hướng này có thể là bản thân Lavrov. Khi ông được bổ nhiệm gần 20 năm trước ông có một 'tầm nhìn quốc tế' và lập trường riêng," một cựu nhân viên cao cấp của Kremlin nói với BBC. Điện Kremlin từng hỏi ý kiến ông, thậm chí khi họ nghĩ ông có thể có quan điểm khác Putin, nhà phân tích chính trị Gabuyen nói.

Nhưng năm 2022, khi quân đội được đưa đến Ukraine, Lavrob thấy chiến tranh nổ ra chỉ sau đó vài giờ, theo một bài viết trên Financial Times.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Putin được cho là quan tâm đến việc bày tỏ quan điểm thế giới của mình với Obama vào năm 2009 hơn là thảo luận về hợp tác

Tuy nhiên, Andrei Kelin, đại sứ của Anh tại Moscow, phản đối ý tưởng rằng các nhà ngoại giao Nga đã mất đi tầm ảnh hưởng của mình. Ông đã thúc đẩy quan hệ với các nước phương tây thông qua sự nghiệp chính trị của ông- "không may" - ông nói, với đôi chút cay đắng.

Trong một cuộc phỏng vấn với BBC, ông từ chối thừa nhận rằng Moscow hay cá nhân các quan chức ngoại giao chịu bất cứ trách nhiệm nào về sự sụp đổ trong mối quan hệ với phương Tây. "Chúng tôi không phải là người phá hoại," ông nói. "Chúng tôi có các vấn đề với chế độ của Điện Kremlin. Chúng tôi chẳng thể làm gì với thể chế đó." Ông không xem quyết định của Nga trong việc chọn quân đội thay vì đối thoại như một sự thất bại: "Chiến tranh là một sự tiếp nối ngoại giao bằng các cách thức khác," ông nói.

Ngôn ngữ mới

Khi các quan chức về chính sách ngoại giao ngày càng trở nên ít ảnh hưởng hơn, họ chuyển các hoạt động của mình trở lại Nga. Một trong những biểu tượng rõ nét nhất của chương mới này trong chính sách ngoại giao của Moscow là Maria Zakharova, người trở thành người phát ngôn Bộ Ngoại giao Nga năm 2015.

"Trước bà ấy, các nhà ngoại giao cư xử như các nhà ngoại giao, nói năng tinh tế," nhà cựu ngoại giao Boris Bondarev, người từ chức để phản đối cuộc chiến, nói. "Chúng tôi bày tỏ quan ngại về các kết quả chấp nhận được, kỳ vọng đạt được sự đồng thuận... bla bla bla..."

Khi Zakharova đảm nhận cương vị, các buổi họp báo của Bộ Ngoại giao Nga trở thành một sân khấu. Bà Zakharova thường quát các phóng viên - những người hỏi bà những câu hỏi khó và phản ứng với các chỉ trích từ các nước khác bằng những lời thậm tệ.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Nga Maria Zakharova nổi tiếng với những cuộc họp báo "sân khấu"

Các đồng nghiệp ngoại giao của bà cũng làm tương tự. Bondarev, người từng làm việc cho Moscow tại Liên Hiệp Quốc ở Geneva, nhớ lại một cuộc họp nơi phái đoàn của Putin chặn mọi sáng kiến được đưa ra, khiến các đồng nghiệp từ Thụy Sĩ phải phàn nàn.

"Và đáp lại, chúng tôi nói với họ, "Vấn đề là gì? Chúng tôi là một

cường quốc mạnh, và quý vị chỉ là Thụy Sĩ." Đó chính là ngoại giao [Nga] cho bạn, ông Bondarev nói.

Ngôn ngữ đầy màu sắc này nhắm đến các khán giả ở Nga hơn là các đối tác nước ngoài của Nga, ông Gabuev, nhà phân tích chính sách ngoại giao, nói. "Nhiệm vụ của bà ấy là khởi dậy niềm tự hào trong chính sách đối ngoại của Nga trong cử tri. Đó là một dấu hiệu cho thấy ngoại giao đã thay đổi như thế nào - nó không còn là giao diện để giao tiếp với thế giới bên ngoài."

Một đối tượng mục tiêu thậm chí quan trọng hơn mà các ngôn từ cứng rắn của các nhà ngoại giao Nga nhắm tới là các sếp của họ, theo Bondarev. Sau các hội nghị quốc tế, người tham gia gửi điện tín chính thức cho Moscow, tóm tắt các cuộc họp. Các thông điệp này không tập chung báo cáo về các thành tựu thực tế và các thỏa hiệp, mà cho thấy các nhà ngoại giao nhiệt huyết đã bảo vệ quyền lợi của đất nước như thế nào, ông Bondarev lý giải.

Một thông điệp điển hình, theo ông, sẽ giống như sau: "Chúng tôi thực sự gây khó khăn cho họ. Họ thậm chí không kêu được một tiếng nào. Chúng tôi đã bảo vệ quyền lợi nước Nga một cách anh dũng. Phương Tây không thể làm gì và đã lùi bước!"

Nếu mọi người viết về việc 'đặt người châu Âu vào chỗ của họ', và bạn viết rằng bạn 'dành được sự đồng thuận', bạn sẽ bị nhìn với sự khinh bỉ. "Bạn cần đập bàn để khiến họ hiểu ra," ông nói thêm.

Nguồn hình ảnh, Boris Bondarev

Boris Bondarev từ chức nhà ngoại giao Nga sau cuộc xâm lược Ukraine

Bondarev nhớ lại một bữa tối tại Thụy Sĩ vào tháng 1/2022 khi Ryabkov, từ Bộ Ngoại giao Nga, gặp một số đại diện của Mỹ. Đại diện cho Hoa Kỳ là Thứ trưởng Ngoại giao Wendy Sherman, người đang hy vọng ngăn chặn cuộc xâm lược Ukraine thông qua các cuộc đàm phán kéo dài 11 giờ.

"Cuộc gặp thật tồi tệ," ông Bondarev nói. Phái đoàn Mỹ thì 'Hãy đàm phán đi nào!'. Và thay vì thế, ông bắt đầu la lối. "Chúng tôi muốn Ukraine! Chúng tôi sẽ không đi đâu mà không có Ukraine. Hãy cuốn gói và quay lại các biên giới [Nato] 1997!" Sherman là một người đàn bà thép, nhưng tôi nghĩ thậm chí bà ấy cũng há hốc miệng trước việc này."

"[Ryabkov] đã luôn rất lịch sự trước đây. Và hiện ông ta đang giảng

nắm đấm xuống bàn và nói những lời vô nghĩa."

Mặc dù cần lưu ý rằng, trong những năm gần đây, giọng điệu ở các nước khác cũng thay đổi, nhưng ở quy mô nhỏ hơn. Vài năm trước, đại diện nhân quyền tại Liên Hiệp Quốc của Nhật Bản, Hideaki Ueda, đã yêu cầu các đồng nghiệp nước ngoài 'im miệng' tại một cuộc họp. Gavin Williamson đã dùng những từ tương tự với Nga khi ông ta là Bộ trưởng Quốc phòng Anh. Và đại sứ Ukraine tại Đức, Andriy Melnyk, năm ngoái đã gọi Thủ tướng Đức Olaf Scholz là một 'xúc xích gan bị xúc phạm'.

'Mỹ không thể búng ngón tay và kết thúc cuộc chiến này'

Sau một năm rưỡi chiến tranh, có hi vọng nào rằng ngoại giao có thể giúp kết thúc cuộc chiến này?

Hầu hết những người mà BBC phỏng vấn cho bài báo này nghĩ rằng khả năng cao là không thể. Thông thường, 95% công việc của các nhà ngoại giao được thực hiện ngoài lề, nhà cựu ngoại giao Bondarev giải thích, liên quan đến 'các cuộc gặp không chính thức và cà phê'. Theo ông, những kiểu gặp gỡ như vậy phần lớn đã bị bãi bỏ và chẳng có gì nhiều để thảo luận.

Cá nhân đại sứ Kelin từng bị cấm vào Quốc hội Anh. Ông nói, có thời điểm, đại sứ quán Nga tại London gần như không có gas và điện, và các công ty bảo hiểm từ chối bảo hiểm cho các xe công vụ.

Tuy nhiên, sớm hay muộn, đối thoại sẽ phải diễn ra, nhà phân tích Samuel Charap của RAND nói. Phương pháp thay thế duy nhất cho đàm phán là 'chiến thắng tuyệt đối', và khó có khả năng Kyiv hay Moscow dành được điều đó trên chiến trường, ông nói.

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Tổng thống Putin và Ngoại trưởng Nga Sergei Lavrov

Nhưng ông không dự đoán điều này sớm xảy ra. "Putin đã thay đổi một cách đáng kể trong suốt nhiệm kỳ của mình. Và thẳng thắn mà nói, tôi không biết ông ta có sẵn sàng tham gia đàm phán hay không."

Giới chức Ukraine than phiền rằng Nga lại đưa ra tối hậu thư thay vì thỏa hiệp, chẳng hạn yêu cầu Ukraine chấp nhận sát nhập các vùng lãnh thổ bị chiếm đóng. Kyiv không có ý định thỏa hiệp với các điều kiện này, và các đồng minh phương Tây công khai ủng hộ quyết định này của họ.

Do vậy cho tới tháng 9/2023, Nga có vẻ chuẩn bị dựa vào cỗ máy quân đội, tình báo và sức mạnh địa chính trị và kinh tế của mình để gây ảnh hưởng thay vì chính sách ngoại giao.

Trong hoàn cảnh này, tại sao các nhà ngoại giao Nga không đơn giản lên tiếng và từ chức?

"Đó là vấn đề cho bất cứ ai bị mắc kẹt vào vị trí của mình trong suốt 10-20 năm," một cựu nhân viên của Kremlin nói với BBC. "Không có cuộc sống nào khác cho bạn. Thật đáng sợ."

Nhà cựu ngoại giao Boris Bondarev có thể hiểu điều này. "Tôi không

nói rằng tôi là một người rất kỷ luật. Nếu không vì cuộc chiến tranh này, tôi có thể đã ở lại và chịu đựng nó. Công việc không quá tệ. Anh ngồi, chịu đựng một chút và chiều đến thì ra về... Nhiều người đều nghĩ như vậy."

Một nguồn tin của BBC mô tả một cơ hội gặp gỡ Sergey Lavrov: "Một người đàn ông mệt mỏi, hơi luộm thuộm. Chiến tranh không phải là vấn đề của ông ấy, nhưng ông ta chẳng có nơi đâu để đi ngoài nghỉ hưu. Ông ta đã ngồi ở vị trí đó quá lâu. Do đó ông ta chỉ ngồi đó, canh gác cái ghế của mình."

Các blogger quân sự của Putin kiếm tiền từ tuyên truyền chiến tranh ra sao?

Capture à partir de :[BBC](#)
2 tháng 9 2023

Các blogger quân sự của Putin kiếm tiền từ tuyên truyền chiến tranh ra sao? 📺

Những người gây ảnh hưởng ủng hộ chiến tranh Nga đang kiếm bội tiền nhờ quảng cáo trên các kênh mạng xã hội của họ, theo BBC tìm hiểu.

Ngoài việc tung ra các video đau lòng cho thấy các vụ tấn công drone và tuyên truyền sai sự thật về Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky, họ cũng chia sẻ thu nhập từ quảng cáo cho nhiều mặt hàng từ tiền crypto tới thời trang.

Được gọi là Z Bloggers ở Nga vì họ ủng hộ cuộc chiến có chữ Z là biểu tượng, họ thường đi cùng quân đội Nga và đăng các hình ảnh từ chiến tuyến nơi họ kêu gọi thanh niên Nga nhập ngũ.

Kể từ khi Nga bắt đầu cuộc xâm lược Ukraine tháng 2/2022, những người ảnh hưởng ủng hộ chiến tranh đã thu hút hàng triệu người theo

đổi trên Telegram, mạng xã hội mà nhiều người Nga dùng sau khi Tổng thống Putin cấm Instagram, Facebook và Twitter.

Việc nhiều người đổ sang dùng Telegram khiến thị trường quảng cáo trên mạng này tăng đột biến.

Các Z Blogges tận dụng điều này. Họ bán không gian quảng cáo cho các công ty đang tìm cách vươn tới các khách hàng trẻ.

[1/5 – Quan hệ Nga và châu Phi : Di sản thời Liên Xô](#)

Đăng ngày: 20/07/2023 - 14:46

Capture à partir de : [RFI](#)

Nhân hội nghị thượng đỉnh Nga-châu Phi lần thứ hai được tổ chức tại Saint Petersburg, Nga, trong hai ngày 27 và 28/07/2023, RFI và France 24 có loạt bài làm rõ ảnh hưởng của Nga tại châu Phi. RFI Tiếng Việt giới thiệu.

Dưới sự lãnh đạo của Nikita Khrouchtchev, Liên Xô đã tiến hành nhiều hợp tác với châu Phi. © Studio graphique FMM

Bài đầu tiên (*) trong loạt bài về « Ảnh hưởng của Nga tại châu Phi » đưa chúng ta đi ngược thời gian, trở về thời Liên Xô trong bối cảnh chiến tranh lạnh. Nikita Khrouchtchev, bí thư thứ nhất Ban chấp hành Trung ương đảng Cộng Sản Liên Xô, chủ tịch Hội đồng bộ trưởng Liên Bang Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Xô Viết, đã nhanh chóng nhận ra rằng để ngăn chặn khối phương Tây, cần ủng hộ các nước châu Phi trong cuộc đấu tranh giành độc lập. Luận điểm này do Nikita Khrouchtchev phát triển từ cuối những năm 1950, giờ đây được Matxcova « dùng lại ».

Trong một bài diễn văn hồi tháng 08/1961, lãnh đạo Liên Xô Nikita Khrouchtchev lên án những hành động của các thế lực đế quốc tại châu Phi. Ông tố cáo : « Chính các nước đế quốc đã tổ chức cuộc trấn

áp đấm máu những người yêu nước ở Congo, chính các nước này đã giết hại người anh hùng dân tộc Patrice Lumumba ».

Dưới sự lãnh đạo của Khrouchchev, Liên Xô đã tiến hành nhiều hợp tác với châu Phi. Bán ồ ạt vũ khí và huấn luyện quân sự, gửi chuyên gia, phát triển các cơ sở hạ tầng, cấp học bổng, rất nhiều sáng kiến và đa dạng. Hàng nghìn sinh viên tới học tại các trường đại học của Liên Xô.

« Hòa nhập với sinh viên Liên Xô »

Đối với một số người, thời gian học ở Liên Xô là một kinh nghiệm chua chát, khắc nghiệt, giữa phũ phàng và phân biệt chủng tộc, nhưng đó không phải là trường hợp của Louis-Patrice Ngagnon, được đi học ở Kiev trong những năm 1970. Ông cho RFI biết : *« Chúng tôi đã được đào tạo rất, rất tốt. Đó thực sự là mối quan hệ hợp tác có lợi cho cả hai bên. Chúng tôi sang Liên Xô học trong những điều kiện thuận lợi nhất, bởi vì tất cả đều trong tầm tay của chúng tôi »* và nhấn mạnh, *« không có sự chia tách sinh viên. Chúng tôi hòa nhập với sinh viên Liên Xô và chúng tôi học cùng một chương trình ».*

Kỹ sư người Congo này cho rằng kinh nghiệm đào tạo ở Liên Xô đã cho phép thế hệ của ông đào tạo thế hệ kế tiếp ở trong nước. Nếu như họ có được một trình độ nhất định khi hồi hương, thì không phải các sinh viên này đều trở thành một lực lượng cộng sản tiên phong, như Matxcova hy vọng. Theo Tatiana Smirnova, nhà nhân chủng học, thuộc trung tâm FrancoPaix, đại học Québec, ở Montréal, đa số các nước vừa mới giành được độc lập đã *« chơi »* lá bài cạnh tranh giữa hai khối Đông-Tây.

Quan hệ phức tạp với Liên Xô

Chuyên gia Smirnova giải thích : *« Cần nhấn mạnh là quan hệ giữa châu Phi và Liên Xô rất phức tạp, vượt ra bên ngoài hình ảnh đối đầu giữa hai khối Đông-Tây, giữa hai người Anh Cả tìm cách giúp đỡ các nước nghèo bị áp bức ».* Các nước châu Phi không hài lòng chấp nhận đứng ở ngoại vi, mà ngược lại, bản thân họ rất năng động. *« Lãnh đạo các nước châu Phi ít nhiều khai thác lá bài cạnh tranh giữa hai khối đối lập tùy theo cơ hội từng lúc ».* Bà Smirnova đưa ra ví dụ Nigeria, *« vào lúc đó, nước này đã khai thác rất tốt lá bài quan hệ với cả hai khối ».*

Từ những năm 1980 trở đi, Liên Xô từng bước sụp đổ. Mối quan tâm đến châu Phi suy giảm. Nước Nga mới hầu như vắng bóng ở châu lục

này cho đến những năm gần đây, khi giới lãnh đạo Nga dùng lại những lập luận có từ thời Liên Xô.

Bà Smirnova chỉ rõ : « *Nước Nga giải phóng châu Phi khỏi chủ nghĩa đế quốc phương Tây ; hiển nhiên, lập luận này được xây dựng trên cơ sở quá khứ Liên Xô* », nhưng « *không thể nói rằng mối quan hệ hiện nay giữa Nga và châu Phi được tạo dựng từ mạng lưới các sinh viên cũ* », tốt nghiệp các trường đại học Liên Xô trước đây. Diễn giải này giờ đây được chấp nhận trong một bộ phận công luận châu Phi bị cảm thấy hẫng hụt do thất bại của các tiến trình dân chủ tiến hành không trọn vẹn, kể từ khi thoát khỏi chiến tranh lạnh.

(* Tác giả François Mazet)

2/5 – Trung Phi, phòng thí nghiệm của lính đánh thuê Nga

Đăng ngày: 01/08/2023 - 16:04

Capture à partir de : [RFI](#)

Cuối năm 2017, tranh thủ sự ra đi của quân đội Pháp, Nga tiến vào Trung Phi. Công ty bán quân sự Wagner can thiệp vào đây nhằm bảo vệ chính quyền bị lung lay của tổng thống Faustin-Archange Touadéra và nhanh chóng biến nước này thành « sân sau » của mình, ngay cả khi cuộc bạo loạn vừa qua do Evgueni Prigozhin chỉ huy chống lại Matxcova có thể dẫn đến những thay đổi quan trọng. Vậy Nga đã « cắm rễ » tại Trung Phi ra sao ?

Trung Phi, phòng thí nghiệm của lính đánh thuê Nga. © Studio graphique FMM

Trong diễn văn ngày 13/07/2016, một hôm trước ngày Quốc Khánh, trước các sĩ quan Pháp tại hôtel de Brienne, Paris, (thuộc bộ Quốc Phòng Pháp), tổng thống François Hollande thông báo kết thúc can thiệp quân sự của Pháp tại Trung Phi. Nguyên thủ Pháp nói : « *Chúng ta đã gạt bỏ được nguy cơ làm tan rã nước này. Với thành công đó, từ nay, chúng ta để cộng đồng quốc tế và chính quyền Trung Phi tiếp tục*

công việc ». Ông nói rõ thêm : « *Do vậy, trong tháng 10 tới, bộ trưởng Quốc Phòng Jean-Yves Le Drian sẽ tới Trung Phi để tuyên bố chính thức chấm dứt chiến dịch Sangaris* ».

Thông báo rút quân của Pháp là một cơ hội cho Matxcova đang muốn tăng cường ảnh hưởng tại châu Phi. Thierry Vircoulon, chuyên gia thuộc Viện Quan hệ Quốc tế Pháp (Ifri) nhắc lại, ngay từ năm 2017, điện Kremlin đề xuất hỗ trợ an ninh toàn bộ cho Bangui. « *Vấn đề chuyển giao vũ khí là cửa vào cho Matxcova, bởi vì Trung Phi đang bị Liên Hiệp Quốc cấm vận* ».

« Paris rất kém khi đánh giá chính sách của Nga »

Để quân đội Trung Phi (FACA) nhận được vũ khí, cần có sự chấp thuận của Hội Đồng Bảo An Liên Hiệp Quốc. Nhà nghiên cứu Vircoulon giải thích : « *Chính ở trong định chế này mà Nga đã can thiệp và với tư cách là thành viên Hội Đồng Bảo An, đã đạt được sự miễn trừ trừng phạt đối với vụ chuyển giao vũ khí* ». Chuyên gia Vircoulon cũng nhắc đến việc huấn luyện. « *Các huấn luyện viên quân sự của Wagner đã tới Trung Phi. Đúng là hỗ trợ trọn gói : vũ khí và huấn luyện* ».

Việc Nga tới Trung Phi lại càng đơn giản hơn khi mà vào năm 2018, với ý tưởng kiến trúc an ninh, Paris chủ trương xích lại gần Matxcova. Nhà nghiên cứu Thierry Vircoulon giải thích : « *Lúc đó, việc đánh giá chính sách của Nga rất kém. Rõ ràng là giới ngoại giao Pháp muốn duy trì một không gian đối thoại với chính quyền Nga, mà lại không hiểu rằng chính quyền Nga không quan tâm tới đối thoại* ». Chuyên gia Vircoulon nhắc lại rằng Paris vào lúc đó cũng tiến hành chiến dịch Barkhane ở Mali và do vậy, không muốn cáng đáng cả hai chiến dịch cùng một lúc. Theo chuyên gia Vircoulon, nước Pháp « *trên thực tế, đã thí Trung Phi để tiến hành chiến dịch tại Mali* ».

Wagner đã không hoàn tất hợp đồng bình định Trung Phi

Năm năm sau khi tới Trung Phi, người Nga đã biến nước này thành « *sân sau* » về kinh tế của họ, mà không hoàn thành hợp đồng về an ninh như ban đầu đề xuất.

Chuyên gia Thierry Vircoulon nói rõ : « *Họ chỉ thực hiện được một phần hợp đồng. Với việc công ty bán quân sự Wagner triển khai 1500 chiến binh, họ chỉ bảo đảm được an ninh cho thủ đô Bangui và một số thủ phủ các tỉnh* ».

Nhà nghiên cứu thừa nhận là lính đánh thuê Wagner đã huấn luyện và trang bị cho một số tiểu đoàn của quân đội Trung Phi, nhưng ông nhấn mạnh : « Họ đã không thành công trong việc bình định Trung Phi và hành động để các nhóm vũ trang trong rừng rậm bị đập tan hoàn toàn hoặc biến mất ».

Quả thực là từ cuối năm 2021, lính đánh thuê Wagner đã bị quấy nhiễu bởi một số chiến binh thuộc các nhóm vũ trang ẩn náu sâu trong rừng.

Công ty đánh thuê Wagner sẽ tiếp tục hiện diện tại Trung Phi hay tổng thống Faustin-Archange Touadéra sẽ tìm kiếm các hỗ trợ khác ? Nhân thượng đỉnh Nga - châu Phi lần hai, mọi lựa chọn đều được thảo luận.

(*Tác giả Franck Alexandre)

[3/5 – Madagascar, cuộc bầu cử tổng thống 2018 bị Nga xâm nhập can thiệp](#)

Đăng ngày: 03/08/2023 - 15:10

Capture à partir de : [RFI](#)

Madagascar là nước châu Phi đầu tiên mà việc can thiệp vào bầu cử của Nga đã được thể hiện qua các tài liệu và được chứng minh. Trong cuộc bầu cử tổng thống 2018, từ 6 đến 9 người trong tổng số 36 ứng viên tổng thống, đã nhận được sự hỗ trợ của các chiến lược gia bí hiểm từ Matxcova.

Madagascar, cuộc bầu cử tổng thống năm 2018 bị thao túng. © Studio graphique FMM

Người Nga hành động bài bản và rất thuần thực, tại một trong số những nước nghèo nhất thế giới, nhưng lại là nước có mức chi phí vận động tranh cử, nghe nói, cao nhất hành tinh, do luật bầu cử dễ dãi, không quy định mức chi tối đa và cho phép nhận tài trợ của nước

ngoài. Thông tin viên của RFI Sarah Tétaud, ở Madagascar, nhắc lại cuộc bầu cử tổng thống « *xảo thuật* » này.

« *Tôi không biết ai cử họ tới, nhưng điều mà tôi biết, đó là người Nga và họ tới đây để ủng hộ tôi. Tôi không vòng vo mà nói thẳng tuột ra* ». Khi trả lời nhà báo điều tra, Gaelle Borgia, mục sư Maihol, một trong số những ứng viên đầu tiên trong cuộc bầu cử tổng thống năm 2018, thừa nhận đã có được sự giúp đỡ của Nga.

Trong phim tài liệu tựa đề « *Madagascar, phải chăng Nga dường như thao túng cuộc bầu cử tổng thống ?* » nhà báo Pháp gốc Madagascar tiết lộ cách thức mà các nhân viên của công ty đánh thuê Wagner đã làm để tác động đến cuộc bầu cử. Gaelle Borgia kể lại : « *Trong quá trình điều tra, chúng tôi đã có thể xác định được 6 ứng viên tổng thống Madagascar mà người Nga đã tiếp cận. Những người Nga này tự giới thiệu là chiến lược gia về bầu cử và có kinh nghiệm trong các cuộc bầu cử ở châu Phi* ».

Sau đó, hàng chục người Nga đã nhanh chóng nhập cảnh vào Madagascar với thị thực du lịch, đề xuất giúp đỡ về hậu cần và tài chính. Trong phim tài liệu, Omer Beriziky, cựu thủ tướng, ứng viên tổng thống, kể lại những trao đổi ban đầu của ông với các chuyên gia Nga này : « *Họ hỏi liệu tôi có sẵn sàng mở cửa cho ngoại giao Madagascar hướng tới những chân trời mới khác không ? Tôi nói, đương nhiên ! Và thế là họ bảo : Chúng tôi sẽ giúp ông. Nhà báo Gaelle Borgia hỏi : Thế ngân sách mà ông định ra với người Nga lên đến khoảng bao nhiêu ? Trả lời : Gần 2 triệu đô la một chút* ».

« **Người Nga hứa cấp những khoản tiền lớn** »

Nhà báo điều tra Gaelle Borgia nói rõ hơn : « *Điều mà chúng tôi biết, đó là để can thiệp vào cuộc bầu cử ở Madagascar, người Nga đã hứa cung cấp những khoản tiền lớn, những hứa hẹn mà họ không phải lúc nào cũng thực hiện. Họ có một ngân sách lớn để in một tờ báo phát miễn phí ở ngoài thủ đô. Báo này đăng các bài có lợi cho những ứng viên mà họ ủng hộ. Và họ in hàng ngàn tờ mỗi tuần* ».

Thế rồi dần dần, những nhà tài trợ hào phóng này hòa nhập vào các nhóm vận động tranh cử của các ứng viên mà họ ủng hộ.

Ở trung tâm ban tham mưu vận động tranh cử

Vẫn theo nhà báo Gaëlle Borgia, « *Dần dần, những người Nga này thậm chí trở thành các cán bộ trong các nhóm vận động tranh cử ở Madagascar. Theo các nhân chứng mà chúng tôi đã gặp, các thành viên nhóm vận động tranh cử Madagascar cuối cùng bị họ chỉ đạo* ».

Trích một đoạn trong phim tài liệu : « *Mọi việc diễn ra như thể chính họ là người quyết định những gì mà chúng tôi phải làm và chúng tôi đã phải thực hiện. Tôi có cảm giác chúng tôi là những người cung cấp dịch vụ hơn là thành viên nhóm vận động tranh cử của ứng viên* ». Đòi lại, các nhà đàm phán người Nga nói rõ : « *Nếu một trong số ứng viên này lọt vào vòng hai thì những ứng viên thua cuộc, được người Nga ủng hộ, phải quay sang ủng hộ ứng viên vào vào vòng hai* ».

Vậy Andry Rajoelina, tổng thống đương nhiệm, đã mắc nợ người Nga ?

Nhà báo Gaëlle Borgia giải thích : « *Chúng tôi biết là người Nga đã tiếp cận ông Rajoelina vào thời điểm vòng hai cuộc bầu cử - họ đã thay đổi chiến lược, bởi vì ban đầu, họ nghĩ tới việc ủng hộ tổng thống mãn nhiệm Hery Rajaonarimampianina hơn – chúng tôi biết là sau cuộc bầu cử, người Nga đã bí mật gặp nhiều bộ trưởng Madagascar. Nhưng hiện nay, khó để chứng minh rằng ông Andry Rajoelina đã được Nga giúp đỡ để giành được thắng lợi trong cuộc bầu cử tổng thống* ».

Về cuộc bầu cử dự kiến vào cuối năm nay, các nguồn tin cho chúng tôi biết là nhiều nhân vật chịu trách nhiệm can thiệp vào bầu cử đang rời Madagascar. Phải chăng chiến lược của Nga tại Madagascar kết thúc ? Hay bắt đầu một chương mới ?

[4/5 – Khi Nga khai thác lá bài truyền thống và giá trị gia đình](#)

Đăng ngày: 10/08/2023 - 14:54

Capture à partir de :[RFI](#)

Khi Nga khai thác lá bài truyền thống và giá trị gia đình. © Studio graphique FMM

« *Các truyền thống và giá trị gia đình của các bạn cần phải được tôn trọng* ». Có thể tóm tắt như vậy thông điệp mà Nga đưa ra tại châu Phi để ngăn chặn điều mà họ gọi là sự suy đồi của phương Tây. Do đó, Nga sẵn sàng phát triển nhiều dự án nhân đạo để giúp đỡ những người nghèo khó nhất, đặc biệt là trẻ em, trên lục địa châu Phi. Theo hướng này, nhiều thông báo được đưa ra nhân hội nghị thượng đỉnh Nga-Châu Phi họp trong hai ngày 27 và 28/07/2023 tại Saint Petersburg.

Đứng đầu chương trình to lớn này là Maria Lvova-Belova, phái viên của tổng thống, phụ trách quyền của trẻ em. Tên của người phụ nữ 38 tuổi, tóc vàng, với vẻ dịu dàng dễ đánh lừa này đã xuất hiện trên các báo chí quốc tế hồi tháng 03/2023 khi Tòa Án Hình Sự Quốc Tế phát lệnh truy nã bà cũng như tổng thống Nga Vladimir Putin. Lý do truy nã : Bị cáo buộc phạm « *các tội ác chiến tranh đưa chuyển bắt hợp pháp các trẻ em trong những vùng lãnh thổ Ukraina bị chiếm đóng sang Liên bang Nga* ».

Ngay từ tháng 02/2023, trong cuộc gặp Vladimir Putin, Maria Lvova-Belova đã trình bày với tổng thống Nga ý muốn phát triển các hoạt động nhân đạo tại châu Phi. Phái viên phụ trách quyền của trẻ em đề nghị : « *Trong khuôn khổ chiến lược quan hệ đối tác với các nước châu Phi, xin tổng thống chấp thuận cho tiến hành viện trợ nhân đạo, thực hiện các hoạt động nhân đạo. Có rất nhiều nhu cầu, đặc biệt là về tiêm chủng, chăm sóc y tế, giáo dục. Tại hội nghị thượng đỉnh Nga-Châu Phi, chúng ta sẽ dành một phiên họp bàn về việc bảo vệ các quyền của trẻ em* ».

Với sự ủng hộ của Nhà Thờ Chính Thống Giáo

« *Tiến hành đi* », ông Putin động viên bà Maria Lvova-Belova. Nếu như bà đề nghị tổng thống ủng hộ việc tiến hành các dự án tại châu

Phi, đó là vì niềm tin. Là một người rất mộ đạo, vợ của linh mục và mẹ của 5 đứa con, không kể những đứa con nuôi dưới sự bảo hộ của bà, Maria Lvova-Belova gần đây đã gặp lãnh đạo Nhà Thờ Chính Thống Giáo Nga để trình bày về công việc của mình, đặc biệt là tại châu Phi.

Và thượng phụ Kirill đã cầu phúc cho sự dần thân của bà tại châu Phi.

Gia đình và truyền thống, hai trụ cột của quyền lực mềm Nga

Đối với Maxime Matoussevitch, sử gia, chuyên gia về châu Phi tại đại học Seton Hall, New Jersey, việc quảng bá cho các giá trị truyền thống là một phần trong quyền lực mềm của Nga tại châu Phi. *« Khi quan sát những gì mà Nga có thể đưa cho châu Phi, thì không thấy có gì to tát cả, thế nhưng cái nhỏ bé, ít ỏi mà họ cung cấp thì lại quan trọng : Nga xuất khẩu vũ khí, chiếm tới 50% tổng số vũ khí đưa vào châu Phi. Phần còn lại, lá bài của Nga không hẳn là ý thức hệ, mà đó là những quan niệm đạo đức : bảo tồn những giá trị truyền thống, quan niệm truyền thống về giống nòi. »*

Theo chuyên gia Matoussevitch, lệnh truy nã của Tòa Án Hình Sự Quốc Tế có lẽ không cản trở công việc của phái viên Nga tại châu Phi. *« Có thể điều này gây khó xử cho một vài nguyên thủ châu Phi, nhưng lệnh truy nã này chủ yếu khẳng định thêm rằng Nga thực sự chống lại phương Tây ».*

Trong chương trình nghị sự của thượng đỉnh Nga-Châu Phi tại Saint Petersburg, có hẳn một phiên họp được dự trù bàn nhiều vấn đề trong đó có chủ đề *« cái gọi là những giá trị giả tạo và phản tự nhiên »* mà phương Tây đang nỗ lực áp đặt,

(* Tác giả Anya Stroganova)

5/5 - Những tác nhân gây ảnh hưởng rất năng động thuộc cộng đồng nói tiếng Pháp

Đăng ngày: 17/08/2023 - 12:32

Capture à partir de : [RFI](#)

Số cuối cùng (*), trong loạt bài nói về ảnh hưởng của Nga tại châu Phi, đề cập đến những tác nhân gây ảnh hưởng, như Nathalie Yamb, Franklin Niamsy hay Kémi Seba. Họ có hàng triệu người đăng ký vào tài khoản trên các mạng xã hội, nơi mà họ chia sẻ nỗi thù hận đối phương Tây.

Những tác nhân gây ảnh hưởng rất năng động thuộc cộng đồng nói tiếng Pháp. © Studio graphique FMM

Từ vài năm qua, các tác nhân gây ảnh hưởng này nịnh hót Matxcova cũng như sùng bái chính sách chinh phục của Nga tại châu Phi. Thậm chí, dường như Kemi Seba có quan hệ đối tác với lãnh đạo tập đoàn bán quân sự Nga Wagner.

Kemi Seba dường như đã được Prigozhin chi cho hơn 400 000 € để củng cố ảnh hưởng của mình tại châu Phi. Hồi tháng 04/2023, trên Youtube, Seba khẳng định có quan hệ đối tác với người Nga. *« Kemi Seba đã làm việc với Prigozhin... Tôi buộc phải bông đùa. Tôi đã nói điều này trước hàng triệu người trong vùng châu Phi nói tiếng Pháp năm 2019 hay năm 202, tôi không nhớ nữa. Không kiêng kỵ gì cả, ông ta muốn ủng hộ chúng ta bởi vì Nga biết là chúng ta có cùng những kẻ thù. Đẩy ra, buộc phương Tây phải lùi bước. Nếu muốn nói chuyện với Wagner, chúng ta nói chuyện với Wagner, nếu muốn nói chuyện với nước Nga, chúng ta nói chuyện với nước Nga. Vậy có gì ? »*

Tại châu Phi, trong những năm gần đây, trải qua các cuộc chiến tranh và đảo chính, những chính phủ thân Nga đã nắm quyền. Tại Cộng Hòa Trung Phi, Mali, lính đánh thuê của công ty Wagner giờ đây hiện diện trên thực địa, có thể ở Burkina Faso trong tương lai. Hôm đó, tại Bobigny (ngoại ô Paris, Pháp), Kemi Seba thậm chí khẳng định mình có vai trò ở những nơi đó : *« Ông thấy là tại Mali, tình hình đã biến chuyển và chúng tôi đã đóng góp nhiều vào việc này »*.

Và Seba đe dọa thẳng những đồng minh khác của nước Pháp, như tổng thống Côte d'Ivoire : *« Sắp tới sẽ là Alassane Ouattara... »* Hay tổng thống Sénégal : *« Sắp tới sẽ là Macky Sall. Vài ngày nữa, tôi sẽ sang Nga »*.

Việc Matxcova kết giao với Kemi Seba cũng như với các tác nhân gây ảnh hưởng khác, không phải là ngẫu nhiên. Tại châu Phi, chiến lược

chính phục của Nga dựa trên hai trụ cột do Evgueni Prigozhin sáng đáng, đó là an ninh do lính đánh thuê Wagner đảm nhiệm và thông tin hay đúng ra là bóp méo thông tin, tuyên truyền tin giả. Chính trong lĩnh vực thứ hai này mà các tác nhân gây ảnh hưởng can dự vào. Trong khoảng một chục năm, họ đã thành công trong việc thuyết phục được một bộ phận công luận châu Phi về sự hợp lý trong việc Matxcova can thiệp vào « sân sau » của Pháp.

Kevin Limonier, chuyên gia về không gian mạng tiếng Nga, giải thích: « *Tại Tây Phi, trước đây, người dân có cái nhìn rất xấu về nước Nga, nơi mà người ta có thể mất mạng chỉ vì có màu da đen. Thế nhưng, chỉ trong vòng vài năm, hình ảnh nước Nga đã hoàn toàn thay đổi. Người Nga tới và « xoáy » vào một số điều bất bình, khó chịu của xã hội các nước châu Phi và họ đã rất cơ hội, khuếch đại thành công những bất bình này. Chính từ thời điểm này, chúng ta thấy một số người, như Kemi Seba, tranh thủ hình ảnh tích cực mà nước Nga đã tạo dựng được trên các mạng xã hội để bổ sung vào chiến lược tuyên truyền địa chính trị, rằng nước Nga là siêu cường chống thực dân cuối cùng. Đó chính là luận điệu đã được tạo dựng lên » (**)*

(*): Tác giả : Pierre Olivier

(**) Trích từ chương trình Grand Reportage về chủ đề này của RFI phát thanh ngày 21/07/2023.

[Yevgeny Prigozhin, ông chủ ma quái của Wagner, người kiến tạo ảnh hưởng của Nga tại châu Phi](#)

Đăng ngày: 24/08/2023 - 15:30

Capture à partir de : [RFI](#)

Yevgeny Prigozhin được cho là đã chết ngày 23/08/2023 trong một tai nạn máy bay tại Nga. Khi thông báo tin này, cơ quan quản lý hàng không Nga đã khẳng định, người sáng lập ra tổ chức bán quân sự Wagner và 9 người khác ở trên chiếc máy bay bị rơi. Theo cơ quan cứu hộ, không có ai sống sót. Yevgeny Prigozhinn được biết đến vì là ông chủ công ty lính đánh thuê : tập đoàn Wagner. Một tổ chức cầm rế tại nhiều nước châu Phi như Trung Phi, Mali hay Libya.

Ảnh tư liệu: Yevgeny Prigozhin (T) gấp thức ăn cho Vladimir Putin tại nhà hàng của Prigozhin, ngoại ô Matxcova, Nga, ngày 11/11/2011. AP

Cái chết của Yevgeny Prigozhin (chưa được kiểm chứng một cách độc lập, cho đến trưa ngày 24/08) trong vụ máy bay rơi, xảy ra vào một thời điểm không ngẫu nhiên. Cách nay hai tháng, nhân vật có đầu cạo trọc, vẻ mặt đáng ghét, ăn nói cục cằn, đã tiến hành một cuộc nổi loạn ngăn ngửi chống lại nhà chức trách Nga, sau những thất bại nghiêm trọng trên mặt trận Ukraina.

Đó chính là vì tại Ukraina, chỉ trong có vài tháng, Yevgeny Prigozhin đã tạo dựng và tự khẳng định như là một gương mặt của chiến tranh. Prigozhin làm được việc này nhờ vào đội ngũ lính đánh thuê phần lớn được tuyển dụng trong các nhà tù Nga, đánh đổi lấy lệnh ân xá. Với ánh hào quang sau chiến thắng ở Bakhmut hồi tháng 05/2023, Prigozhin không còn biết « nể », « sợ », đến mức dám chỉ trích bộ tổng tham mưu quân đội Nga. Chắc chắn, ông ta nghĩ rằng mình thuộc diện « bất khả xâm hại ».

Từ nhà tù đến thượng tầng quyền lực

Trước khi đến mặt trận Ukraina, nơi đã mở ra cho ông ta những chân trời mới, Prigozhin đã phải ngồi tù trong 9 năm vì tội trộm cắp, gian lận, dính líu đến mạng lưới mại dâm trẻ vị thành niên. Ra tù năm 1990, Prigozhin mở nhà hàng ăn nhanh.

Sau một thời gian, Prigozhin mở một nhà hàng cao cấp ở Saint-Petersburg và làm quen Vladimir Putin, lúc đó làm ở tòa thị chính. Khi Putin trở thành tổng thống, Prigozhin được giao phụ trách « bếp ăn » của điện Kremlin và được mệnh danh là « đầu bếp điện Kremlin ». Dần dần, Prigozhin mở rộng đế chế của mình, với những hợp đồng béo bở của Nhà nước.

Đồng thời, Prigozhin cũng từng bước đa dạng hóa các hoạt động, từ lĩnh vực ăn uống, nhà hàng chuyển sang chiến tranh thông tin, tài trợ các phương tiện truyền thông, và các xưởng chế tạo « tin giả, thông điệp gây tranh cãi – troll » trên mạng xã hội, để phục vụ tổng thống Putin trên trường quốc tế và chống lại phe đối lập ở trong nước. Một trong những công ty của Prigozhin đã tìm cách can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống Mỹ năm 2016.

Thế rồi Wagner được thành lập năm 2014, một kiểu tập đoàn quân sự tư nhân mới, hoạt động trên nhiều lĩnh vực như an ninh, khai thác mỏ, hoạt động thương mại, tuyên truyền và tư vấn chiến lược chính trị.

Trong vòng nhiều năm, Prigozhin không thừa nhận là người đứng đầu công ty vì cho đến gần đây, nhân vật này luôn luôn chủ trương kín đáo và bí mật. Thế nhưng, trong những tháng vừa qua, Prigozhin đã công khai bày tỏ lập trường tại Ukraina và khánh thành một tòa nhà mới ở Saint Petersburg.

Ảnh hưởng của Nga tại châu Phi

Châu Phi là nơi Prigozhin giành được những thắng lợi chính trị to lớn, đánh dấu sự hồi sinh ảnh hưởng của Nga tại châu Phi. Lúc đó, Prigozhin tuyên bố là sẽ làm cho « nước Nga còn vĩ đại hơn và châu Phi còn tự do hơn ». Và cũng tại « châu Phi » mà ông chủ Wagner đã xuất hiện lần cuối, cách nay vài ngày.

Lịch sử tập đoàn bán quân sự gắn bó mật thiết với tính cách Prigozhin, với lòng trung thành mà ông ta hun thối và đặc biệt là mạng lưới tài chính rộng lớn nhờ « cấm rẽ » sâu tại châu Phi. Prigozhin đã bí mật triển khai lính Wagner ở Syria, Libya, Sudan, Trung Phi và Mali. Đó là những nước mà binh lính của Prigozhin nắm vững tình hình thực địa và biết cách tạo dựng cho mình một vai trò thiết yếu đối với các chính thể chuyên quyền, như một dạng bảo hiểm nhân thọ và đối với điện Kremlin, như một công cụ ít tốn kém nhất để mở rộng ảnh hưởng của Nga tại châu Phi.

Việc nhanh chóng mở rộng ảnh hưởng của Nga tại châu Phi là một trong những thắng lợi to lớn của Prigozhin. Đến mức mà hiện nay, cờ của Wagner là biểu tượng của sự phản đối trong vùng châu Phi nói tiếng Pháp. Wagner đã biết kiếm lợi từ những sai lầm của ngành ngoại giao Pháp, sự chối bỏ chính sách đối ngoại của Pháp và nói rộng ra, đó là sự bất bình xã hội tại các thuộc địa cũ. Theo lệnh của « đầu bếp

điện Kremlin », binh lính Wagner chỉ việc « thổi vào những đồng than hồng », khuyến khích một vài nhân vật gây ảnh hưởng để thừa cơ gặt hái kết quả, qua đó, giúp cho Nga có được những thắng lợi địa chính trị mà ít tốn kém nhất.

Tuy nhiên, trong lĩnh vực an ninh, các hoạt động của Prigozhin chỉ mang lại kết quả xoàng xĩnh. Như tại Libya, binh lính Wagner chiến đấu cho tướng Haftar. Tại Sudan, lính Wagner ủng hộ tướng Hemedti. Hay tại Mozambique, hoạt động của Wagner chỉ kéo dài có vài tuần và hứng chịu nhiều tổn thất. Cuối cùng, chỉ có tại Trung Phi, Prigozhin có thể khoe khoang là đã đẩy lùi được quân nổi dậy đe dọa thủ đô và đã chiếm lại được nhiều khu đô thị lớn. Cũng như tại Mali, nơi là số nạn nhân là thường dân tăng lên trong khi người ta không cảm nhận thấy được là quân thánh chiến thực sự bị đẩy lùi.

(Theo RFI)

Tiểu sử Yevgeny Prigozhin, thủ lĩnh nhóm lính đánh thuê Wagner của Nga

24/08/2023

Reuters

Capture à partir de : [voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Người sáng lập lực lượng lính đánh thuê Wagner của Nga, ông Yevgeny Prigozhin.

Người sáng lập lực lượng lính đánh thuê Wagner của Nga, ông Yevgeny Prigozhin, có tên trong danh sách hành khách trên chiếc máy bay tư nhân bị rơi ở phía Bắc Moscow hôm 23/8, theo cơ quan hàng không dân dụng Nga.

“Đã mở cuộc điều tra về vụ rớt máy bay Embraer xảy ra đêm nay trong khu vực Tver. Trong danh sách hành khách trên chuyến bay có tên họ của ông Yevgeny Prigozhin,” cơ quan thẩm quyền hàng không Nga, Rosaviatsia, loan báo.

Trước đó, hãng tin TASS đưa tin có 10 người thiệt mạng khi một chiếc máy bay tư nhân bị rớt trong khu vực Tver của Nga, phía Bắc Moscow.

Vẫn theo nguồn tin này, chiếc máy bay lâm nạn khi đang trên đường từ Moscow bay tới St Petersburg, chở theo 7 hành khách và 3 thành viên phi hành đoàn.

Tên của thủ lĩnh Wagner có trong danh sách hành khách chuyến bay, nhưng hiện chưa thể xác minh liệu ông Prigozhin có mặt trên chuyến bay này hay không.

Một kênh Telegram có liên kết với Wagner loan tin chiếc máy bay này bị phòng không khu vực Tver bắn hạ, theo BBC.

Cuộc binh biến chống lại Nga kéo dài 24 giờ đồng hồ do ông Prigozhin lãnh đạo hồi tháng 6 từng dấy lên câu hỏi về số phận của nhóm lính đánh thuê Wagner và người đứng đầu là ông Yevgeny Prigozhin.

Tiểu sử Yevgeny Prigozhin

Ông Prigozhin, 62 tuổi, nổi tiếng sau cuộc xâm lược của Nga vào Ukraine từ tháng 2 năm 2022, nơi các chiến binh của ông - bao gồm hàng nghìn tù nhân được tuyển dụng từ trại giam - đã dẫn đầu cuộc tấn công của Nga vào thành phố Bakhmut trong trận đánh dài nhất và đẫm máu nhất của cuộc chiến. Ông Prigozhin thường lên mạng xã hội để ca ngợi những thành công của Wagner và gây thù chuốc oán với giới lãnh đạo quân sự Nga, cáo buộc họ kém năng lực và thậm chí là phản quốc.

Vào tháng 6, ông Prigozhin dẫn đầu một cuộc binh biến, trong đó các chiến binh Wagner chiếm quyền kiểm soát thành phố Rostov-on-Don ở phía nam và bắn hạ một số trực thăng quân sự, giết chết các phi công khi Wagner tiến về Moscow. Tổng thống Vladimir Putin gọi đây là hành động phản bội phải bị đáp trả gay gắt.

Cuộc nổi dậy đã bị dẹp bỏ bằng một thỏa thuận, theo đó Điện Kremlin nói rằng để ngăn chặn đổ máu, ông Prigozhin và một số chiến binh của ông sẽ sang Belarus và vụ án hình sự chống lại ông ta vì tội nổi loạn có vũ trang sẽ được hủy bỏ.

Hoang mang bao trùm việc thực hiện thỏa thuận và tương lai của ông Prigozhin. Điện Kremlin cho biết ông Prigozhin đã gặp Tổng thống Putin 5 ngày sau cuộc binh biến. Vào ngày 5 tháng 7, đài truyền hình nhà nước loan tin một cuộc điều tra chống lại ông vẫn đang được tiến hành và phát sóng đoạn phim cho thấy tiền mặt, hộ chiếu, vũ khí và các vật dụng khác mà họ nói là đã bị thu giữ trong một cuộc đột kích

vào một trong những cơ ngơi của ông. Nhưng vào cuối tháng 7, ông Prigozhin có ảnh chụp ở St Petersburg trong khi hội nghị thượng đỉnh Nga-Châu Phi đang diễn ra tại thành phố. Tuần này, ông xuất hiện trong một video mà ông nói là được quay ở Châu Phi, nơi Wagner có hoạt động ở một số quốc gia.

Sinh ra ở St Petersburg vào ngày 1 tháng 6 năm 1961, ông Prigozhin từng ngồi tù 9 năm trong các nhà tù Liên Xô vì các tội danh bao gồm cướp bóc và lừa đảo. Được trả tự do vào năm 1990 trong bối cảnh Liên Xô tan rã, ông bắt đầu sự nghiệp với tư cách là một chủ nhà hàng và cũng nhận giao thức ăn theo đơn đặt hàng tại quê nhà. Người ta tin rằng ông đã gặp ông Putin, khi đó là phụ tá hàng đầu của thị trưởng St Petersburg, vào thời điểm này.

Tận dụng các mối quan hệ chính trị, ông Prigozhin đã được trao các hợp đồng lớn của nhà nước, được mệnh danh là “đầu bếp của ông Putin” sau khi cung cấp thức ăn cho các sự kiện của Điện Kremlin.

Năm 2014, ông Prigozhin thành lập Wagner, một công ty quân sự tư nhân có các máy bay chiến đấu đã được triển khai để hỗ trợ các đồng minh của Moscow ở các quốc gia bao gồm Syria, Libya và Cộng hòa Trung Phi. Hoa Kỳ đã trừng phạt Wagner và cáo buộc tổ chức này về tội tàn sát, điều mà ông Prigozhin đã phủ nhận.

Ông Prigozhin thừa nhận rằng ông đã thành lập và tài trợ cho Cơ quan Nghiên cứu Internet, công ty mà Washington cho là đã can thiệp vào cuộc bầu cử tổng thống Hoa Kỳ năm 2016. Vào tháng 11 năm 2022, ông thừa nhận đã can thiệp vào cuộc bầu cử ở Mỹ và cho biết sẽ làm vậy một lần nữa.

[Nga: Thực dân mới ở châu Phi thông qua "cánh tay nối dài" Wagner](#)

Đăng ngày: 17/08/2023 - 10:46

Capture à partir de :[RFI](#)

Trong bài xã luận hôm nay 16/08/2023 mang tựa đề « *Wagner ở châu Phi : Nga tái lập thuộc địa* », *Le Figaro* đặt vấn đề, làm thế nào mà Vladimir Putin vốn sẵn sàng tổng những người đối lập vào xà-lim vì những chuyện không đáng kể, lại có thể bỏ qua cho vụ binh biến của Yevgeny Prigozhin ? Để tìm ra câu trả lời, phải nhìn sang châu Phi thay vì Ukraina.

Ảnh minh họa : Một cuộc biểu tình ở Bamako (Mali) chống Pháp, ủng hộ Nga ngày 22/09/2020. AP

Wagner bám rễ tại năm nước từng lật đổ chính phủ

Đó là do tại châu lục này, lính đánh thuê Nga hữu dụng nhất cho Kremlin. Là cánh tay vũ trang « với bàn tay đeo găng » nhằm tránh để lại dấu vết, Wagner là công cụ cần thiết cho chính sách châu Phi của Matxcova, phụ trách tất cả những gì mà ngoại giao chính thức không làm được : « bảo kê » cho các chế độ độc tài, những vụ làm ăn béo bở đi kèm tham nhũng, tuyên truyền tẩy não, những tội ác không bị trừng trị...

Trung Phi là phòng thí nghiệm cho công trình tái lập thuộc địa dưới lớp vỏ trung lập và hữu nghị. Đến thay chân lực lượng Sangaris của Pháp năm 2017, Wagner chuyển từ hỗ trợ quân sự sang gây ảnh hưởng chính trị và bóc lột kinh tế, một cách có phương pháp. Khi sửa đổi Hiến Pháp để bảo đảm cho tổng thống Touadéra có thể trị vì vĩnh viễn, Prigozhin đã mua được sự ổn định với cái giá rẻ mạt. Wagner tha hồ khai thác các mỏ kim cương và vàng, chưa kể phá rừng và buôn bán rượu. Nga có thể bắt rễ tại đây, thay thế lính đánh thuê thô bạo bằng các kỹ sư khai khoáng.

Wagner đã hiện diện quân sự tại 5 nước châu Phi hạ Sahara, hầu như tất cả đều nằm trong tay các tập đoàn quân sự lên nắm quyền nhờ đảo chánh (liệu đây có phải là một sự ngẫu nhiên ?). Bên thiệt hại tất nhiên là Pháp, nhưng nhất là người dân châu Phi. Lấy cớ « giải phóng » khỏi thực dân cũ, những người lãnh đạo yếu kém trao đất nước họ cho con quái vật Nga hay con hổ đói Trung Quốc. *Le Figaro* đặt câu hỏi, họ sẽ đổ lỗi cho ai một khi người dân buộc họ phải chịu trách nhiệm về sự điên rồ này ?

Nga và bước ngoặt thực dân tại Trung Phi

Cụ thể, trong bài điều tra « *Bước ngoặt thực dân của Wagner tại Trung Phi* », đặc phái viên *Le Figaro* cho biết hình ảnh lính đánh thuê Nga đã trở nên quen thuộc tại nước này. Lực lượng Wagner có chỗ đứng vững chắc, cho dù theo nhiều nguồn tin, khoảng 400 lính đánh thuê đã rời Trung Phi. Những người mới đến có vẻ có học và thiên về kỹ thuật hơn là nhà binh, có cả phụ nữ.

Nhìn lại quá khứ, bắt đầu từ việc tổng thống Faustin-Archange Touadéra yêu cầu Paris duy trì lực lượng Sangaris của Pháp. Tổng thống François Hollande ban đầu có vẻ thuận tình, nhưng rồi lại cho rút quân. Vài tháng sau, ông Touadéra lại đề nghị, lần này là với tân tổng thống Emmanuel Macron, cung cấp vũ khí loại nhẹ để chống quân nổi dậy. Điện Élysée ngại ngần, chỉ sang Matxcova, mà không để ý đến những lính đánh thuê Nga đã được triển khai ở nước láng giềng Sudan. Kremlin chụp ngay cơ hội, không chỉ cung cấp vũ khí mà cả « huấn luyện viên ».

Bà Danièle Darlan, cựu chủ tịch Hội đồng Bảo hiến Trung Phi kể lại, hồi tháng 2/2022 đại biện Nga đến hỏi thẳng bà điều khoản Hiến Pháp nào có thể sửa đổi để ông Touadéra làm tổng thống suốt đời. Do trả lời « không thể được », đến tháng 10/2022 bà bị buộc về hưu, một thẩm phán khác lên thay một cách bất hợp pháp.

Wagner tha hồ lập ra một loạt công ty cả bình phong lẫn chính danh để khai thác nguồn tài nguyên thiên nhiên Trung Phi. Chẳng hạn Lobaye Invest trực thuộc tập đoàn Concord của Yevgeny Prigozhin, Diamville chuyên về kim cương, Midas Ressources khai thác vàng... Người Nga buộc thợ mỏ phải bán dưới giá thị trường, với thợ rừng cũng vậy, sau đó sản phẩm được lính Wagner áp tải ra cảng vào ban đêm. Không có công ty nào của Wagner đóng thuế cho chính quyền Trung Phi.

[Cuộc chiến Ukraine của Putin bị phản tác dụng, dẫn đến cuộc nổi dậy của Wagner tại quê nhà](#)

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

[Wall Street Journal](#)

Tác giả: **Yaroslav Trofimov** và **Thomas Grove**

Cù Tuấn, biên dịch

25-6-2023

Một chiến binh bán quân sự Wagner trên một chiếc xe tăng hôm thứ Bảy trên đường phố Rostov, một thị trấn ở miền nam nước Nga giáp Ukraine. Ảnh trên mạng

Tóm tắt: Cuộc xâm lược của Nga nhằm làm thay đổi chế độ ở Kiev, hiện tại lại làm lung lay chế độ ở Nga.

Cuộc nổi dậy vũ trang do Yevgeny Prigozhin, một doanh nhân người Nga sau đó trở thành thủ lĩnh quân sự, phát động hôm thứ Bảy, đã phơi bày những rạn nứt sâu sắc của Nga do chiến tranh Ukraine gây ra — thứ mà Điện Kremlin hy vọng sẽ tạo ra sự thống nhất trên toàn nước Nga một khi thắng lợi — và đặt ra mối đe dọa hiện hữu nghiêm trọng nhất đối với Tổng thống Nga Vladimir Putin trong suốt 23 năm cầm quyền của ông ta.

Các chiến binh của nhóm bán quân sự Wagner do Prigozhin lãnh đạo, đã chiếm giữ hai thành phố của Nga hôm thứ Bảy và tiến về Matxcova để đối đầu với giới lãnh đạo quân sự của đất nước này, trước khi một thỏa thuận do Tổng thống Belarus Alexander Lukashenko làm trung gian giữa Prigozhin và Putin, giúp tránh được một cuộc tắm máu tiềm tàng ở thủ đô Matxcova.

Thỏa thuận này và việc ngừng bắn đã ngăn chặn khả năng leo thang của sự tức giận đối với cách xử lý cuộc chiến ở Ukraine của Điện Kremlin, từ việc lên kế hoạch thiếu sót, cùng những ngày thảm khốc đầu tiên, cho đến những thất bại gần đây hơn, mà có thể châm ngòi cho một cuộc nội chiến.

Nhưng chính hình ảnh những người đàn ông có vũ trang ở các thành phố của Nga kêu gọi loại bỏ bộ chỉ huy quân sự của Matxcova, cho thấy: Một cuộc chiến nhằm mục đích thay đổi chế độ ở Ukraine có thể có khả năng làm lung lay chế độ ở Nga, bằng cách khai thác sự tức

giận sâu sắc trước những thất bại về chính trị và quân sự của các lãnh đạo nước Nga.

Nhà khoa học chính trị Nga Konstantin Sonin, giáo sư tại Đại học Chicago, cho biết: *“Tính toán sai lầm lớn nhất của Putin là ông ta đã khởi xướng một cuộc chiến dựa trên sự hiểu biết hoàn toàn không đầy đủ về thế giới, về quân đội của mình và về Ukraine. Và sau đó ông ta tiếp tục tính toán sai lầm mỗi ngày, khi không chịu ngừng cuộc chiến”*.

Cuộc nổi dậy của Prigozhin có nguy cơ lặp lại những trường hợp trước đây về việc các cuộc xâm lược nước ngoài đẫm máu nhưng không thành công, đã gây ra tình trạng bất ổn và thậm chí là một cuộc cách mạng—từ chiến dịch chống Nhật Bản năm 1905, đến Chiến tranh thế giới thứ nhất, và cuối cùng là sự sa lầy của Liên Xô ở Afghanistan.

Một phần của thỏa thuận là Prigozhin sẽ chuyển đến Belarus và các chiến binh tham gia cuộc nổi dậy sẽ được ân xá.

Bằng cách phát động cuộc xâm lược Ukraine mà không được chuẩn bị kỹ lưỡng vào 16 tháng trước, một cuộc chiến mà Putin dự kiến sẽ kết thúc bằng chiến thắng chỉ trong vài ngày, hiện tại Putin rơi vào cái bẫy tương tự.

Căng thẳng xã hội về những tổn thất chồng chất và thất bại quân sự ở Ukraine đã thúc đẩy việc nổi dậy của Prigozhin và nhóm bán quân sự Wagner của ông ta, tạo ra mối đe dọa lớn nhất đối với quyền cai trị của Putin kể từ khi ông lên nắm quyền vào năm 2000.

Các binh sĩ của Wagner đã được triển khai ở Châu Phi và ở Syria khi quân đội Nga tiến vào Ukraine ngày 24 tháng 2 năm 2022. Điện Kremlin chỉ yêu cầu Prigozhin tham gia nỗ lực chiến tranh sau khi quân đội Nga thất bại trong việc chiếm thủ đô Kyiv của Ukraine và đang phải đối mặt với những tổn thất nặng nề trên khắp miền bắc Ukraine.

Trong khi quân chính quy của Nga phải chịu thêm một loạt thất bại vào mùa thu năm ngoái, Wagner đã đạt được thành công hiếm có khi chiếm được thành phố Bakhmut, miền đông Ukraine. Thành công này khiến Prigozhin có quyền được nói một cách trung thực về sự kém cỏi của quân đội Nga — điều mà ông ta đã làm với lời lẽ cay độc ngày càng tăng trong vài tháng qua.

Fiona Hill, hiệu trưởng được chỉ định của Đại học Durham ở Anh, là người giám sát chính sách Nga trong Nhà Trắng của Trump, cho biết: *“Prigozhin hiện đang nói sự thật về thất bại quân sự của Nga và lý do chính thức cho cuộc xâm lược. Ông ta công khai nói những gì mà nhiều người khác đang nghĩ”*.

Cuộc chiến Ukraine, ban đầu chỉ do quân đội chuyên nghiệp tiến hành, giờ đây ảnh hưởng đến toàn xã hội Nga. Nga đã phải tổng động viên hàng trăm ngàn tân binh để củng cố chiến tuyến đang sắp tan vỡ, gây ra làn sóng di cư ồ ạt. Các cuộc tấn công bằng máy bay không người lái của Ukraine vào sâu bên trong nước Nga đã trở nên phổ biến, phá vỡ hình ảnh quyền lực vốn được Putin nuôi dưỡng cẩn thận.

Bất chấp những thất bại này, Putin tiếp tục tin rằng thời gian đang đứng về phía Nga. Ông cho rằng, các nền dân chủ phương Tây giúp đỡ Ukraine cuối cùng sẽ mệt mỏi, trong khi chế độ của Putin, vốn được bảo đảm bởi các luật lệ ngày càng hà khắc nhằm loại bỏ phe đối lập tự do trong nước, sẽ kiên trì lâu hơn và cuối cùng giành chiến thắng. Tuy nhiên, cuộc nổi dậy của Wagner cho thấy, rõ ràng rằng nước Nga kém ổn định hơn nhiều so với những gì Putin đã tin tưởng.

Ruslan Pukhov, Giám đốc Trung tâm Phân tích Chiến lược và Công nghệ – một think tank về các vấn đề quân sự – có trụ sở tại Matxcova, cho biết: *“Hy vọng của một bộ phận giới tinh hoa Nga, bao gồm cả chính Tổng thống, rằng một cuộc chiến lâu dài sẽ có lợi cho Nga... là một ảo tưởng nguy hiểm. Việc kéo dài chiến tranh mang đến những rủi ro chính trị trong nước rất lớn cho Liên bang Nga”*.

Bộ trưởng Ngoại giao Litva, ông Gabrielius Landsbergis cho biết, đất nước của ông đã tồn tại trong quỹ đạo của Nga trong nhiều thế kỷ, từng bị ảnh hưởng bởi các cuộc khủng hoảng nội bộ làm rung chuyển Matxcova. *“Chỉ còn là vấn đề thời gian trước một vụ bùng nổ hỗn loạn tiếp theo”*, ông viết trên Twitter.

Bản thân Putin so sánh tình trạng khó khăn hiện tại của Nga với năm 1917, khi quân đội Sa hoàng mệt mỏi vì phải đổ máu trong Thế chiến thứ nhất, đã nổi loạn và lật đổ Sa hoàng Nicholas II – một cuộc cách mạng mà theo Putin cho biết hôm thứ Bảy 24/6, đã lấy mất một chiến thắng quân sự xứng đáng từ Đế quốc Nga và dẫn đến những tổn thất đất đai to lớn, tại các quốc gia như Phần Lan, Ba Lan và các nước vùng Baltic.

Năm 1905, Nga phát động điều mà Bộ trưởng Nội vụ của Sa hoàng, Vyacheslav von Plehve, gọi là “một cuộc chiến tranh với thắng lợi nhỏ” chống lại Nhật Bản, nhằm đánh lạc hướng sự chú ý của công chúng Nga khỏi các vấn đề trong nước—chỉ để hứng chịu một thất bại nhục nhã và một cuộc cách mạng sau đó. Tương tự như vậy, những tổn thất của Liên Xô trong nhiều năm sau khi xâm lược Afghanistan năm 1979 là lý do chính dẫn đến những căng thẳng nội bộ dẫn đến việc Liên Xô tan rã năm 1991.

Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky cảnh báo hôm 24/6, rằng tình trạng bất ổn ở Nga sẽ càng lớn chừng nào quân đội Nga vẫn còn tham chiến. Ông nói: “*Nga càng duy trì quân đội và lính đánh thuê của họ trên đất của chúng ta càng lâu, thì càng có nhiều hỗn loạn, đau đớn và các vấn đề cho chính nước Nga*”.

Chiến tranh Ukraine đang gây chia rẽ tại cộng đồng người Nga lớn nhất ở phương Tây

Capture à partir de :[baotienngdan](https://www.baotienngdan.com)

[Wall Street Journal](https://www.wallstreetjournal.com)

[Cù Tuấn](#), biên dịch

5-7-2023

Những người biểu tình ủng hộ Ukraine đứng trước xe ô tô của những người biểu tình thân Nga trên đường tới cuộc biểu tình ủng hộ Nga vào tháng 4 năm ngoái tại Frankfurt. Ảnh trên mạng

Tóm tắt: Tuyên truyền của Matxcova nhắm vào những người nói tiếng Nga đã tạo ra sự rạn nứt trong các gia đình, khiến mọi người thuộc nhiều thế hệ và hoàn cảnh chống lại nhau.

BERLIN—Khi Nga tiến quân vào Ukraine năm ngoái, họ đã tìm cách tập hợp những người nói tiếng Nga ở nước ngoài để đối đầu với phương Tây. Sau đó, những người nói tiếng Nga đã tấn công lại.

Cuộc đấu tranh giành trái tim và khối óc của cộng đồng người Nga hải ngoại tập trung vào Đức, quê hương của 3,5 triệu người nói tiếng Nga, nhóm người Nga lớn nhất bên ngoài Liên Xô cũ và là cộng đồng di cư lớn nhất ở Đức.

Vài ngày sau cuộc xâm lược toàn diện của Matxcova vào Ukraine, hàng trăm lái xe đã tập trung tại các thành phố lớn của Đức, treo cờ Nga trong các cuộc diễu hành rầm rộ.

Những người chỉ trích Tổng thống Nga Vladimir Putin trong cộng đồng cũng hành động nhanh chóng không kém, khiến chính quyền cấm một số cuộc biểu tình bằng ô tô, tổ chức các cuộc biểu tình phản đối chiến tranh, vạch trần việc tuyên truyền trực tuyến và đưa những người biện hộ cho Putin ra tòa. Bây giờ những người chỉ trích Điện Kremlin nghĩ rằng họ đang chiếm thế thượng phong.

Michael Rubin, 50 tuổi, nói: “Hiện có ít cuộc biểu tình [thân Nga] hơn và đó là vì xã hội dân sự Đức không im lặng và công lý Đức đang vạch ra một ranh giới nhất định”. Rubin là một chính trị gia Frankfurt đến từ Belarus, và vẫn nói tiếng Nga ở nhà với người vợ Ukraine. “Mọi người vẫn gặp gỡ nhưng ít công khai hơn, trực tuyến hơn”.

Trung tâm của cộng đồng nói tiếng Nga ở Đức là Russlanddeutsche, hay “Người Đức gốc Nga”, những người Đức thuộc các sắc tộc có tổ tiên định cư ở Nga vào thế kỷ 18, bị bức hại dưới thời Stalin và bắt đầu quay trở lại Đức với số lượng lớn vào những năm 1980.

Ngoài ra còn có những người gốc Nga thật sự—bao gồm cả vợ hoặc chồng của Russlanddeutsche—khoảng 120.000 người Do Thái từ Liên Xô cũ, công dân Ukraine, Belarus và các nước thuộc Liên Xô cũ khác, và không bao gồm khoảng một triệu người Ukraine tị nạn chiến tranh, nhiều người trong số họ nói tiếng Nga.

Cuộc chiến Ukraine đã chia rẽ sâu sắc cộng đồng này. Trong một cuộc khảo sát vào tháng 4 cho đài truyền hình quốc gia Deutsche Welle, công ty nghiên cứu Dimap đã hỏi những người nói tiếng Nga phải chịu trách nhiệm về cuộc chiến ở Ukraine, gần 40% cho biết một mình Nga phải chịu trách nhiệm và 27% cho rằng Kiev và Matxcova phải chịu

trách nhiệm ngang nhau. Khoảng 44% cho rằng Đức nên tăng cường hợp tác với Nga.

Một nghiên cứu năm 2020 của Dịch vụ truyền thông di cư, một nền tảng thông tin do các chuyên gia nhập cư tạo ra, cho thấy khoảng 88% người nhập cư từ Nga và con cái của họ ở Đức sử dụng tiếng mẹ đẻ là tiếng Nga hoặc nói thông thạo tiếng Nga. Các nhà chức trách ở đây từ lâu đã lo ngại về những nỗ lực của Nga nhằm gây ảnh hưởng đến cộng đồng này.

Natalie Pawlik, ủy viên chính phủ phụ trách người Đức tái định cư, nói rằng kể từ cuộc xâm lược, Nga đã tăng cường nỗ lực tuyên truyền nhằm phá hoại các thể chế phương Tây.

“Chính phủ Nga đang cố gắng thuyết phục [những người nói tiếng Nga ở Đức] rằng họ không phải là một phần của xã hội chúng tôi”, Pawlik, bản thân là người Russlanddeutsche, nói. “Họ đang lan truyền câu chuyện sai sự thật rằng những người nói tiếng Nga sẽ không an toàn”.

Berlin đang làm việc để chống lại tuyên truyền của Nga. Chính phủ Đức kiểm tra tính xác thực của tin giả bằng tiếng Đức và tiếng Nga, đồng thời hỗ trợ các nhà báo độc lập đã rời khỏi Nga và Belarus. Vào tháng 5, sau khi Matxcova trục xuất hàng loạt nhân viên nhà nước Đức, Berlin đã đóng cửa 4 trong số 5 lãnh sự quán Nga tại nước này.

Berlin cho biết Nga đã sử dụng các cơ quan đại diện ngoại giao của mình để khiến những người Đức nói tiếng Nga mất lòng tin vào chính quyền Đức, chẳng hạn như thiết lập một đường dây nóng để báo cáo các trường hợp phân biệt đối xử chống Nga sau khi bắt đầu chiến tranh vào năm ngoái.

Đại sứ quán Nga tại Berlin cho biết: “Một trong những nhiệm vụ chính của bất kỳ cơ quan đại diện ngoại giao nào là bảo vệ lợi ích và quyền lợi hợp pháp của đồng bào”. Đại sứ quán Nga cũng nói thêm rằng họ đã nhận được báo cáo về bạo lực thể xác, mất việc làm, lăng mạ và đe dọa.

Đại sứ quán Nga cũng cho biết, khi trở về Đức, người Đức gốc Nga trở thành “cầu nối giữa Nga” và Đức.

Đức, giống như các nước phương Tây khác, đã cấm truyền hình tiếng Nga ra nước ngoài của Matxcova, nhưng các kênh như Russia-1 và Russia-24 vẫn có thể truy cập trực tuyến hoặc qua vệ tinh. Phương

tiện truyền thông xã hội cũng là một nơi phổ biến cho các tuyên truyền của điện Kremlin. Một số kênh Telegram tập trung vào những người nói tiếng Nga ở Đức đưa lên các hình ảnh kỷ niệm các ngày lễ yêu nước, chuyển tiếp tuyên truyền và thảo luận về các thuyết âm mưu chống phương Tây.

Năm ngoái, chỉ vài giờ sau cuộc xâm lược của Nga, IDRH, một nhóm Russlanddeutsche ở bang Hessen, đã chỉ trích “cuộc tấn công bất hợp pháp của quân xâm lược Putin” và cam kết đoàn kết với Ukraine. Nhóm này đã nhanh chóng làm cân bằng những nỗ lực phủ đầu của Điện Kremlin nhằm thiết lập tuyên truyền giữa những người Đức nói tiếng Nga.

Albina Nazarenus-Vetter, giám đốc điều hành của IDRH cho biết: “Trong nhiều năm, Nga đã tiến hành một chiến dịch gây ảnh hưởng lớn ở đây”.

Ảnh hưởng đó trở nên rõ ràng vào năm 2016 trong sự kiện mà ngày nay được gọi là sự cố Lisa. Năm đó, các cuộc biểu tình của những người nói tiếng Nga đã nổ ra ở Berlin và các nơi khác để tố cáo chính quyền không hành động sau vụ cưỡng hiếp một cô gái nói tiếng Nga của một người tị nạn Trung Đông ở Berlin. Tin tức này sau đó hóa ra là giả mạo, đã không xuất hiện trên các phương tiện truyền thông chính thống của Đức nhưng đã được đăng tải không ngừng trên các phương tiện truyền thông nhà nước Nga.

Nazarenus-Vetter nói: “Chính Điện Kremlin đã sử dụng tình cảm chống người nhập cư để nói với người Russlanddeutsche rằng: ‘Hãy nhìn xem, người Đức không quan tâm đến các bạn nhưng chúng tôi thì có”.

Maria Shestakov, người cùng gia đình chuyển đến Đức vào những năm 1990, cho biết bà yêu “nước Nga bằng cả trái tim”. Ở nhà, bà nói tiếng Nga với con cháu để truyền lại di sản Nga của mình. Nhưng bà nói rằng “chiến tranh không phải là việc của tôi”.

Shestakov nói: “Chúng ta phải ngừng gửi vũ khí cho Ukraine và ngồi xuống bàn đàm phán. Chính xác thì tại sao Đức lại cung cấp xe tăng Leopard và nhiều loại vũ khí khác và đâu là lý do khiến Mỹ chủ động như vậy... Không phải Ukraine đang có chiến tranh với Nga, mà cả thế giới đều thông qua Ukraine [để chiến với Nga]”.

Ira Peter, một tác giả và nhà báo đã viết nhiều về cộng đồng, cho biết cô ước tính khoảng một phần ba Russlanddeutsche có quan điểm ủng

hộ Điện Kremlin. Nhưng bà nói rằng điều này không khác với công chúng Đức nói chung.

“Có những người chỉ trích gay gắt chế độ của Putin”, Roman Friedrich, một nhân viên xã hội người Đức gốc Nga sinh ra ở Siberia, cho biết. “Nhưng cũng có những người, nếu không biện minh cho hành động của Nga, thì ít nhất cũng nói về tiêu chuẩn kép của phương Tây... và không hài lòng với việc Nga bị biến thành quỷ dữ trong mắt người khác”.

Một vụ án gần đây đã phơi bày một số mâu thuẫn này.

Vào tháng 6, Elena Kolbasnikova, quốc tịch Ukraine và cư trú lâu năm ở Đức, đã bị tòa án ở Cologne phạt 900 euro, tương đương khoảng 980 đô la, vì những bình luận công khai bảo vệ hành động của Nga, mà tòa án cho rằng có thể làm xáo trộn hòa bình. Luật sư của Kolbasnikova cho biết bà sẽ kháng cáo bản án.

Vụ việc đã làm trầm trọng thêm sự e ngại mà một số người nói tiếng Nga nói rằng họ cảm thấy muốn nói ra chính kiến của họ hoặc tiết lộ rằng họ có gốc Nga. Vào một buổi sáng gần đây tại Mix Markt ở phía đông bắc Berlin – một siêu thị cung cấp các sản phẩm của Nga như trứng cá hồi và kvass, một loại nước giải khát làm từ bánh mì lên men – một số người mua hàng cho biết họ sợ bị phân biệt đối xử.

“Tôi không phải là người ủng hộ bất kỳ cuộc chiến nào, nhưng luôn có hai bên trong mọi cuộc xung đột và tôi không nghĩ người dân ở Đức thực sự hiểu nước Nga”, Igor nói. “Nhưng tốt nhất là không nên nói về những điều như vậy vào lúc này”.

Edwin Warkentin, người đứng đầu bộ phận văn hóa của người Đức gốc Nga tại Bảo tàng Lịch sử Văn hóa Nga-Đức ở Detmold, cho biết những người lớn tuổi đặc biệt dễ bị tuyên truyền của Nga làm ảnh hưởng.

Warkentin, người chuyển đến Đức vào những năm 1990 từ Kazakhstan ngày nay, cho biết: “Các thế hệ cũ có những cảm xúc hoài cổ nhất định về nước Nga hoặc không gian hậu Xô viết vì họ đã dành cả tuổi thanh xuân của mình ở đó”.

Dimitry Peters, 35 tuổi, một nhà kinh tế học ở Frankfurt có gia đình rời Murmansk vào năm 1995, cho biết những sai lầm về kinh tế xã hội

cũng là nguyên nhân khiến một số người dường như dễ bị ảnh hưởng hơn bởi thông điệp của Điện Kremlin.

“Nhiều người đến Đức vào cuối những năm 80 đã bị mất hết địa vị. Điều đó tạo ra sự bất bình và đây là những mảnh đất màu mỡ để tuyên truyền”.

Một số người nói tiếng Nga đã nhờ đến pháp luật để đẩy lùi các lực lượng thân Kremlin. Một nhà hoạt động giấu tên cho biết anh ta đang theo dõi các kênh Telegram thân Nga của Đức và dịch các bài đăng có ngôn từ kích động thù địch, một số trong số đó anh ta đã chuyển cho cảnh sát. Anh cho biết khoảng 2/3 số tin tức mà ông đã chuyển cho chính quyền đã dẫn đến các thủ tục tố tụng hình sự.

Một số cố gắng đẩy lùi ở cấp độ cá nhân hơn. Ngay sau cuộc xâm lược năm ngoái, Sergej Prokopkin, một thực tập sinh pháp lý 38 tuổi ở Berlin, người đã chuyển đến Đức cùng cha mẹ hơn hai thập kỷ trước, đã bắt đầu các cuộc họp Zoom trực tuyến dành cho những người Đức gốc Nga trẻ tuổi có gia đình ủng hộ Putin với mâu thuẫn xảy ra trong gia đình họ.

Và những người khác vẫn chiến đấu trên đường phố. Sau khi chiến tranh bắt đầu, Rubin, chính trị gia Frankfurt đến từ Belarus, đã chứng kiến các cuộc diễu hành xe hơi nhỏ ủng hộ Nga được nhân rộng trên khắp nước Đức. Rubin đã quyết tâm không cho những đoàn xe như vậy ra khỏi thành phố của mình.

Rubin đã cùng với những người nói tiếng Nga khác và những người ủng hộ Kyiv thành lập một nhóm gây áp lực đã vận động hành lang thành công để Frankfurt cấm một cuộc biểu tình bằng ô tô thân Nga vào tháng 4 năm ngoái. Thay vào đó, khi thành phố cho phép những người biểu tình thân Nga tập trung tại một quảng trường, Rubin và các đồng minh của ông đã gặp nhau ở đó trước và dán kín quảng trường bằng những áp phích ủng hộ Ukraine.

Rubin kể lại: “Đó là chiến thắng đầu tiên của chúng tôi”.

[Binh biến khiến cuộc chiến của Nga ở Ukraine trở nên rêu rã?](#)

27/06/2023

VOA Tiếng Việt

Capture à partir de : [voatiengviet](https://www.voatiengviet.com)

Ông Prigozhin lãnh đạo cuộc binh biến ở Nga hôm 24/6

Binh lính mất tinh thần, chỉ huy chia rẽ, nội bộ lục đục, lực lượng suy yếu là những hậu quả mà đội quân xâm lược của Nga ở Ukraine sẽ gánh chịu sau hành vi tạo phản bất thành của lực lượng lính đánh thuê Wagner do ông Yevgeny Prigozhin đứng đầu, các nhà quan sát nhận định.

Cuộc nổi loạn ngăn ngui của đội quân Wagner hôm 24/6 đã chiếm được trụ sở của Quân khu phía Nam ở thành phố Rostov-on-Don. Sau đó, đoàn quân của ông Prigozhin đã tiến về thủ đô Moscow nhưng cuối cùng đã lui binh khi chỉ còn cách hơn 200km sau khi ông Prigozhin đạt được thỏa thuận ‘tránh đổ máu’ với sự trung gian của Tổng thống Belarus Alyaksandr Lukashenko.

‘Quân Nga suy yếu’

Mặc dù cuộc nổi loạn chỉ diễn ra ngăn ngui, nhưng hậu quả của nó có thể sẽ rất sâu sắc, với những hậu quả nghiêm trọng đối với cuộc xâm lược Ukraine vốn đang rệu rã, ông Peter Dickinson, biên tập viên của chương trình Cảnh báo Ukraine của Hội đồng Đại Tây Dương (Atlantic Council), nhận định trong một bài phân tích đăng trên trang nhà của Hội đồng.

Theo phân tích của chuyên gia này thì hậu quả thực tế rõ ràng nhất của là vị thế của quân Nga đang chiến đấu ở Ukraine bị suy yếu khi mà hơn 20.000 lính Wagner được cho là đã rút khỏi Ukraine để tham gia binh biến, tức khoảng 5% toàn bộ lực lượng xâm lược Nga. Điều quan trọng là đây là những đơn vị chiến đấu hiệu quả nhất của quân

Nga và đứng sau hầu hết các bước tiến mà quân Nga đạt được trên chiến trường trong năm qua.

Mặc dù nhiều chiến binh Wagner cũng có thể trở lại tiền tuyến và có thể được đưa vào quân đội chính quy Nga tùy thuộc vào bản chất chính xác của thỏa thuận mà ông Prigozhin đạt được, tuy nhiên các đồng đội và chỉ huy mới của họ sẽ nhìn họ với cặp mắt nghi ngờ cực độ và sẽ tìm cách hạn chế hoạt động của họ trên chiến trường.

“Cho dù có chuyện gì sẽ xảy ra đi nữa, việc đoàn quân Wagner dẫn đầu cuộc xâm lược của Nga ở Ukraine dường như đã chấm dứt,” ông Dickinson phân tích.

Bên cạnh đó, cuộc nổi dậy cũng đã cho thấy bản thân nước Nga không thể tự vệ như thế nào. Quân Wagner phải mất gần một năm mới chiếm được Bakhmut, một thành phố nhỏ của Ukraine nhưng chỉ mất vài giờ đã chiếm được thành phố Rostov-on-Don vốn lớn hơn Bakhmut gần 20 lần. Khả năng phòng thủ kém cỏi của Nga càng bị phơi bày trước đà tiến không hề gặp trở ngại của đạo quân thiết giáp của ông Prigozhin.

Giờ đây, ông Putin phải khẩn trương thực hiện các bước để ngăn chặn một lãnh chúa đầy tham vọng khác hoặc quân Ukraine phát động chiến dịch bên trong lãnh thổ Nga. Ông ta sẽ đào đâu ra quân và trang bị cho việc này? “Khi mà phần lớn quân đội Nga hiện đang triển khai ở Ukraine. Nga sẽ không có lựa chọn nào khác ngoài việc giảm quân ở Ukraine để đối phó các vấn đề an ninh nghiêm trọng bên trong đất nước,” phân tích gia này lập luận.

Bộ máy quân sự và an ninh rộng lớn của Nga giờ đây cũng sẽ phải truy tìm những kẻ phản loạn, việc này chắc chắn sẽ khiến họ xao nhãng và mất đi nguồn lực tập trung cho chiến trường Ukraine, cũng theo lời ông Dickinson viết trên Atlantic Council.

Đấu đá nội bộ giữa các phe phái đã làm suy yếu quân Nga trong suốt cuộc xâm lược ở Ukraine, và xu hướng này giờ đây sẽ càng tồi tệ hơn khi chính quyền Nga tìm cách xử lý các cảnh sát trưởng, quan chức địa phương và chỉ huy quân sự vốn chỉ đứng nhìn hoặc kín đáo ủng hộ hành vi phản loạn của Wagner.

Cuộc nổi loạn đã đặt ra một số câu hỏi cơ bản về khả năng lãnh đạo của ông Putin. Người ta đã không thấy ông đâu trong những giờ đầu tiên của cuộc khủng hoảng, và ông ta chỉ xuất hiện vào sáng hôm sau

trong một bài phát biểu ngắn trên tivi trước quốc dân. Ông Putin dường như cũng đã bị gạt ra ngoài trong các cuộc đàm phán với Prigozhin và để cho nhà độc tài Belarus, Tổng thống Alyaksandr Lukashenko, cầm trịch.

Cuộc tạo phản đã làm mất mặt Tổng thống Nga Vladimir Putin công khai, khiến ông trông yếu hơn bất kỳ thời điểm nào trong suốt thời gian cầm quyền 23 năm qua, ông viết.

‘Mất tinh thần’

Theo ông Dickinson tác động quan trọng nhất của cuộc binh biến có thể là nhuệ khí của quân Nga. Nhuệ khí đi xuống đã là vấn đề nghiêm trọng đối với đạo quân xâm lược của ông Putin, với một loạt các video trên mạng xã hội trong nửa đầu năm 2023 cho thấy sự bất mãn lan rộng của quân Nga về việc dùng binh người để tấn công và tổn thất thảm khốc. “Tinh thần chiến đấu giờ đây sẽ càng suy sụp hơn nữa khi binh lính Nga đặt nghi vấn về lòng trung thành của các tư lệnh của họ và toàn bộ chính nghĩa của cuộc xâm lược,” ông viết.

Trước thêm cuộc binh biến, ông Prigozhin đã cho đăng một bài phát biểu video mà trong đó ông cáo buộc Điện Kremlin cố tình đánh lừa công chúng Nga để biện minh cho cuộc chiến ở Ukraine. Thủ lĩnh Wagner, vốn được nhiều người ở Nga coi là một trong số ít các nhà bình luận đáng tin cậy ở đất nước này, đã bác bỏ các nội dung chủ chốt trong lời tuyên truyền của Điện Kremlin – rằng cuộc xâm lược ngăn chặn cuộc tấn công sắp xảy ra của Ukraine do NATO hậu thuẫn nhằm vào miền đông Ukraine và bán đảo Crimea. Ông Prigozhin cũng trực tiếp bác bỏ cáo buộc của Nga rằng quân Ukraine đã ném bom Donbas trong 8 năm trước cuộc xâm lược toàn diện. Thay vào đó, ông Prigozhin đổ lỗi cho tham vọng cá nhân của Bộ trưởng Quốc phòng Nga Sergei Shoigu và các nhà tài phiệt Nga là nguyên nhân gây ra cuộc chiến.

“Những phát biểu như vậy chắc chắn sẽ làm suy yếu tinh thần chiến đấu của quân Nga và khiến nhiều người đặt câu hỏi là họ đang chiến đấu vì cái gì ở Ukraine?” ông Dickinson phân tích. “Điều này từ lâu đã là một vấn đề đối với chính quyền Nga, vốn đã hết sức vất vả để nói rõ mục tiêu chiến tranh của họ sau những tuyên bố không có căn cứ về ‘phát xít Ukraine’ và ‘phương Tây đế quốc’.”

“Lời phát biểu hùng hồn của ông Prigozhin đã vạch trần những lời dối trá dùng để biện minh cho cuộc xâm lược và sẽ tiếp tục làm gia tăng bất mãn trong quân Nga đang chiến đấu và bỏ mạng trên chiến trường,” ông viết.

Cuộc binh biến Wagner cũng phơi bày sự chia rẽ sâu sắc trong giới quân sự và an ninh Nga, cho thấy mức độ trung thành thấp đáng kể với chế độ Putin, cũng theo nhận định của chuyên gia này. Ông chỉ ra khả năng ông Prigozhin có được sự ủng hộ từ bên trong quân đội Nga, vì ông ta đã có thể chiếm được Rostov-on-Don một cách dễ dàng. Binh đoàn thiết giáp của Wagner sau đó đã hành quân hàng trăm cây số giữa lòng nước Nga mà không gặp phải bất kỳ sự kháng cự đáng kể nào.

“Nếu binh lính và các chỉ huy Nga không sẵn sàng bảo vệ đất nước của họ, tại sao quân đội được triển khai đến Ukraine phải hy sinh vì một lý do đáng ngờ đến vậy? Nếu ông Prigozhin và đội quân của ông ta có thể không bị trừng trị sau khi tuyên chiến với nhà nước Nga, thì tại sao những người lính Nga động viên lại phải phải tuân theo mệnh lệnh cấp trên để đi vào chỗ chết ở Ukraine?” ông lập luận.

‘Nội bộ lộn xộn’

Trao đổi với VOA từ Ba Lan, ông Phan Châu Thành, một nhà quan sát theo dõi sát sao chiến sự ở Ukraine từ những ngày đầu, nhận định rằng hành động ‘gần như dăng trụ sở quân khu miền Nam cho quân nổi loạn’ của quân Nga trú đóng ở đó cho thấy nội bộ quân Nga đang lục đục đến mức nào.

“Nó cho thấy quân Nga bây giờ hoặc là thiếu người, bởi vì không có lực lượng nào đủ sức ngăn cản Wagner, hoặc là không muốn đánh nhau với Wagner và thậm chí là ủng hộ Wagner,” ông Thành nói với VOA.

Ông nhận định rằng trước việc Tổng thống Putin buộc phải thỏa hiệp với ‘một kẻ đầu trộm đuôi cướp như Prigozhin’ để dẹp binh biến thì một số tướng lĩnh Nga ‘sẽ bất mãn’.

“Họ sẽ bắt đầu nghi ngờ sự lãnh đạo tối cao của ông Putin: liệu ông ấy có đủ khả năng thuần phục các tướng lĩnh hay không,” ông Thành nói.

Ông dự đoán nếu như thỏa thuận đòi ông Putin phải để cho Bộ trưởng Quốc phòng Sergei Shoigu và Tổng tham mưu trưởng Valery Gerasimov ra đi và đưa người khác lên lãnh đạo cuộc chiến ở Ukraine thì về lâu dài ‘chỉ huy của quân Nga sẽ rất lộn xộn’.

“Nếu thượng tầng thay đổi thì lính tráng bên dưới sẽ hỗn loạn, họ sẽ không biết chuyện gì xảy ra. Đi đánh trận mà thay tướng giữa chừng là một trong những điều tệ hại trong quân sự vì thay đổi toàn bộ hệ thống mệnh lệnh,” ông phân tích.

‘Wagner mất vai trò’

Khác với nhà phân tích Peter Dickinson, ông Phan Châu Thành cho rằng bây giờ cho dù lực lượng Nga mất đi đạo quân Wagner cho cuộc chiến ở Ukraine ‘cũng không sao’.

“Wagner là lực lượng chỉ dùng để tấn công, để đánh chiếm, chứ không phải lực lượng để phòng thủ một điểm vì họ không có kỷ luật,” ông giải thích và cho rằng do quân Nga hiện đang không tấn công nữa mà đang trên thế phòng thủ trước quân Ukraine nên ‘sự tham gia của Wagner cũng không có ích lợi gì lắm’.

Về khả năng quân đội Nga sẽ rối loạn nếu tiếp nhận đội quân Wagner vốn vô kỷ luật và có sự thù địch với quân chính quy Nga, ông Thành cho rằng quân đội Nga ‘sẽ chia nhỏ Wagner ra và nhét vào các đơn vị của họ’ thì họ sẽ ‘kiểm soát được Wagner’.

Trước tình hình này, theo ông Thành, nếu quân Ukraine có thể tạo ra một chiến thắng vang dội như ở Kherson hay Kharkiv trước đây thì ‘quân Nga sẽ tan rã hoàn toàn’

“Lúc này quân Nga đang rất hoang mang. Bây giờ mà Ukraine đánh mạnh, chỉ cần Nga vỡ trận một chỗ thì sẽ xảy ra hiệu ứng domino rất nhanh, họ sẽ không còn tinh thần chiến đấu nữa,” ông nói.

Tuy nhiên, ông cho rằng phía Ukraine đang gặp khó khăn là ‘không quân yếu hơn Nga rất nhiều’ và ‘đang đối mặt với rất nhiều mìn do quân Nga rải ở mặt trận’.

“Quân Ukraine đang thiếu các phương tiện gỡ mìn nhanh chóng để tạo điều kiện cho quân của họ tiến lên,” ông nói thêm.

Tiền bạc trong quan hệ giữa điện Kremlin và Wagner - Tạp chí kinh tế

Đăng ngày: 04/07/2023 - 15:20

Capture à partir de :[RFI](#)

Nga chi gần một tỷ đô la một năm để « mượn » quân của Yevgeny Prigozhin chiến đấu ở Ukraina, cắm rễ tại Trung Đông, tạo ảnh hưởng ở Nam Mỹ, « tham gia » khai thác vàng, kim cương, gỗ quý... ở châu Phi.

Biểu tình phản đối Pháp và ủng hộ Nga tại Bamako, Mali, ngày 22/09/2020. AP

Vậy, dùng công ty lính đánh thuê Wagner, điện Kremlin « có lỗi » hay không ? Thu nhập của Wagner từ đâu ra để có thể hiện diện từ Trung Đông đến Venezuela cùng lúc ? Tại sao ngoại trưởng Nga bảo đảm là Wagner tiếp tục hoạt động tại châu Phi, đặc biệt là ở Mali và Cộng Hòa Trung Phi?

Ba ngày sau cuộc binh biến bất thành của lực lượng Wagner, hôm 27/06/2023 tổng thống Vladimir Putin xác nhận sử dụng « ngân sách của bộ Quốc Phòng và của Nhà nước để tài trợ toàn bộ » công ty do Yevgeny Prigozhin đứng đầu. Chỉ riêng trong giai đoạn « từ tháng 5/2022 đến tháng 5/2023 công ty Wagner nhận 86 tỷ 262 triệu rúp » -tương đương với gần một tỷ đô la Mỹ.

Chủ nhân điện Kremlin còn đi sâu vào chi tiết khi cho biết số tiền rót cho Wagner chủ yếu là « tiền mặt ». Ngoài ra, nhờ hàng loạt các hợp đồng với bên quân đội Nga, công ty mẹ của Wagner là Concord Management and Consulting, trong năm vừa qua « lãi 80 tỷ rúp ». Khoản tiền lãi đó như vậy cao gần bằng khoản tài trợ của chính phủ

Nga cho công ty lính đánh thuê mà Yevgeny Prigozhin chính thức điều hành từ 2014.

Wagner do Nhà nước Nga tài trợ

Trước chiến tranh Ukraina, tổng thống Vladimir Putin luôn mạnh mẽ bác bỏ mọi liên hệ giữa Nhà nước Nga với công ty lính đánh thuê Wagner do Yevgeny Prigozhin sáng lập từ 2014 nhằm « *bảo vệ lợi ích quân sự của nước Nga ở hải ngoại* ». Ngay từ đầu, ai cũng biết rằng Wagner là cánh tay nối dài của bộ Quốc Phòng và tình báo quân đội Nga nhưng phải đợi đến tháng 9/2022 nhà tỷ phú Prigozhin, chủ nhân hệ thống nhà hàng Concord có nhiều hợp đồng với các bộ, các cơ quan Nhà nước Nga nhờ quen biết với ông Putin mới nhận là « ông chủ » công ty quân sự tư nhân mang tên Wagner.

Công ty lính đánh thuê này hoạt động tại Ukraina từ 2014 khi Nga sáp nhập bán đảo Crimée, rồi hỗ trợ các lực lượng nổi dậy thân Nga trong « *chiến tranh vùng Donbass* ». Tháng Giêng 2019 khi tình hình tại Venezuela nóng bỏng, lính của Wagner đã đổ bộ Caracas, bảo vệ tổng thống Nicolas Maduro. Năm 2020 tình báo Mỹ khẳng định Wagner nhận tiền của các Tiểu Vương Quốc Ả Rập Thống Nhất để can thiệp vào Lybia (từ 2016). Trên mạng xã hội Vkontakte (tháng 9/2022), Yevgeny Prigozhin đã xác nhận tất cả những điều này. Tháng 2/2022 tổng thống Vladimir Putin « mở chiến dịch quân sự đặc biệt », chiến binh Wagner một lần nữa được triển khai tại Ukraina với nhiệm vụ ban đầu cuộc chiến, theo tiết lộ của tạp chí Times, là « trù khử » Volodymyr Zelenski và giải tán chính quyền Kiev.

Matxcova đã « nuôi dưỡng » Wagner dưới những hình thức nào ? Chủ nhân điện Kremlin đã cho biết : bộ Quốc Phòng và Nhà nước Nga « trả thù lao và tiền thưởng cho các chiến binh » và ngoài các khoản trợ cấp đó, thì chính phủ ký nhiều hợp đồng với công ty mẹ của Wagner hay với các hãng có liên hệ với Yevgeny Prigozhin.

Truyền thông quốc tế và giới quan sát cho biết thêm : Trong thời gian từ 2011 đến 2019 -tức là trước khi chính thức lập ra Wagner, « *quỹ đạo làm ăn* » của Prigozhin đã ký ít nhất « *3 tỷ đô la hợp đồng với điện Kremlin để cung cấp các dịch vụ ăn uống* ». Thế nhưng trên đài truyền hình France 24, nhà nghiên cứu Thierry Vircoulon thuộc viện Quan Hệ Quốc Pháp IFRI chuyên về khu vực Trung và Nam Phi lưu ý, Yevgeny Prigozhin không chỉ làm giàu nhờ các nhà hàng và công ty cung cấp các dịch vụ ăn uống.

« Wagner không chỉ là một lực lượng bán quân sự, mà là một holding, tức là một công ty mẹ với rất nhiều các công ty con hoạt động tại Nga và ở nước ngoài. Đây là cả một mạng lưới các doanh nghiệp, một công ty đa quốc gia với những hoạt động bất hợp pháp. Holding đó do chính quyền Nga lập ra, do Nhà nước Nga điều hành dưới sự dẫn dắt của GRU - Cơ quan tình báo của bên quân đội Nga. Wagner được Nga tài trợ và cung cấp trang thiết bị quân sự. Điều đó đã được chính tổng thống Vladimir Putin xác nhận rằng Wagner là nước Nga và Nga tài trợ để "nuôi Wagner"».

Dịch vụ nhà hàng, tầm bình phong

Các hoạt động trong lĩnh vực nhà hàng, dịch vụ ăn uống là vỏ bọc bề ngoài. Vấn đề bảo vệ an ninh mới là cột trụ của quỹ đạo Wagner. Chiến binh Wagner khi thì « bảo vệ » các chính khách - như trong trường hợp bảo vệ tổng thống Venezuela, tổng thống Cộng Hòa Nam Phi... , lúc thì « đào tạo » các lực lượng quân sự tại những nơi mà quân của Prigozhin can thiệp, hay bảo đảm an ninh cho các cơ sở kinh tế tại những quốc gia này.

Năm 2021 Liên Hiệp Châu Âu trừng phạt một loạt các công ty bảo đảm dịch vụ nhà hàng Evro Polis, Mercury và Velada. Lý do đó là những « *tầm bình phong cho phép Wagner can thiệp vào Syria* » từ 2015. Theo báo tài chính Anh Financial Times, Yevgeny Prigozhin đã dễ dàng « *đánh thuế* » 25 % doanh thu của các tập đoàn khai thác và sản xuất dầu khí Syria nhờ bảo đảm an ninh cho các khu vực này. Hoạt động đó cho phép Evro Polis riêng trong năm 2020 thu vào 130 triệu đô la cùng với thêm 90 triệu tiền lãi.

Nhưng Wagner không chỉ hiện diện tại Syria. Đất dụng võ chính của công ty bán quân sự này là châu Phi. Thierry Vircoulon thuộc viện IFRI giải thích tiếp :

« Như vừa nói Wagner là một tập đoàn đa quốc gia với những hoạt động phi pháp, bao gồm từ buôn lậu vàng bạc đá quý đến buôn lậu gỗ, dầu hỏa, vũ khí... Tổ chức này hoạt động ở nhiều nơi trên thế giới và có thể nói, đó là cả một mạng lưới quốc tế. Không biết được một cách chính xác là những hoạt động đó cho phép thu về bao nhiêu tiền và tập đoàn Wagner phải tài trợ đến mức nào cho các chiến dịch quân sự, như là ở Ukraina hay châu Phi... Chỉ biết rằng, Yevgeny Prigozhin và thuộc hạ của ông ta không hưởng trọn gói lợi lộc từ những hoạt động phi pháp đó. Nguồn thu nhập này được san sẻ cho những người thân

cận với Vladimir Putin bởi đơn giản đây là cả một chiến dịch do điện Kremlin điều khiển ».

Lybia, Soudan, Cộng Hòa Trung Phi, Burkina Faso, Mozambic hay Madagascar, Mali... Vòi bạch tuộc của Wagner đã vươn ra khoảng 15 quốc gia tại Châu Phi, một châu lục giàu tài nguyên thiên nhiên ... Cộng Hòa Trung Phi là điểm khởi đầu khá thành công của tập đoàn bán quân sự trong tay Yevgeny Prigozhin.

Châu Phi, « mỏ vàng » Wagner chia sẻ với điện Kremlin ?

Hôm 26/06/2023 ngoại trưởng Nga Serguei Lavrov khẳng định các chiến binh Wagner « *đương nhiên tiếp tục công tác* » tại Mali và Cộng Hòa Trung Phi, hai « *nước bạn* » của Matxcova đang bị « *châu Âu và Pháp bỏ rơi* » nên đã phải cầu viện đến Wagner để đào tạo cho quân đội hai quốc gia này và bảo đảm an ninh cho giới lãnh đạo ở Bamako (thủ đô Mali) cũng như ở Bangui (thủ đô Cộng Hòa Trung Phi).

Điều ông Lavrov không nói ra ở đây là cả Mali lẫn Cộng Hòa Trung Phi vừa là bệ phóng để mở rộng ảnh hưởng chính trị, chiến lược của Nga tại châu Phi, vừa là những địa bàn hoạt động kinh tế của tổ chức Wagner.

Le Monde (28/06/2023) ghi nhận, Prigozhin đã len lỏi vào trung tâm quyền lực Bangui từ 2018 một cách đơn giản : bảo vệ an ninh cho chính quyền, bảo vệ các chuyến chở hàng, đưa gỗ quý, kim cương, khoáng sản từ Cộng Hòa Trung Phi sang Cameroon và đến cả vùng Vịnh. Đổi lại Wagner được quyền khai thác một phần các mỏ vàng, mỏ kim cương và nhiều hợp đồng kinh doanh màu mỡ khác.

Do là một tổ chức với nhiều hoạt động « *mờ ám* » không một thống kê nào xác định được rõ ràng về thu nhập của Wagner và nhóm này đã phải « *nộp lại* » cho giới thân cận với điện Kremlin là bao nhiêu. Song Mathieu Olivier phóng viên của báo Jeune Afrique, tác giả một cuộc điều tra mang tựa đề: *Các nguồn tài trợ của Wagner : Cộng Hòa Trung Phi và Cameroon, đất dụng võ của Yevgeny Prigozhin*, trên đài truyền hình Pháp TV5Monde cho biết về hoạt động cụ thể của Wagner tại Cộng Hòa Trung Phi :

« Ban đầu đây là một thỏa thuận giữa nhóm vũ trang UPC của thủ lĩnh Ali Darassa. Mỏ vàng Ndassima nằm trong khu vực nhóm vũ trang này kiểm soát. Tuy nhiên từ trước đến nay quân của Darassa chỉ khai thác một cách rất thủ công. Năm 2018 chính quyền Bangui ngầm thỏa

thuận với Wagner để thuyết phục thủ lĩnh nhóm vũ trang UPC ký hòa ước với lại chính quyền trung ương ở Bangui, vẫn hồi hòa bình tại Trung Phi. Nhờ qua trung gian của toán Wagner mà các bên đã ký được hiệp định Khartoum -Sudan vào tháng 2/2019. Đó chính là điểm khởi đầu cho phép lực lượng Wagner bắt rễ sâu hơn vào Cộng Hòa Trung Phi và bắt đầu kiểm soát mỏ Ndassima. Đây là mỏ vàng lớn nhất và cũng là mỏ duy nhất làm ăn có lãi tại quốc gia này ».

Nhà báo Pháp nghi nhận thêm càng phải can thiệp nhiều tại Ukraina, các hoạt động của Wagner tại châu Phi càng tăng tốc :

« Từ một năm nay, nhất là từ đầu chiến tranh Ukraina, sự hiện diện của Wagner tại Cộng Hòa Trung Phi càng rõ rệt hơn. Vì sao ? Do trước hết là lợi ích về kinh tế. Tập đoàn Wagner lâu nay đã xây dựng cả một mạng lưới doanh nghiệp, như là Lobaye Invest trong lĩnh vực quặng mỏ, hay Red Wood chuyên khai thác gỗ quý. Ngoài ra còn có rất nhiều các công ty khác hoạt động trong lĩnh vực vận tải, xuất nhập khẩu hay là sản xuất rượu-bia... ».

Trong bài tham luận hồi tháng 12/2021 chuyên gia về Nga ông Emmanuel Dreyfus thuộc Viện Nghiên Cứu Chiến Lược Trường Quân Sự Pháp IRSEM ghi nhận : Nước Nga của tổng thống Vladimir Putin từ những năm 2014-2015 chú trọng nhiều vào « *Chính sách ngoại giao quốc phòng có nghĩa là tăng cường hiện diện tại một quốc gia qua một công cụ quân sự* ». Để hiện diện tại châu Phi, đặc biệt là với những quốc gia ở phía nam sa mạc Sahara - trong số này bao gồm từ Mali đến Cộng Hòa Nam Phi, Mozambic hay Sudan, Cameroon ... , công cụ quân sự đó là tổ chức Wagner của Yevgeny Prigozhin. Matxcova đã ký kết hơn 20 hiệp ước quân sự với các quốc gia trong vùng.

Về kinh tế quan trọng không kém đối với điện Kremlin : phần lớn trong số những quốc gia vừa nêu là những « khách hàng mua vũ khí của Nga cần được quan tâm ». Năm 2010 châu Phi nam Sahara là nguồn tiêu thụ 10 % xuất khẩu vũ khí của Nga, tỷ lệ đó đến cuối 2022 là 30 %, theo tổng kết của Emmanuel Dreyfus viện IRSEM .

« Công tác tư tưởng » tại những vùng có xung đột

Đương nhiên bên cạnh đó còn có khía cạnh địa chính trị. Trong bối cảnh từ 2014 Matxcova bị phương Tây trừng phạt vì sáp nhập bán đảo Crimée của Ukraina và nhất là từ đầu chiến tranh Ukraina tháng

2/2022 Nga lại càng cần đến châu Phi hơn bao giờ hết - nhất là khi mà một số nơi như Mali hay Sudan là những điểm đối đầu trực tiếp giữa chính quyền Putin với phương Tây.

Trong hoàn cảnh đó đương nhiên Matxcova duy trì các hoạt động của Wagner tại châu lục này. Hơn nữa ngoài hoạt động về quân sự, kinh tế, mọi người thường quên mất một chức năng thứ ba cũng lợi hại không kém của các chiến binh Wagner, như giải thích của nhà chính trị học Niagalé Bagayoko, chủ tịch công ty tư vấn African Security Sector Network với đài truyền hình France24 :

« Nói đến Wagner người ta chỉ tập trung vào về quân sự và gọi đó là một tập đoàn lính đánh thuê mà quên mất rằng tổ chức này bao gồm ba hoạt động khác nhau. Một là công tác đào tạo các chiến binh như đã thấy tại châu Phi, hai là Wagner tham gia vào các đường dây buôn lậu vũ khí, khai thác tài nguyên, vàng bạc, gỗ quý... thông qua hàng loạt các chi nhánh địa phương ở châu Phi nhưng tất cả đều có liên hệ chặt chẽ với các công ty của Nga. Nhiệm vụ thứ ba rất quan trọng của Wagner là công tác tuyên truyền. Điểm này ít được nhắc đến. Chỉ riêng tại Mali, Wagner có khoảng từ 1.000 đến 1.200 "phần tử" có nhiệm vụ gây ảnh hưởng trong công luận, để trà trộn-thâm nhập vào các tổ chức hội đoàn trong xã hội dân sự, nằm vùng trong các tòa báo... Những thành phần đó không được tính trong danh sách các chiến binh của Wagner ».

Với ngần ấy « công tác » tại những điểm « nóng » để phục vụ lợi ích của nhà nước Nga, không chắc rằng cái giá gần một tỷ đô la để đài thọ cho Wagner là quá đắt đối với Matxcova.

[Prigozhin: Từ đồng minh thành một nhân vật "khó xử" đối với Putin](#)

Đăng ngày: 24/08/2023 - 14:06

Capture à partir de : [RFI](#)

Trước khi trở thành lãnh đạo nhóm lính bán quân sự Wagner, Yevgeny Prigozhin đã trải qua một quá khứ nhiều thăng trầm.

Doanh nhân Yevgeny Prigozhin (trái) và tổng thống Nga Vladimir Putin tại xưởng chế biến bữa ăn cho trường học ở Saint-Petersburg, Nga, ngày 20/09/2010. AP - Alexei Druzhinin

Prigozhin từng ngồi tù 9 năm vì tội trộm cắp trong một băng nhóm có tổ chức, lừa đảo và tham gia vào mạng lưới mại dâm trẻ vị thành niên, và ra tù vào năm 1990, một năm trước khi Liên Xô sụp đổ và mở nhà hàng ăn nhanh. Sau đó, Prigozhin thành lập công ty kinh doanh nhà hàng và mở một nhà hàng rất sang trọng ở Saint-Petersburg, nơi ông gặp Vladimir Putin, lúc đó là cố vấn thị trường thành phố.

Từ đó, sự thăng tiến của Prigozhin gắn liền với sự thăng tiến của Putin. Khi Putin nhậm chức tổng thống Nga, ông được bổ nhiệm làm "đầu bếp của điện Kremlin". Đồng thời, tổng thống Putin giao cho Prigozhin phụ trách cung cấp lương thực cho quân đội và các trường học. Dần dần, Prigozhin phát triển đế chế của mình, và cuối cùng, nhóm lính đánh thuê Wagner được thành lập vào năm 2014.

John Lechner, nhà nghiên cứu độc lập tại Washington, chuyên gia về nhóm Wagner, tóm lược cuộc đời của Prigozhin :

Tôi nghĩ công bằng mà nói, Prigozhin là một nhân vật phi thường. Bởi ông đóng nhiều vai cùng một lúc : một tên côn đồ, một chủ nhà hàng, một doanh nhân và thủ lĩnh của một nhóm lính đánh thuê dượng như đã định nghĩa lại việc đưa các lực lượng tư nhân tham gia những xung đột.

Ông đã có ảnh hưởng lớn ở nhiều nơi trên thế giới, ở nhiều chiến trường khác nhau. Tôi nghĩ rằng ông có rất nhiều kẻ thù, và nhiều người là nạn nhân của Prigozhin.

Nhưng ở một mức độ nào đó, phải thừa nhận rằng ông có một cuộc sống đậm chất Shakespeare. Ông đã sống như trong kịch bản của một bộ phim, hay một cuốn tiểu thuyết. Prigozhin thực sự độc nhất trong xã hội Nga, hiểu theo nghĩa ông là một trong số ít những người dám đứng

lên chống lại chế độ của Putin và tượng trưng cho một mối đe dọa lớn hơn bất kỳ ai khác trong lịch sử.

Tình bạn của Putin với ông chủ Wagner Prigozhin tệ đi như thế nào?

Capture à partir de :[BBC](#)

Nguồn hình ảnh, AFP

"Tôi đã quen biết Prigozhin từ rất lâu, kể từ những năm 1990", Vladimir Putin tưởng niệm lại trong tuần này.

- Tác giả, Andrei Goryanov
- BBC Tiếng Nga
- 27 tháng 8 2023

Mối quan hệ giữa đôi bên nảy sinh từ thế giới mờ ám, nơi các cơ quan an ninh nhà nước của Nga giao thoa với thế giới tội phạm ngầm.

Trong khi công ty quân sự Wagner của Yevgeny Prigozhin phát triển thành một trong những thế lực có ảnh hưởng nhất ở Nga thì Vladimir Putin ngày càng phụ thuộc vào những thành công của nhóm lính đánh thuê này trên chiến trường ở Ukraine.

Nhưng chính trong tình cảnh tồi tệ của St Petersburg đầu những năm 1990, con đường của họ lần đầu giao nhau, trong những năm đầy khó khăn về mặt chính trị sau sự sụp đổ của Liên Xô.

[Tổng thống Putin lên tiếng về việc Prigozhin được cho là đã chết](#)
[Những kẻ thù của Putin, như Prigozhin, hứng chịu số phận bí ẩn](#)
[Yevgeny Prigozhin: Những gì chúng ta biết về vụ rơi máy bay cho đến nay](#)

Cả hai người đàn ông đều đến từ thành phố và thủ đô văn hóa thứ hai của Nga.

Là nơi có bảo tàng nghệ thuật Hermitage và Cung điện Mùa đông Hoàng gia, đây cũng được coi là thủ đô tội phạm của Nga và là căn cứ của các băng đảng quyền lực.

Hoàn cảnh chính xác của cuộc gặp gỡ đầu tiên của họ vẫn chưa rõ, nhưng Prigozhin mới ra tù và ông Putin vừa trở về sau một sứ mệnh ở Đông Đức với vai trò là sĩ quan của cơ quan an ninh Liên Xô, KGB, và đang tìm đường vào chính trường.

Bị kết án lần đầu tiên vào năm 17 tuổi, Prigozhin không xa lạ gì với các tội danh. Sau khi bị án treo vì tội trộm cắp vào cuối những năm 1970, ông đã phải ngồi tù dài hạn vì tội cướp tài sản vào năm 1981.

Ông và hai người khác đã túm cổ một người phụ nữ trên đường phố và cố bóp cổ cô ấy, trước khi bỏ chạy cùng đôi bốt và đôi khuyên tai của người phụ nữ.

Khi ông mãn hạn tù vào năm 1990, Nga đã là một nơi rất khác. Thay vì người đứng đầu Liên Xô cũ, Leonid Brezhnev, nhà lãnh đạo cải cách Mikhail Gorbachev nắm quyền, Bức tường Berlin đã sụp đổ và perestroika (cải tổ) đang được tiến hành tốt đẹp.

Từ bánh mì kẹp xúc xích đến gan ngỗng

Prigozhin khởi nghiệp là một nhân viên bán bánh mì kẹp xúc xích ở St Petersburg, nhưng đến giữa những năm 1990, ông đã mở một nhà hàng. Old Custom House rất có thể là nơi hai người gặp nhau lần đầu tiên.

Thực đơn gồm gan ngỗng và hào đã thu hút các tên trùm tội phạm ở khu vực cũng như vị thị trưởng đầy quyền lực của thành phố, Anatoly Sobchak. Vladimir Putin, khi đó 40 tuổi, khi đó là cấp phó của Sobchak cũng đến đó.

Nhà hàng duy nhất của Prigozhin đã trở thành chuỗi và khách hàng của ông gồm các chính trị gia từ xa St Petersburg.

Bước sang thế kỷ mới, khi ông Putin trở thành tổng thống, hai người đã trở thành cộng sự thân thiết và biệt danh Prigozhin, đầu bếp của Putin cũng có từ thời điểm này.

Một bức ảnh chụp Prigozhin đang phục vụ bữa tối cho ông và Tổng thống George W Bush.

Nguồn hình ảnh, GETTY IMAGES

Vladimir Putin thích chiêu đãi các nhà lãnh đạo như Tổng thống George W Bush ở St Petersburg

Đối với một tân lãnh đạo của Nga, việc có một đầu bếp riêng là điều bắt buộc để đảm bảo độ an toàn về thực phẩm.

Luôn có tâm ý nghi ngờ KGB, ông cũng từng là người đứng đầu cơ quan kế nhiệm của nó, FSB.

Cũng thật thuận tiện khi có một người đàn ông mà ông ta có thể biết được những bí mật sâu kín nhất và là người mà ông ta có thể tác động.

Với việc Vladimir Putin ở Điện Kremlin, các cơ quan an ninh của Nga dần dần bắt đầu giành lại quyền kiểm soát.

Prigozhin đảm nhận nhiều nhiệm vụ khác nhau ở Điện Kremlin, đặc biệt là những nhiệm vụ nằm ngoài tầm với của các cơ quan an ninh.

Mối quan hệ của họ hiện đã xa cách nên người đàn ông ở Điện Kremlin có thể phủ nhận sự dính líu một cách chính đáng.

Prigozhin đã thành lập một đế chế truyền thông tập trung vào việc truyền bá thông tin sai lệch trong và ngoài nước Nga. Những câu chuyện nó thêu dệt thường kỳ ảo đến mức không một bộ máy truyền truyền nhà nước nào dám truyền bá chúng.

Khi mạng xã hội bắt đầu có ảnh hưởng, ông đã thành lập một "nhà máy troll" với tác dụng chính là khiến người Nga cảm thấy không có cái gọi là sự thật và chẳng ích lợi gì khi tìm kiếm sự thật.

Phải mất một thập kỷ nữa, ông mới thừa nhận mình là bộ não đằng sau "Cơ quan Nghiên cứu Internet".

Nguồn hình ảnh, Reuters

Yevgeny Prigozhin (trái) phục vụ Vladimir Putin (giữa) trong bữa tối năm 2011

Sau cuộc Cách mạng Maidan của Ukraine năm 2013-2014 và việc Nga sáp nhập Crimea, những tin tức đầu tiên về công ty quân sự tư nhân Wagner đã xuất hiện. Wagner ủng hộ phe ly khai thân Nga ở Crimea và ở phía đông Ukraine.

Các tổ chức lính đánh thuê bị luật pháp Nga cấm, dù Prigozhin và lính đánh thuê của ông ngày càng trở nên quan trọng trong việc củng cố quyền uy của Putin. Vì vậy, cho đến cuối mùa xuân năm 2022, Điện Kremlin vẫn khẳng định rằng họ không có mối liên hệ nào với Prigozhin.

Wagner cũng đóng một vai trò nổi bật ở Syria - và đây là lúc người chỉ huy tàn nhẫn của nước này, Dmitry Utkin, lần đầu tiên được coi là cộng sự thân cận của Prigozhin.

Nhóm lính đánh thuê này đã hoạt động nhiều năm ở một số nước châu Phi, từ Libya, Mali đến Cộng hòa Trung Phi.

Nhưng về mặt chính thức, Prigozhin không có mối quan hệ đặc biệt nào với tổng thống.

Ông Putin hay thư ký báo chí của ông, Dmitry Peskov, chỉ nói rằng họ biết về sự tồn tại của một "doanh nhân" người Nga có can hệ đến các hoạt động đó. Nhưng rõ ràng những hoạt động như vậy không thể được tiến hành nếu không có cái gật đầu từ Điện Kremlin.

Tổng thống Putin chỉ thừa nhận vào tháng 6 rằng Wagner đã nhận được nguồn tài trợ khổng lồ của nhà nước trong nhiều năm và lính đánh thuê của họ đã chiến đấu anh dũng trên chiến trường.

Chưa hết, vì các công ty quân sự tư nhân là phi pháp nên ông nói rằng với tư cách là một nhóm, họ không tồn tại.

Nguồn hình ảnh, REUTERS

Prigozhin trở thành người có tiếng nói lớn nhất trong một loạt video tuyên bố từ Bakhmut, nơi ông chỉ trích cơ sở quốc phòng

Mãi đến mùa hè năm 2022, mới xuất hiện tin tức về việc tham chiến của Wagner ở Ukraine.

Trong vòng vài tuần, Prigozhin đã đi thăm các trại tù ở Nga, tuyển mộ tù nhân cho chiến tranh.

Người phát ngôn Điện Kremlin nói về ông như một người "có trái tim thương tổn vì những gì đang xảy ra" và là người "có đóng góp lớn".

Prigozhin đã mở Trung tâm Wagner ở St Petersburg vào tháng 11 và những lời chỉ trích của ông đối với quân đội và bộ quốc phòng Nga ngày càng trở nên mạnh mẽ hơn.

Khi lực lượng Nga buộc phải rút quân hàng loạt ở Ukraine, lời chỉ trích của ông đã lên đến đỉnh điểm.

Ông phàn nàn rằng bộ chỉ huy quân đội Nga từ chối công nhận sự đóng góp của lính đánh thuê cho nỗ lực chiến tranh.

Sau đó, ông công khai cáo buộc Bộ trưởng Quốc phòng Nga - Sergei Shoigu và Tổng tham mưu trưởng Valery Gerasimov đã "bỏ đói" đạn dược của Wagner trong khi nhóm này đang mất hàng nghìn nhân lực trong cuộc chiến giành Bakhmut ở phía đông Ukraine.

Nguồn hình ảnh, GETTY IMAGES

Prigozhin được quay hình đang nói chuyện với các nhân vật quân sự Nga ở thành phố phía nam Rostov-on-Don khi cuộc binh biến của ông ta diễn ra

Có thời điểm, Prigozhin thậm chí còn nhầm những lời chỉ trích của mình vào tổng thống, gọi ông bằng từ tiếng Nga có nghĩa là người ông.

"Làm sao chúng ta có thể thắng trong một cuộc chiến khi dedushka là một kẻ ngu ngốc?"

Ông không nêu đích danh Putin, nhưng người Nga không hề nghi ngờ gì rằng ông đang trực tiếp ám chỉ tổng thống.

Điện Kremlin tránh bình luận về mối thù hận ngày càng leo thang, nhưng đó là một cuộc tranh cãi sẽ làm lung lay sâu trong tận cốt lõi sự lãnh đạo của Nga và cuối cùng hạ bệ Prigozhin.

Ông từ chối yêu cầu của Bộ Quốc phòng về việc đặt tất cả các nhóm lính đánh thuê dưới sự kiểm soát của bộ này. Khi tình hình lên đến đỉnh điểm, ông ta dám đặt nghi vấn về mục tiêu của cuộc chiến.

Vào ngày 23 tháng 6, ông tuyên bố "cuộc tuần hành vì công lý" trên đường tới Moscow.

Các nguồn tin nói với BBC rằng cuộc binh biến của ông là dấu hiệu cho thấy sự tuyệt vọng của Prigozhin và là nỗ lực thu hút sự chú ý của Tổng thống Putin về cuộc xung đột giữa ông với quân đội Nga.

"Ông ấy lo lắng về việc mất quyền tự trị", một nguồn tin biết Prigozhin giải thích.

Lính đánh thuê Wagner đã bắn hạ hai trực thăng quân sự và một máy bay, khiến 15 binh sĩ Nga thiệt mạng.

Không nêu thẳng tên, Tổng thống Putin mô tả Prigozhin là kẻ phản bội, "lấy dao đâm vào sau lưng đất nước".

Cuộc binh biến bất thành này là sự rạn nứt cuối cùng giữa họ.

Nguồn hình ảnh, REUTERS

Một trong những hình ảnh cuối cùng của Prigozhin được cho là chụp ở Châu Phi

Vài ngày sau khi cuộc nổi loạn kết thúc trong thất bại, Vladimir Putin đã gặp đồng minh cũ của mình tại Điện Kremlin trong ba giờ đồng hồ, cùng với hơn 30 chỉ huy của Wagner.

Vladimir Putin không còn cần đến Prigozhin nữa, nhưng vẫn còn những câu hỏi về số phận của những người lính của ông ta.

Prigozhin rõ ràng tin rằng tương lai của mình nằm ở Châu Phi và video trực tuyến cuối cùng của ông ấy được cho là được quay ở một cánh đồng ở Châu Phi. Tại đó, ông tuyên bố: "Chúng tôi ở đây, đặt nỗi sợ hãi của Chúa lên Isis, al-Qaeda và những tên vô lại khác."

Nhưng câu chuyện của ông dường như đã kết thúc ngay sau đó, đi theo một quỹ đạo tương tự như những ví dụ khác trong lịch sử Nga. Một người đàn ông được giao nhiệm vụ thực thi những chính sách tàn ác nhất của Điện Kremlin đã bị trừng phạt dã man và cuối cùng bị diệt trừ.

Hay theo đánh giá của chính Vladimir Putin: "Ông ấy là người có số phận cam go và đã mắc sai lầm nghiêm trọng trong cuộc đời".

[Yevgeny Prigozhin : Từ "bếp trưởng" đến "đồ tể" và ý đồ hậu Putin](#)

Đăng ngày: 18/11/2022 - 15:28

Capture à partir de : [RFI](#)

Trang nhất của các nhật báo Pháp ra ngày 18/11/2022 chú ý đến thời sự Pháp. Le Monde đề cập đến khủng hoảng năng lượng và vấn đề trợ giá năng lượng. Les Echos phỏng vấn thủ tướng Borne về « *năng lượng, đổi mới, sức mua* ».

Evgeny Prigozhine, chủ công ty lính đánh thuê Wagner (T) bên cạnh tổng thống Nga Vladimir Putin năm 2011. AP - Misha Japaridze

Le Figaro phản ánh sự chán nản của người Pháp về phương tiện công cộng, vấn đề thiếu niên nhập cư trên tàu Ocean Viking cập cảng Pháp bỏ trốn. Libération lưu ý đến mảng văn hóa với loạt phim truyền hình dài tập nổi tiếng sắp kết thúc. Riêng La Croix đưa Giải Vô địch Bóng đá Thế giới Qatar 2022 đầy tranh cãi lên trang đầu.

Chiến sự tại Ukraina vắng bóng trên báo Pháp. Ngược lại, một nhân vật « *diều hâu* » Nga, thân cận của tổng thống Vladimir Putin được Le Monde phác họa rất chi tiết trong bài : « *Tại Nga, tham vọng chính trị của ông chủ công ty Wagner* ». Yevgeny Prigozhin dường như sắp thành lập một phong trào bảo thủ, phục vụ cho những tham vọng của chính ông, sau thất bại dẫn thân vào chính trường năm 2020.

Yevgeny Prigozhin : Bước ra ánh sáng

Ông chủ của công ty lính đánh thuê Wagner hội tụ đủ điều kiện để làm chính trị ở Nga : sự tán đồng của điện Kremlin, một đế chế truyền thông, tiền, khả năng khiêu khích, tính chính đáng nhờ can dự vào « *chiến dịch quân sự đặc biệt* » của tổng thống Putin tại Ukraina, uy tín về hiệu quả của lực lượng lính đánh thuê. Cửa ải cuối cùng phải vượt qua là « *xuất đầu lộ diện* », thoát khỏi hình ảnh « *huyền bí* » mà ông xây dựng trước đây khi luôn phủ nhận, thậm chí là kiện tội phỉ báng, sự tồn tại của công ty bán quân sự tư nhân Wagner, vì bị cấm ở Nga.

Cuộc chiến ở Ukraina thành bàn đạp đưa ông lên tuyến đầu. Hình ảnh một Yevgeny Prigozhin năng nổ, dẫn thân, được đăng trên vô số trang web do ông kiểm soát : bước xuống từ máy bay trực thăng, tay cầm bản đồ chỉ huy, huy chương gắn đầy trên ngực. Tháng 09, ông nhận là người thành lập Wagner. Gần đây, ông tự hào nhận nhiều lần can thiệp vào bầu cử Mỹ. Từ năm 2014, Yevgeny Prigozhin và Concord,

công ty chính của ông, nằm trong danh sách trừng phạt của Washington và Bruxelles.

« *Bếp trưởng của Putin* » - biệt danh xuất phát từ việc ông mở nhiều nhà hàng sang trọng ở Saint-Peterburg trong thập niên 1990 và những hợp đồng với bộ Quốc Phòng - trở nên nổi tiếng vì thường xuyên chỉ trích gay gắt bộ chỉ huy quân sự Nga, vẫn bị cáo buộc « *nhu nhược* » ở Ukraina. Nhờ vào liên minh tình thế với nhà lãnh đạo Tchetchenia Ramzan Kadyrov, ông chủ của Wagner đã loại được tướng Alexandre Lapine, bị quy trách nhiệm về thất bại thảm hại ở Kharkiv. Ngược lại, ông hoan nghênh quyết định rút quân khỏi Kherson là « *có trách nhiệm* », theo đúng những yêu cầu của điện Kremlin.

Quá khứ tù tội vì trộm cướp trở thành kinh nghiệm tuyển quân của ông chủ của Wagner vì theo ông, « *tù nhân có ý thức cao hơn thành phần tinh hoa Nga* ». Trang Meduza cho rằng Yevgeny Prigozhin đang hướng đến nước Nga ở những địa phương nhỏ vì, vẫn theo ông, giới tinh hoa Nga « *đã chọn tiện nghi hơn là điều tốt cho dân tộc* », khi từ chối đưa con cháu ra chiến trường.

Củng cố quyền lực

Sự nghiệp của Yevgeny Prigozhin dựa trên sự pha trộn giữa việc công và tư, tung tin giả, hoạt động quân sự và cố vấn ở nước ngoài (Syria, Libya, Cộng Hòa Trung Phi), hiện tìm cách mở rộng hoạt động ở châu Âu và Hoa Kỳ, với việc thành lập những tổ chức phi chính phủ trá hình về bảo vệ nhân quyền và chống bạo lực cảnh sát.

Những dự án đó, ít nhiều bị điện Kremlin kiểm soát gián tiếp hoặc trực tiếp, đã giúp ông giàu có, ví dụ, ông kiểm soát dầu lửa ở Syria, kim cương ở Trung Phi, và không ngừng gia tăng ảnh hưởng trong chính quyền, kể cả tại Nga khi công khai chỉ trích thống đốc Saint-Peterburg Alexander Beglov, cáo buộc đối thủ này là « *phản quốc* ». Ông chủ của Wagner cũng chuyển thông điệp cứng rắn khi quân của ông hành quyết dã man một người đào tẩu, được tuyển từ trại giam. Chuyện này không có gì mới vì theo Le Monde, tên của Prigozhin gắn với bạo lực, từ những đe dọa các nhà báo, đầu độc một nhà đối lập đến ám sát ba nhà báo Nga ở Trung Phi năm 2018.

Tham vọng hậu Putin

Vậy Prigozhin muốn gì ? Theo nhiều nhà chính trị học Nga, ông chủ của Wagner đang tìm chỗ đứng trong viễn cảnh hậu Putin. Ông Alfred

Koch, một cựu thứ trưởng thời Boris Elsin, hiện sống lưu vong cho rằng « Prigozhin và Kadyrov (lãnh đạo Tchetchenia) là sức mạnh sẽ điều hành Nga thời hậu Putin. Và Putin chỉ sống, khỏe mạnh cho đến khi cặp bài trùng này cảm thấy mạnh hơn quân đội. Ngay khi thời điểm này tới, họ sẽ cầm ống hít và một chiếc khăn quàng (ý muốn nói đến vụ ám sát sa hoàng Paul năm 1801) và sẽ lập tức tới các căn hộ của Putin ».

Dù dự đoán đó có nghiêm túc hay không, việc Yevgeny Prigozhin nổi như cồn đang khiến nội bộ quân đội Nga cay đắng, đó là chưa kể đến mối hận thù sâu sắc của nhiều nhân viên an ninh FSB và nỗi sợ ngày một lớn trong giới tinh hoa.

Tuy nhiên, Le Monde cho rằng những kiểu người cực đoan, như Prigozhin, vẫn tồn tại dưới thời ông Putin, để làm bình phong cho khuynh hướng « ôn hòa » của tổng thống.

[Anh hùng đại hạ giá](#)

Capture à partir de : [baotienngan](#)

Trần Gia Huân

4-9-2023

Chiều 23/8/2023, chiếc máy bay dân sự chở Prigozhin bốc khói, rơi tự do theo chiều thẳng đứng, trên bầu trời trong xanh, phía tây bắc Moscow. Cả mười người trên chuyến bay thiệt mạng: tổ lái ba, lính bảo vệ 4, ba người còn lại là Prigozhin và Utkin sáng lập tập đoàn quân sự tư nhân Wagner, Chekalov phụ trách hậu cần – tài chính.

Bàn thờ tưởng niệm nhóm lãnh đạo Wagner tự mọc lên ở nhiều thành phố Nga. Một trong những bàn thờ này nằm trước nhà thờ Thánh Maxim, không xa Quảng Trường Đỏ, hình Prigozhin, vây quanh là những bông hồng và cắm chướng đỏ, với những dòng viết “Anh hùng của Liên bang Nga”, “Nhà ái quốc Nga”, “Nhà ái quốc thực sự”, “Người nói lên sự thực”, “Sẽ còn sống mãi”, “Một chiến sỹ bất khuất”, “Đời chiến binh là bất tử”, “Một tổn thất lớn cho nước Nga”.

Người đến viếng mang bánh mì và rượu vodka, thuốc lá và áo giáp, hoa và những vãn thơ, quỳ gối và nước mắt rồi im lặng ra đi.

Prigozhin đã chết thật rồi. Xét nghiệm DNA của Prigozhin đã được xác định. Nhưng Putin run sợ. Run sợ đến mức đám tang của Prigozhin

trở thành một bí mật quốc gia. Cả hệ thống truyền thông, vệ binh, tình báo an ninh, cảnh sát được huy động tổng lực.

Truyền thông Nga tung hỏa mù; thậm chí, đưa tin trái nhau. Xe tang hú còi chạy ngược xuôi khắp các nghĩa địa thành phố. Cờ Nga và cờ Wagner cắm lung tung ở mọi nghĩa trang. Không ai có thể đoán định Prigozhin sẽ được an táng ở đâu và vào lúc nào.

Người Nga mĩa mai. Năm ngoái, Putin mở “Chiến dịch Quân sự Đặc biệt”, tình báo Anh Mỹ còn đoán được. Hôm nay, Putin mở “chiến dịch chôn cất đặc biệt” không ai biết tí gì. Tất cả đều mù tịt.

Khoảng 5 giờ chiều thứ Ba, ngày 29/8/2023, cơ quan ngôn luận của Wagner rón rén thông báo: Prigozhin đã được an táng lúc một giờ chiều nay. Ai muốn nói lời chia tay với thủ lĩnh, xin tới nghĩa trang Porokhovsoye.

Cảnh sát, quân cảnh, vệ binh quốc gia, chó nghiệp vụ vẫn vòng trong vòng ngoài, ít ai dám tới viếng Prigozhin.

Nhờ cánh truyền thông của Điện Cẩm Linh tung ra một tấm hình mộ Prigozhin, mà thiên hạ biết: Có ba khổ thơ tiếng Nga của đại thi hào Joseph Brodsky lồng trong khung rất trang trọng đặt trên nấm mồ đất mới, phủ kín cành thông và hoa hồng đỏ.

Vậy, xin có đôi dòng về Joseph Brodsky. Đám học sinh Việt Nam thời Soviet thường chỉ biết tới văn xuôi của Maxim Gorky, thơ của Mayakovsky, và truyền tay nhau đọc “Thép đã tôi thế đấy”. Không ai biết gì về Joseph Brodsky. Hay nói cách khác, tên tuổi và sự nghiệp thi ca bất hủ của ông đã bị chôn sống ngay tại quê nhà và những quốc gia thuộc khối Liên Xô.

Joseph Brodsky sinh 1940, tại Leningrad nay là St Petersburg, đồng hương với Prigozhin. Brodsky là nhà thơ Nga đương đại kiệt xuất. Khi mới 15-18 tuổi, thơ ông đã được coi là kinh điển, là anh hùng của ngôn ngữ, hóm hỉnh và mĩa mai, mang tinh thần rục rủa, là thánh thần của thi ca. Không một nhà văn đương thời Liên Xô nào có được vinh dự này.

Năm 1964, Joseph Brodsky bị bắt với cáo buộc chống chính quyền Soviet, ăn bám xã hội, ký sinh trùng của xã hội, bọn dài lưng tốn vải, bọn mặc quần nhung, giả mạo nhà thơ. Trong phiên tòa xử Joseph Brodsky, quan tòa hỏi: “*Từ đâu mà bị cáo được quyền gọi mình là nhà*

thơ?” Brodsky trả lời: “*Từ Chúa*”. Quan tòa hỏi: “*Ai công nhận bị cáo là nhà thơ? Ai ghi tên bị cáo vào đội ngũ nhà thơ Soviet?*” Brodsky trả lời: “*Không ai cả, nhưng ai đã ghi tên tôi vào hàng ngũ loài người?*”

Joseph Brodsky bị đày đi cải tạo lao động ở vùng viễn đông Nga. Tuy vậy, trước sức ép của quốc tế, Liên Xô thả Joseph Brodsky và buộc ông phải lưu vong. Ông tới Mỹ định cư năm 1972. Ông nhận giải Nobel Văn chương năm 1987 vì có tư tưởng trong sáng và tình yêu mãnh liệt trong thi ca. Ông qua đời 1996.

Trở về với đám tang Prigozhin, qua tám hình phát tán trên mạng, người ta thấy ba khổ thơ cuối của bài thơ Still Life (Vẫn còn sống) của Joseph Brodsky, mô phỏng lại đoạn đối thoại giữa Chúa Giêsu và mẹ Mary vào phút lâm chung, khi Chúa Giêsu bị hành quyết trên Thập Tự Giá.

“Mary now speaks to Christ:
‘Are you my son? – or God?
You are nailed to the cross.
Where lies my homeward road?
‘Can I pass through my gate
not having understood:
Are you dead? – or alive?
Are you my son? – or God?’
Christ speaks to her in turn:
‘Whether dead or alive,
woman, it’s all the same –
son or God, I am thine’.”

Tạm dịch: “*Mary hỏi Chúa Giêsu. Con là con trai hay là Thượng Đế? Con bị đóng đinh trên cây Thập Giá. Đâu là con đường về lại quê nhà?*

Mẹ qua bao cửa ải, nhưng vẫn không hiểu. Con đã chết rồi hay còn đang sống? Con là con trai hay là Thượng Đế?

Chúa Giêsu trả lời mẹ: Chết hay còn sống không khác gì nhau. Đàn bà vẫn là đàn bà. Con trai hay Thượng Đế cũng chỉ là một người bạn yêu thương”.

Sau cuộc binh biến ngăn ngủi bất thành của Prigozhin hồi cuối tháng Sáu năm nay, giám đốc tình báo Mỹ, CIA William Burns nhận định: “*Putin là một môn đệ tồi hậu của trò rút vốn*”.

Putin phong Prigozhin là “Anh hùng Liên bang Nga”, nhưng Putin đã rút vốn tới những đồng ruble cuối cùng. Prigozhin chết tan xác giữa ban ngày, trước bàn dân thiên hạ.

Đám tang của Prigozhin không điệu văn, cáo phó, không truy điệu, không một tiếng khóc thương được phép cất lên, không một giọt nước mắt được phép nhỏ xuống, không bắn đại bác vĩnh biệt, không đội quân danh dự, không kèn không trống, không quân nhạc hay quốc ca, không được ghi sổ tang, không được phép chụp hình.

Prigozhin được chôn cất như đi ăn trộm, tại một nghĩa địa nghèo. Anh hùng Liên bang Nga bị đại hạ giá đến mức thành đồ phế thải. May mắn, một kẻ vô danh nào, âm thầm chép tặng ông những vần thơ an ủi trên đây.

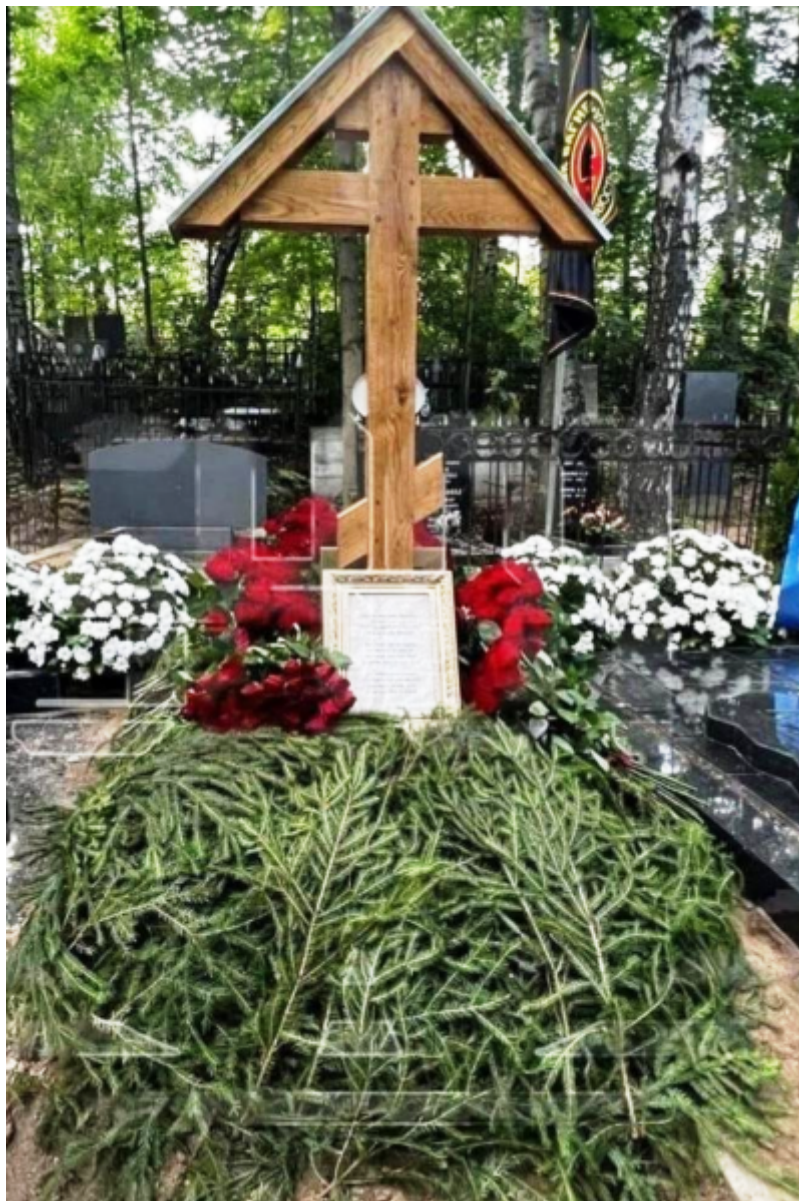
Nước Nga vĩ đại vẫn vùng vẫy trong chiến tranh và thủ đoạn, thấp thỏm trong sợ hãi và ngờ vực, chìm đắm trong hỗn loạn và bất ổn.

Putin đã từng tuyên bố với mọi đối thủ rằng: Ta sẽ truy đuổi các người đến tận cùng trong chuồng xí.

Hai cuộc đời, hai số phận, hai sự kết thúc của hai người Nga tài năng dám đối mặt với cường quyền.

Những vần thơ của Joseph Brodsky trên ngôi mộ của Yevgeny Prigozhin. Nguồn: ĐH Stanford

Tám hình có ba khổ thơ của Joseph Brodsky trên mộ Prigozhin. Ảnh trên mạng

[Ông trùm phải chết, Wagner có như rắn mất đầu?](#)

Đăng ngày: 26/08/2023 - 15:48

Capture à partir de :[RFI](#)

Số phận của Wagner sau cái chết của thủ lĩnh Prigozhin. Khối BRICS mở rộng mang hơi hướng chính trị, xa lánh Hoa Kỳ để xích gần lại Trung Quốc. Ấn Độ gia nhập câu lạc bộ các cường quốc thám hiểm mặt trăng. Châu Âu siết chặt kiểm duyệt nội dung bất hợp pháp trên Internet. Pháp thiếu y tá trầm trọng. Trên đây là những chủ đề chính của tạp chí thế giới đó đây tuần này.

Một lính đánh thuê Wagner đến đặt hoa tưởng niệm gần trụ sở của Wagner trước cái chết của lãnh đạo Yevgeny Prigozhin, ở St Petersburg, Nga, ngày 24/08/2023. REUTERS - STRINGER

Thông báo về cái chết của Yevgeny Prigozhin, lãnh đạo tập đoàn bán quân sự Wagner sau vụ máy bay rơi hôm thứ Tư, 23/08, là chủ đề được báo chí quốc tế quan tâm trong tuần này.

Vụ việc đã làm dấy lên những đồn đoán về khả năng ông Prigozhin bị ám sát sau cuộc nổi loạn bất thành cách nay hai tháng, trở thành « kẻ thù » của điện Kremlin. Hôm 24/08, tổng thống Nga đã bày tỏ lời chia buồn với gia đình của các nạn nhân đồng thời khẳng định Prigozhin, « mặc dù phạm phải sai lầm nhưng là người đã có đóng góp to lớn đối với chiến dịch đặc biệt tại Ukraina » và hứa sẽ điều tra để tìm ra nguyên nhân về vụ rơi máy bay.

Cái chết của Prigozhin khiến tập đoàn Wagner như rần mất đầu, làm dấy lên câu hỏi về tương lai của nhóm lính đánh thuê, khi mà Prigozhin được coi là một lãnh đạo thực thụ. Nhà nghiên cứu Lou Osborn, thuộc tổ chức 'All Eyes on Wagner', cho rằng quyền lực của Prigozhin rất cụ thể, ông ấy có mặt trong tất cả các chiến dịch, « Prigozhin không ngần ngại đến thực địa gặp khách hàng của mình, ký thỏa thuận cũng như đòi thù lao. Chúng tôi biết rằng Prigozhin đã đến Lybia vào tháng 10 năm ngoái để đòi tiền công và ông cũng từng có một vị trí nào đó trong vòng quyền lực ở điện Kremlin. »

Vậy liệu lính đánh thuê Wagner có trung thành với vị lãnh đạo này hay không, Sean McFate, chuyên gia nghiên cứu về Wagner, trả lời đài phát thanh NPR của Hoa Kỳ, cho rằng « các lính đánh thuê đa số chỉ trung thành với tiền thù lao ». Theo ông McFate, hoạt động của Wagner sẽ tiếp tục được duy trì với một lãnh đạo mới, một người « tỏ ra tôn trọng Vladimir Putin hơn ». Tập đoàn bán quân sự này có khả năng sẽ hoạt động dưới một cái tên khác. « Putin vẫn cần một lực

lượng như vậy ở châu Phi để phục vụ lợi ích của Nga : tạo dựng các chính quyền hướng về phía Matxcova, quay lưng lại với phương Tây, cũng như là việc khai thác vàng và khoáng sản, để hỗ trợ cuộc chiến ở Ukraina ».

Đọc thêm : [Nga Thực dân mới ở châu Phi thông qua "cánh tay nối dài" Wagner](#)

[Phản ứng quốc tế về cái chết của Yevgeny Prigozhin: "Không ngạc nhiên"](#)

Đăng ngày: 24/08/2023 - 11:39

Capture à partir de : [RFI](#)

Sau khi hay tin về cái chết của ông chủ nhóm lính bán quân sự Nga Wagner Yevgeny Prigozhin, tổng thống Mỹ Joe Biden, hôm qua 23/08/2023, cho biết “*không ngạc nhiên*” trước thông tin nói trên.

Hình ảnh lần xuất hiện cuối cùng của Yevgeny Prigozhin (địa điểm không xác định), trên mạng Telegram của Wagner, ngày 21/08/2023. AP

Theo AFP, trả lời các phóng viên ở gần hồ Tahoe, Nevada, Hoa Kỳ, tổng thống Biden đã nói không biết thực sự chuyện gì đã xảy ra, nhưng ông không ngạc nhiên trước vụ việc này. Ông cũng nói thêm rằng không có chuyện gì xảy ra ở Nga mà tổng thống Putin không đứng đằng sau.

Còn tại Pháp, phát ngôn viên chính phủ Olivier Veran, hôm nay, phát biểu trên kênh truyền hình France 2, đề cập đến “*những nghi ngờ có cơ sở*” về nguyên nhân dẫn đến vụ tai nạn máy bay. Ngoài ra, khi được hỏi về tuyên bố của tổng thống Mỹ Joe Biden, ám chỉ đến việc tổng thống Putin có thể đứng đằng sau vụ việc, ông Veran đã đồng ý rằng “*nhìn chung, đó là điều có thể được kiểm chứng*”.

Về phần mình, cố vấn tổng thống Ukraina Volodymyr Zelensky, ông Mykhaïlo Podoliak, đã viết trên mạng xã hội X (tiền thân là Twitter)

rằng hành động loại bỏ Prigozhin một cách ngoạn mục là một tín hiệu của Putin gửi tới giới tinh hoa Nga trước cuộc bầu cử tổng thống năm 2024. Ông Podoliak cũng đồng thời nhận định rằng: *“Putin không tha thứ cho bất cứ ai.”*

Còn tại Nga, điện Kremlin vẫn chưa có phản ứng chính thức nào về cái chết của Prigozhin. Vụ tai nạn máy bay này xảy ra đúng 2 tháng sau khi Prigozhin dẫn đầu lực lượng lính đánh thuê Wagner phát động cuộc nổi loạn ngăn ngủ ở Nga.

[Prigozhin - Putin : Danh tiếng của "kẻ phản bội" là thách thức đối với "bạo chúa"](#)

Đăng ngày: 28/08/2023 - 15:10

Capture à partir de : [RFI](#)

Yevgeny Prigozhin, ông chủ tập đoàn lính đánh thuê Wagner, là người hùng trong mắt nhiều người dân Nga. Chính quyền Matxcova bắt đắ dĩ để người dân đặt hoa và nến tưởng nhớ « con người tài năng đã phạm nhiều sai lầm » ở khoảng 15 thành phố, thậm chí ngay sát điện Kremlin, tranh luận về tang lễ trang trọng của một « Anh hùng nước Nga ». Bởi vì tổng thống Putin hiểu rằng dập tắt sự ngưỡng mộ Prigozhin lúc này có nguy cơ gây náo loạn ngay trong lòng nước Nga.

Mặt nạ tổng thống Nga Vladimir Putin (P) và chủ nhân công ty Wagner Yevgeny Prigozhin (T) trong một cửa hàng bán đồ lưu niệm tại thành phố St. Petersburg, ngày 27/08/2023. AP - Dmitri Lovetsky

Kể cả khi xuống mồ, nhân vật được mệnh danh là « đồ tể », « nhạc trưởng » vẫn khiến ông chủ điện Kremlin đứng ngồi không yên. Theo nhật báo Washington Post ngày 27/08, sự kính nể, cũng như mức độ nổi tiếng của Prigozhin được thể hiện qua làn sóng thương tiếc hiện nay lại là một thách thức tiềm tàng đối với tổng thống Putin vào lúc nội bộ lãnh đạo và quân đội Nga bị chia rẽ về cách tiếp tục cuộc chiến ở Ukraina.

« Kẻ phản bội » điện Kremlin được coi là « anh hùng »

Điện Kremlin có thể coi Prigozhin là « kẻ phản bội » nhưng đối với những người ủng hộ, ông trùm Wagner mới là « người yêu nước » thực thụ, là một « anh hùng » xông pha trong bom đạn, dám công kích những thói nát, quan liêu trong quân đội, tiết lộ bí mật Nhà nước khi cho thấy những tổn thất quân sự của Nga. Chính thái độ này đã giúp Prigozhin nhận được lòng trung thành của lính Wagner, thậm chí là gia đình của họ, dù lính Wagner cũng « chết như ngã rạ » trên chiến trường.

Hiện giờ, chính quyền Matxcova phải đối mặt với nhiệm vụ khá nhạy cảm. Trước tiên là phải khéo léo nổi tức giận của những người ủng hộ Prigozhin và một số thành phần lãnh đạo cho rằng ông chủ Wagner bị ám sát theo lệnh của điện Kremlin. Tiếp theo, phải khống chế được nguy cơ những thành phần đó, có thể do quá hận, trở thành những đối thủ của ông Putin hoặc có những hành động cực đoan khi tưởng nhớ Prigozhin.

Có lẽ vì vậy, như để tránh gây kích động, ông Putin ca ngợi công lao của Prigozhin, không nhắc đến vụ nổi loạn. Điện Kremlin phủ nhận liên quan đến vụ rơi máy bay, để mặc tin đồn phương Tây và tình báo Ukraina đứng sau vụ việc.

Tuy nhiên, mọi hành động « phản bội » sẽ không bao giờ được ông Putin tha thứ. Dmitry Kolezev, nhà phân tích kiêm nhà báo độc lập, rời Nga ngay khi Matxcova đưa quân tấn công Ukraina, cho rằng « Prigozhin không tránh được trừng phạt, dù từng tuyên bố trung thành với Putin » vì « đã đẩy chế độ vào nguy hiểm ».

Đòn trả thù dã man có thể là con dao hai lưỡi

Chắc chắn hình ảnh máy bay bị nổ gãy cánh, quay vòng vòng trên trời rồi rơi tan xác sẽ còn ám ảnh tâm trí và « dù phạm sai lầm, những nhân vật như Prigozhin, không đáng phải chết tang thương như vậy », theo nhận định trên trang The Atlantic của giáo sư chính trị Brian Klaas, Đại học Luân Đôn. Để Prigozhin chết tan xác có thể còn là « lời cảnh cáo » cho những kẻ phản bội. Tuy nhiên, chọn biện pháp tàn bạo có thể lại là con dao hai lưỡi về lâu dài.

Thứ nhất, cách trừ khử Prigozhin có thể đã được tổng thống Nga cân nhắc kỹ để tái khẳng định quyền lực. Nếu đúng vậy, theo giáo sư Brian Klaas, ông Putin đã « phạm sai lầm kinh điển » của các nhà độc tài :

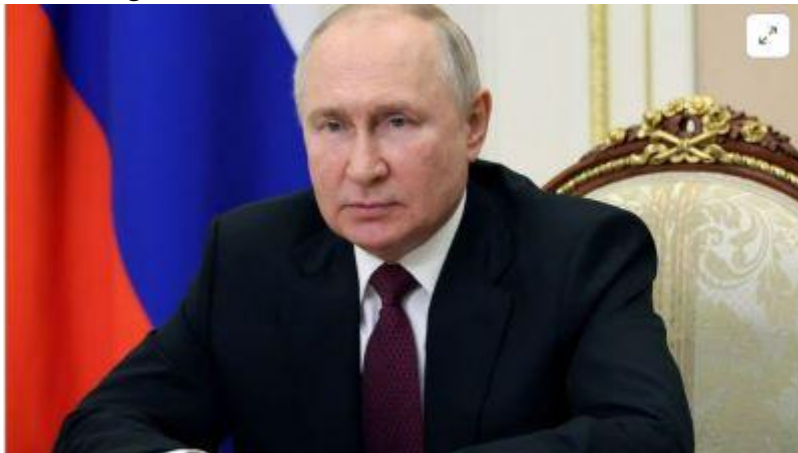
tướng dùng bạo lực để củng cố quyền lực nhưng lại làm suy yếu nhà độc tài. Tâm lý nghi ngờ, lo sợ sẽ ngày càng gia tăng trong đội ngũ thân cận của tổng thống với câu hỏi : Liệu sắp tới sẽ đến lượt họ ? Để bảo toàn tính mạng, không loại trừ khả năng một số người nghĩ đến một nước Nga không có Putin. Trừ khử Prigozhin có lẽ chỉ làm tạm hoãn mối đe dọa vì theo ông Klaas, mọi nhà độc tài đều có cái kết.

Thứ hai, cách loại bỏ dã man khiến những người thân cận dè chừng, tránh làm phật lòng nhà lãnh đạo. Như vậy, tổng thống Nga sẽ chỉ nhận được những thông tin đã được chắt lọc. Điều này càng khiến ông Putin xa rời « thực tế », như sai lầm khi ông tự tin thu tóm Ukraina chỉ trong vài ngày. Giáo sư Brian Klaas kết luận « theo thời gian, những tính toán sai lầm khủng khiếp ngày càng có thể xảy ra và cuối cùng một trong những tính toán đó sẽ dẫn đến hồi kết của chế độ ».

Những kẻ thù của Putin, như Prigozhin, hứng chịu số phận bí ẩn

Capture à partir de : [BBC](#)
24 tháng 8 2023

Nguồn hình ảnh, Reuters

Lãnh đạo tập đoàn lính đánh thuê Yevgeny Prigozhin được cho là đã tử nạn sau khi một máy bay riêng chở ông rơi ở phía bắc Moscow. Không hành khách nào trên máy bay sống sót, theo [Reuters](#).

Ông Prigozhin, 62, đã lãnh đạo một cuộc nổi dậy chống lại các tướng quân đội Nga hôm 23-24/6, mà Tổng thống Vladimir Putin cho rằng có thể đẩy Nga vào một cuộc nội chiến.

[Nga: Tổng thống Putin có diễn viên bao quanh khi xuất hiện trước công chúng?](#)
[Vì sao Nga dùng đội quân đánh thuê Wagner ở chiến trường Ukraine?](#)
[Sếp Wagner Prigozhin được cho là đã tử vong vì máy bay rơi](#)

Những người khác phản đối Putin hoặc đường hướng của ông ta cũng đã chết trong các tình huống bí ẩn hoặc tính mạng bị đe dọa.

Dưới đây là chi tiết các vụ tai nạn bí ẩn này:

ALEXEI NAVALNY

Lãnh đạo nhóm đối lập nổi tiếng của Nga, Alexei Navalny, bay tới Đức vào tháng 8/2020 để điều trị sau khi bị đầu độc ở Siberia bằng cái mà các chuyên gia phương Tây kết luận là chất độc thần kinh quân sự Novichok. Nga phủ nhận có sự liên quan đến vụ việc.

Ông Navalny giành được sự ngưỡng mộ khắp thế giới khi tình nguyện quay trở lại Nga năm 2021. Ông bị bắt ngay lập tức khi vừa tới nơi. Ông hiện đang thụ án tù tổng cộng 11-12 năm với tội danh lừa đảo và các tội danh khác mà ông cho là không có thật. Phong trào chính trị của ông bị đặt ngoài vòng pháp luật và bị tuyên bố là 'cực đoan'. Ông Navalny gần đây phải chịu thêm mức tối đa 19 năm tù giam về an ninh hình sự, cộng thêm vào thời hạn tù giam của ông.

SERGEI SKRIPAL

Một cựu điệp viên hai mang người Nga đã trao các bí mật cho tình báo Anh, ông Sergei Skripal và con gái Yulia được tìm thấy bất tỉnh trên một ghế băng bên ngoài trung tâm mua sắm tại thành phố thánh đường Salisbury của Anh tháng 3/2018.

Họ được đưa đến bệnh viện trong tình trạng nguy kịch. Giới chức Anh cho hay họ bị đầu độc bằng Novichok, một nhóm các chất độc thần kinh được quân đội Soviet phát triển vào những năm 1970 và 1980. Cả hai đều sống sót.

Nga phủ nhận liên quan đến vụ đầu độc này và nói Anh đang khơi dậy làn sóng chống Nga.

VLADIMIR KARA-MURZA

Một nhà hoạt động đối lập người Nga, Vladimir Kara-Murza nói ông tin rằng đã có các nỗ lực đầu độc ông năm 2015 và 2017. Một phòng thí nghiệm của Đức sau đó đã tìm thấy mức độ tăng dần của thủy ngân, đồng, mangan và kẽm trong cơ thể ông, theo hồ sơ y tế mà Reuters được xem. Moscow phủ nhận có liên quan đến vụ việc.

ALEXANDER LITVINENKO

Alexander Litvinenko, một cựu tình báo KGB agent và nhà chỉ trích Putin, chết năm 2006 ở tuổi 43 sau khi uống trà xanh có pha polonium-210, một chất đồng vị phóng xạ hiếm và mạnh, ở khách sạn Millennium tại London, giới chức Anh cho hay.

Putin có thể không phê chuẩn vụ giết người này, một cuộc điều tra của Anh kết luận năm 2016. Điện Kremlin phủ nhận có liên quan tới vụ việc.

Một cuộc điều tra do một thẩm phán cấp cao người Anh tiến hành cho thấy cựu vệ sỹ KGB Andrei Lugovoy và một người Nga khác, Dmitry Kovtun, đã thực hiện vụ đầu độc trong một nhiệm vụ mà ông nói có thể được chỉ đạo bởi Cơ quan An ninh Liên bang (FSB) của Nga, người thừa kế chính của KGB thời Liên Xô.

Litvinenko chạy khỏi Nga tới Anh sáu năm trước, cho tới ngày ông bị đầu độc.

ALEXANDER PEREPILICHNY

Nhà hoạt động 44 tuổi người Nga này được phát hiện đã chết gần căn hộ cao cấp của ông tại một khu vực có cổng riêng bên ngoài London sau khi ông ra ngoài chạy bộ vào tháng 11/2012.

Alexander Perepilichny chạy tới Anh lánh nạn năm 2009 sau khi giúp một cuộc điều tra của Thụy Sĩ về hoạt động rửa tiền của Nga. Cái chết bất thành linh của ông làm dấy lên câu hỏi về khả năng ông bị ám sát.

Cảnh sát Anh loại trừ khả năng này bất chấp nghi ngờ ông có thể bị sát hại bởi một chất độc hiếm. Một phiên điều trần trước cuộc điều tra cho hay có dấu vết của một chất độc hiếm và chết người từ cây lá ngón được tìm thấy trong dạ dày của ông.

Perepilichny trước đó đã ăn một bát súp lớn có me chua, một món ăn phổ biến của Nga. Nga phủ nhận có liên quan tới vụ việc.

VIKTOR YUSHCHENKO

Viktor Yushchenko, khi đó là một lãnh đạo phe đối lập Ukraine, bị đầu độc trong chiến dịch tranh cử tổng thống năm 2004 khi ông tranh cử với tư cách thân phương Tây chống lại Thủ tướng thân Nga Viktor Yanukovich.

Ông nói ông bị đầu độc khi ăn tối bên ngoài Kyiv với giới chức từ các cơ quan an ninh Ukraine. Nga phủ nhận có liên quan tới vụ việc.

Cơ thể ông được tìm thấy chứa lượng dioxin cao gấp 1000 lần mức thông thường. Mặt và cơ thể ông biến dạng vì chất độc. Ông phải trải qua hàng loạt các cuộc phẫu thuật sau đó.

Ông thắng chức tổng thống trong cuộc thăm dò trước cuộc bầu cử sau khi Tòa án Tối cao Ukraine bác bỏ các kết quả tuyên bố ông Yanukovich là người chiến thắng, trong bối cảnh các cuộc biểu tình trên đường phố được lấy tên "Cuộc cách mạng Cam".

ANNA POLITKOVSKAYA

Anna Politkovskaya, một nhà báo từng đưa tin về các vụ lạm dụng nhân quyền, bị bắn chết bên ngoài khu chung cư của cô ở Moscow vào 7/10/2006, sau khi từ siêu thị trở về nhà. Vụ ám sát Politkovskaya, một người mẹ 48 tuổi có hai con, đã gây ra một làn sóng phản nộ ở phương Tây và nhấn mạnh mối quan ngại về sự an toàn của các phóng viên làm việc tại Nga.

Chụp lại video

Yevgeny Prigozhin: Chủ tịch tập đoàn lính đánh thuê Wagner là ai?

Trong nhiều năm, kẻ thù của Putin lần lượt bị 'xử' bằng nhiều cách khác nhau

26/08/2023

AP

Capture à partir de :[voatiengviet](https://voatiengviet.com)

Từng là phó thủ tướng dưới thời ông Boris Yeltsin, ông Boris Nemtsov, một chính trị gia nổi tiếng và là người chỉ trích gay gắt ông Putin bị những kẻ tấn công bắn chết trên cây cầu cạnh Điện Kremlin vào ngày 27/2/2015.

Các cuộc tấn công kỳ lạ - từ việc bị đầu độc bằng trà có pha polonium hoặc chạm vào chất độc thần kinh chết người - cho đến những vụ tấn công lộ liễu hơn là bị bắn ở cự ly gần. Một số vụ lao mình xuống cửa sổ, thiệt mạng.

Trong những năm qua, các nhà chỉ trích chính trị nhắm vào Điện Kremlin, các điệp viên phản bội và các nhà báo điều tra đã bị giết hoặc bị hành hung theo nhiều cách khác nhau. Chưa thấy có vụ nào bị thủ tiêu bằng một tai nạn hàng không. Nhưng hôm 23/8, một chiếc máy bay riêng chở thủ lĩnh lính đánh thuê Wagner, người đã tổ chức một cuộc nổi dậy ngăn ngui ở Nga, rớt xuống cánh đồng từ độ cao hàng nghìn mét sau khi vỡ tan.

Những vụ ám sát nhắm vào kẻ thù của Tổng thống Vladimir Putin diễn ra thường xuyên trong suốt gần 1/4 thế kỷ ông nắm quyền. Những người gần gũi với các nạn nhân và một số ít người sống sót quy trách nhiệm cho chính quyền Nga, nhưng Điện Kremlin thường xuyên phủ nhận sự liên quan - như họ đã làm ngày 25/8 khi nói rằng đó là “hoàn toàn dối trá”, rằng Nga không dính líu gì đến vụ tai nạn máy bay vừa qua.

Cũng có báo cáo về việc các giám đốc điều hành nổi tiếng của Nga chết trong những hoàn cảnh bí ẩn, bao gồm cả việc rơi từ cửa sổ, mặc dù đôi khi rất khó xác định đó là cố ý giết người hay tự sát.

Một số trường hợp nổi bật về các vụ giết người hoặc âm mưu giết người được ghi lại:

Các đối thủ chính trị

Vào tháng 8 năm 2020, thủ lĩnh phe đối lập Alexei Navalny lâm bệnh trên chuyến bay từ Siberia đến Moscow. Máy bay hạ cánh xuống thành phố Omsk, nơi ông Navalny nhập viện trong tình trạng hôn mê. Hai ngày sau ông được đưa đến Berlin và hồi phục.

Các đồng minh của ông gần như ngay lập tức nói rằng ông bị đầu độc, nhưng các quan chức Nga phủ nhận điều đó. Các phòng thí nghiệm ở Đức, Pháp và Thụy Điển xác nhận ông Navalny đã bị đầu độc bởi một chất độc thần kinh thời Liên Xô có tên là Novichok, chất mà ông cho biết đã được bôi vào quần lót của mình. Ông Navalny trở về Nga và

trong tháng này bị kết án 19 năm tù về chủ nghĩa cực đoan. Đây là án tù thứ ba của ông trong vòng hai năm nay về các tội danh mà ông cho là có động cơ chính trị.

Năm 2018, ông Pyotr Verzilov, người sáng lập nhóm chống đối Pussy Riot, bị ốm nặng và cũng được đưa đến Berlin, nơi các bác sĩ cho biết việc đầu độc là “rất có lý”. Cuối cùng ông đã bình phục. Trước đó ông Verzilov đã khiến Điện Kremlin bẽ mặt khi nhào ra sân cỏ trong trận chung kết giải bóng đá thế giới ở Moscow cùng với ba nhà hoạt động khác để phản đối sự tàn bạo của cảnh sát. Các đồng minh của ông cho biết ông có thể đã trở thành mục tiêu vì hoạt động tích cực của mình.

Nhân vật đối lập nổi tiếng Vladimir Kara-Murza đã sống sót sau những gì ông tin là âm mưu đầu độc ông vào năm 2015 và 2017. Lần đầu tiên ông suýt chết vì suy thận và nghi ngờ bị đầu độc nhưng không xác định được nguyên nhân. Ông đã phải nhập viện vì căn bệnh tương tự vào năm 2017 và ông được đặt trong tình trạng hôn mê. Vợ ông cho biết các bác sĩ xác nhận ông bị đầu độc. Ông Kara-Murza sống sót và luật sư của ông nói rằng cảnh sát đã từ chối điều tra. Năm nay, ông bị kết tội phản quốc và bị kết án 25 năm tù.

Vụ sát hại một đối thủ chính trị gây chấn động nhất trong những năm gần đây là vụ giết ông Boris Nemtsov. Từng là phó thủ tướng dưới thời ông Boris Yeltsin, ông Nemtsov là một chính trị gia nổi tiếng và là người chỉ trích gay gắt ông Putin. Vào một đêm tháng 2 năm 2015 ông bị những kẻ tấn công bắn chết trên cây cầu cạnh Điện Kremlin khi đang đi dạo cùng bạn gái, gây chấn động cả nước. Năm người đàn ông đến từ vùng Chechnya của Nga đã bị kết án, trong đó kẻ nổ súng nhận mức án 20 năm tù, nhưng các đồng minh của ông Nemtsov cho biết sự dính líu của họ là một nỗ lực nhằm chuyển trách nhiệm khỏi chính phủ.

Các cựu hoạt vụ tình báo

Năm 2006, nhân vật đào tị người Nga Alexander Litvinenko, cựu đặc vụ của KGB và FSB tức cơ quan kế nhiệm hậu Xô Viết của KGB, bị ốm nặng ở London sau khi uống trà có tẩm chất phóng xạ polonium-210 và qua đời ba tuần sau đó. Ông chết khi đang điều tra vụ bắn chết nhà báo Nga Anna Politkovskaya cũng như mối liên hệ bị cáo buộc của cơ quan tình báo Nga với tội phạm có tổ chức. Trước khi

chết, ông Litvinenko nói với các nhà báo rằng FSB vẫn đang vận hành một phòng thí nghiệm chất độc có từ thời Liên Xô.

Một cuộc điều tra của Anh phát hiện ra rằng các đặc vụ Nga đã giết ông Litvinenko, có thể đã được ông Putin chấp thuận, nhưng Điện Kremlin phủ nhận mọi liên quan.

Một cựu sĩ quan tình báo Nga khác, Sergei Skripal, bị đầu độc ở Anh vào năm 2018. Ông và con gái Yulia ngã bệnh ở thành phố Salisbury và trải qua nhiều tuần trong tình trạng nguy kịch. Họ sống sót, nhưng vụ tấn công đã cướp đi sinh mạng của một phụ nữ Anh và khiến một người đàn ông và một nhân viên cảnh sát bị bệnh nặng.

Nhà chức trách cho biết cả hai đều bị đầu độc bằng chất độc thần kinh cấp quân sự Novichok. Anh quy trách nhiệm cho tình báo Nga, nhưng Moscow phủ nhận mọi vai trò. Ông Putin từng gọi ông Skripal, điệp viên hai mang của Anh, là “kẻ đê tiện” mà Điện Kremlin không quan tâm vì đã bị xét xử ở Nga và được trao đổi trong một vụ hoán đổi gián điệp.

Các ký giả

Nhiều nhà báo chỉ trích chính quyền ở Nga đã bị giết hoặc chịu những cái chết bí ẩn, mà đồng nghiệp của họ trong một số trường hợp quy trách nhiệm cho ai đó trong hệ thống cấp bậc chính trị. Trong các trường hợp khác, việc cơ quan chức năng miễn cưỡng điều tra đã làm dấy lên nghi ngờ.

Bà Anna Politkovskaya, ký giả của tờ báo Novaya Gazeta, đã bị bắn chết trong thang máy của tòa nhà chung cư ở Moscow của bà vào ngày 7 tháng 10 năm 2006 - sinh nhật của ông Putin. Bà được quốc tế ca ngợi vì đã đưa tin về tình trạng vi phạm nhân quyền ở Chechnya. Tay súng đến từ Chechnya đã bị kết tội giết người và bị kết án 20 năm tù. Bốn người Chechnya khác bị kết án tù ngắn hơn vì liên quan đến vụ giết người.

Ông Yury Shchekochikhin, một phóng viên khác của Novaya Gazeta, chết đột ngột vào năm 2003. Ông Shchekochikhin chết khi đang tiến hành điều tra các giao dịch kinh doanh tham nhũng và vai trò có thể có của các cơ quan an ninh Nga trong vụ đánh bom chung cư năm 1999 do quân nổi dậy Chechnya thực hiện. Các đồng nghiệp của ông khẳng định ông bị đầu độc và cáo buộc nhà chức trách cố tình cản trở cuộc điều tra.

Yevgeny Prigozhin và các phụ tá

Vụ tai nạn máy bay hôm 23/8 được cho là đã giết chết ông Yevgeny Prigozhin và các phụ tá hàng đầu trong công ty quân sự tư nhân Wagner do ông sáng lập, xảy ra hai tháng sau ngày ông phát động một cuộc nổi dậy vũ trang mà ông Putin gọi là “một cú đâm sau lưng” và “phản quốc”. Mặc dù không chỉ trích ông Putin, nhưng ông Prigozhin chỉ trích giới lãnh đạo quân sự Nga và đặt câu hỏi về động cơ gây chiến ở Ukraine.

Hôm 24/8, đánh giá sơ bộ của tình báo Mỹ cho thấy vụ tai nạn khiến toàn bộ 10 người trên máy bay thiệt mạng là do một vụ nổ có chủ ý gây ra, theo các quan chức Mỹ và phương Tây. Các quan chức phát biểu với điều kiện giấu tên vì họ không được phép bình luận. Một người cho rằng vụ nổ phù hợp với “lịch sử lâu dài trong việc cố gắng bịt miệng những người chỉ trích ông ấy”.

Tổng thống Nga Vladimir Putin bày tỏ lời chia buồn tới gia đình những người có mặt trên máy bay, bao gồm cả chỉ huy lính đánh thuê Nga, Yevgeny Prigozhin.

Phát ngôn viên của ông Putin, Dmitry Peskov, bác cáo buộc Điện Kremlin đứng sau vụ này. Ông nói với các phóng viên ngày 25/8: “Tất nhiên, ở phương Tây, những suy đoán đó được đưa ra dưới một góc độ nhất định và tất cả hoàn toàn là dối trá”.

Trong những bình luận công khai đầu tiên về vụ tai nạn, ông Putin dường như ám chỉ rằng giữa ông và ông Prigozhin không có mối quan hệ xấu nào. Nhưng người từng viết diễn văn của Điện Kremlin sau này trở thành nhà phân tích chính trị, Abbas Gallyamov, nói: “Ông Putin đã chứng minh rằng nếu bạn không tuân theo ông ấy thì chắc chắn, ông ấy sẽ loại bỏ bạn không thương tiếc, như kẻ thù, ngay cả khi bạn chính thức là một người yêu nước.”

[Những đồn đoán thanh trừng ở Nga sau vụ nổi loạn của Wagner](#)

Đăng ngày: 01/07/2023 - 14:22

Capture à partir de : [RFI](#)

Một tuần sau khi chấm dứt cuộc binh biến do lãnh đạo tập đoàn lính đánh thuê Wagner tiến hành, cuộc săn lùng « những kẻ đồng lõa » phải chăng đang bắt đầu ở Nga ? Tại Pháp, bạo động nổ ra ở nhiều

tình thành sau khi một thiếu niên 17 tuổi bị cảnh sát bắn chết vì bất tuân lệnh và Youtube xóa bỏ ba kênh tuyên truyền của Bắc Triều Tiên. Trên đây là những chủ đề chính của Tạp chí Thế giới Đó đây tuần này.

Ảnh minh họa: Tổng thống Nga Vladimir Putin (giữa) thảo luận với tổng tham mưu trưởng Valery Gerasimov (trái) và bộ trưởng Quốc Phòng Sergei Shoigu tại Matxcova, Nga, 21/12/2022. AP - Mikhail Klimentyev

Hậu Wagner nổi loạn : Thanh trừng hay thanh toán nội bộ ?

Giới blogger quân sự Nga – những thành phần cực kỳ bảo thủ và hoạt động rất tích cực trên mạng Telegram – nói đến một cuộc thanh trừng đang bắt đầu, hay chí ít một dịp « *để loại bỏ những nhân vật ít trung thành nhất* », theo như quan sát của kênh truyền hình Mỹ CNN.

Trên mạng xã hội Nga, tên tuổi của hai nhân vật được nhắc đến nhiều và được cho là « vật tế thần », đó là ông Mikhail Mizintsev, cựu thứ trưởng Quốc Phòng, từng chỉ huy trận bao vây Mariupol và ông Roman Gavrilov, cựu lãnh đạo hiến binh. Theo Jeff Hawn, chuyên gia về quân sự Nga và là cố vấn cho New Lines Institute, một trung tâm nghiên cứu địa chính trị của Mỹ, được kênh truyền hình Pháp France 24 dẫn lại, cả hai nhân vật này bị nghi ngờ đã gia nhập Wagner, và đã « *nằm trong danh sách đen của Vladimir Putin* ».

Một tên tuổi khác đang làm hao tổn nhiều giấy mực là tướng Serguei Sourovikine, cựu chỉ huy chiến dịch quân sự Ukraina giai đoạn từ tháng 10/2022 đến tháng Giêng năm 2023, nhưng có nhiều thành tích nổi bật trên chiến trường Syria. Tờ Moscow Times hôm thứ Tư 28/6 và một blogger quân sự Nga cho rằng nhân vật này dường như đã bị bắt, ngay từ hôm Chủ Nhật.

Thông tin này càng mang tính xác thực hơn vào lúc ông Serguei Sourovikine xuất hiện trong một đoạn video kêu gọi Viktorovich Prigozhin ngưng chiến dịch, trong bộ quân phục nhưng không đeo cầu vai. Chuyên gia về Nga, ông Stephen Hall, trường đại học Bath, xem

đây như là « *một điều bất thường đối với một sĩ quan cấp cao như ông. Đối với nhiều người, đây là dấu hiệu ông ấy đã bị bắt vào thời điểm đó* ». Truyền thông Mỹ dẫn các nguồn tin tình báo cho rằng ông Serguei Sourovikine bị nghi ngờ gián tiếp ủng hộ Viktorovich Prigozhin, vì đã biết kế hoạch cuộc nổi loạn nhưng không có hành động gì để ngăn chặn.

Tuy nhiên, một số chuyên gia Mỹ lưu ý, nếu vị tướng Nga này có những rắc rối với chính quyền, đó không là vì bài viết của báo Mỹ New York Times hay mối quan hệ mật thiết của ông với Prigozhin, mà « *có nhiều khả năng là vì những hiềm khích tồn tại giữa ông với bộ trưởng Quốc Phòng Nga hiện nay, Serguei Shoigu* ».

Ông Jeff Hawn giải thích : « *Khi còn chỉ huy chiến dịch quân sự ở Ukraina, vị tướng có biệt danh "Armageddon – Chiến đấu đến cùng"* đã ra lệnh rút quân Nga về Kherson và bắt đầu lập tuyến phòng thủ. Chính ông là người đã ra lệnh cho quân Nga chuyển từ thế tấn công sang phòng thủ. Đây có thể là một chiến lược quân sự tốt, nhưng nhìn từ góc độ chính trị, đó lại là một thất bại cho Serguei Shoigu ».

Serguei Sourovikine : Vật tế thần hoàn hảo ?

Từ phân tích này, Stephen Hall, cho rằng việc bắt giữ một vị tướng có ảnh hưởng như thế vào lúc này chỉ là một giả thuyết. « *Tinh thần quân đội Nga đã xuống rất thấp, nếu ông Vladimir Putin tấn công vào một trong số hiếm hoi tướng cao cấp rất được các binh sĩ tôn trọng, thì điều đó sẽ còn làm cho tinh thần họ thêm bất ổn. Đây là một quyết định cần tránh vào thời điểm Ukraina mở chiến dịch phản công.* »

Trái với những tuyên truyền trên mạng xã hội Nga, giới chuyên gia Mỹ tỏ ra cẩn trọng khi cho rằng « *không có cuộc thanh trừng nào đang diễn ra* ». Theo quan điểm của Stephen Hall, có nhiều khả năng « *chúng ta đang chứng kiến các cuộc thanh toán lẫn nhau lấy cớ vụ nổi loạn của Prigozhin* ». Đây sẽ là dịp để cho nhiều người trong hàng ngũ lãnh đạo quân đội Nga tận dụng, từ cấp thấp đến cao, để đánh bật một đối thủ hay kẻ thù.

Cũng theo nhà nghiên cứu Jeff Hawn, tổng thống Nga Vladimir Putin sẽ phải chỉ định một hoặc nhiều vật tế thần. Jeff Hawn nhận định : « *Việc Viktorovich Prigozhin có thể tiếp cận Matxcova một cách dễ dàng làm lộ rõ những yếu kém của bộ Quốc phòng. Họ cần có một người có thể bị buộc tội thay cho Serguei Shoigu* ».

Valery Guerassimov đang ở đâu ?

Một nhân vật khác cũng thu hút sự quan tâm của giới quan sát : Valery Guerassimov, tổng tham mưu trưởng quân đội Nga, vắng mặt bí ẩn từ một tuần qua. Nhà sử học Françoise Thom, trả lời L'Express, cho rằng giả thuyết về một cuộc mất tích cưỡng bức không phải là điều không thể. Tác giả tập sách « Tìm hiểu chủ nghĩa Putin », nhận định, « *tổng thống Nga không thể công khai gạt bỏ họ, vì đó sẽ là một sự nhìn nhận cho sự thất bại của cuộc chiến, ông ấy chỉ có thể làm cho họ biến mất* ».

Tác động nào cho cuộc chiến tại Ukraina ?

Câu hỏi đặt ra : Cuộc nổi loạn bất thành của Viktorovich Prigozhin sẽ tác động ra sao đến cuộc chiến tại Ukraina ? Nhà báo chiến trường song tịch Pháp – Ukraina, ông Cyrille Amoursky, trả lời France 24:

« *Những gì ông Putin có thể quyết định là thanh trừng bớt một bộ phận những kẻ phản trắc, những người đã quyết định đi theo Prigozhin, trong cuộc nổi loạn ngắn ngủi 24 giờ. Nhưng tôi không chắc là điều đó có một tác động lớn, ngược lại, có khả năng là ông Shoigu sẽ rời bộ Quốc Phòng và một người thân cận khác của ông Putin lên thay.*

Người ta nói đến ông Alexei Dioumine, một cựu cảnh vệ của tổng thống Nga. Đối với Ukraina, đây có thể sẽ là một tin xấu, bởi vì họ biết rõ Shoigu là người bất tài, đây là lý do chính cho cuộc nổi loạn phản đối của Prigozhin và Wagner. Do vậy, khi đưa một người khác hay Dioumine lên thay, tình thế sẽ thay đổi có thể bất lợi cho Ukraina, và có thể sẽ có một chiến lược mới gây khó khăn phần nào cho các chiến dịch đang được tiến hành tại Ukraina. »

[Vladimir Putin bắt giữ những tướng lĩnh theo đường lối cứng rắn sau binh biến Wagner](#)

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

[Financial Times](#)

[Cù Tuấn](#), dịch

30-6-2023

Tóm tắt: *Lực lượng an ninh của Tổng thống Nga 'bắt đầu bắt giữ những người có cảm tình' với thủ lĩnh Wagner lưu vong.*

Vladimir Putin chuyển sang chấn chỉnh các cơ quan mật vụ của Nga sau cuộc nổi dậy thất bại của nhóm Wagner, thưởng cho những người

trung thành bằng việc thăng cấp và bắt giữ những nhân vật có thiện cảm với lãnh đạo tổ chức bán quân sự Yevgeny Prigozhin.

Sergei Surovikin, một vị tướng cấp cao của Nga, được biết là có mối quan hệ tốt với Prigozhin, đã không xuất hiện kể từ khi quay một đoạn video vào đầu giờ sáng thứ Bảy khi cuộc binh biến bắt đầu, theo một số người quen thuộc với vấn đề này.

Người dân cho biết, sự vắng mặt không rõ nguyên nhân của một trong những chỉ huy nổi bật nhất trong cuộc xâm lược toàn diện của Nga vào Ukraine diễn ra, khi Putin tìm cách khôi phục trật tự và thiết lập lại quyền kiểm soát đối với các cơ quan an ninh sau âm mưu đảo chính đầu tiên ở Nga trong ba thập niên qua.

Mặc dù Putin bãi bỏ các cáo buộc chống lại tập đoàn Wagner, lực lượng an ninh Nga *“đã bắt đầu trấn áp những người có cảm tình với nhóm này và những người vi phạm lời thề của họ”*, một người biết Prigozhin từ thập niên 1990, cho biết. Theo tổng thống Belarus Alexander Lukashenko, thủ lĩnh quân sự này đã thực hiện xong thỏa thuận và chuyển đến Belarus.

Ngược lại, Viktor Zolotov, một đồng minh lâu năm của Putin và là cựu vệ sĩ của Tổng thống, đã được thăng chức vì công của lực lượng cảnh sát Vệ binh Quốc gia của ông. Lực lượng này không đóng vai trò lớn trong việc trấn áp cuộc binh biến, nhưng Putin tuyên bố hôm thứ Ba rằng Zolotov sẽ nhận được pháo hạng nặng và xe tăng, và đóng vai trò lớn hơn trong cuộc xâm lược Ukraine. Zolotov cho biết, ông đã liên lạc với Tổng thống Nga trong suốt cuộc nổi dậy.

Điện Kremlin đang thăng chức cho những nhân vật khác, những người đã công khai tuyên bố trung thành với Putin, trong khi không thăng chức những người theo đường lối yêu nước cứng rắn của Nga, những người đã thúc giục Tổng thống Nga tiến xa hơn trong cuộc xâm lược và, trong một số trường hợp, đã chỉ trích thỏa thuận của ông nhằm chấm dứt cuộc nổi dậy của Wagner.

Một nhân vật bị trừng phạt trong giới tinh hoa của Nga cho biết, Putin *“biết rằng ông trông có vẻ yếu đuối”* sau khi Nga bỏ cáo buộc chống lại Wagner để tránh một cuộc đổ súng công khai, có thể khiến hàng ngàn người thiệt mạng.

Người đó nói: *“Đó là chuyện riêng của những kẻ mạnh. Nó giống như khi bạn vừa bước vào phòng giam, và lập tức đâm ngay vào mặt kẻ to*

con nhất mà bạn vừa gặp, để chứng tỏ cho cả phòng giam biết rằng không ai có thể nhìn với bạn”.

Điện Kremlin đã bác bỏ những tin đồn về sự vắng mặt của Surovikin sau khi báo New York Times dẫn lời các quan chức Mỹ đưa tin rằng, vị tướng này đã biết trước về âm mưu đảo chính. Người phát ngôn Điện Kremlin Dmitry Peskov nói rằng, ông tiên đoán là sẽ có *“rất nhiều suy đoán xung quanh những sự kiện này”*, đồng thời nói thêm: *“Tôi nghĩ đây là một ví dụ về điều đó”*.

Kế hoạch của Prigozhin cho cuộc binh biến chống lại Bộ trưởng Quốc phòng Sergei Shoigu và sĩ quan chỉ huy của Surovikin, Valery Gerasimov, đã được biết đến rộng rãi trong giới an ninh Nga trong những ngày trước khi cựu nhân viên cung cấp thực phẩm cho Điện Kremlin tuyên bố *“cuộc tuần hành vì công lý”* vào tối thứ Sáu, theo những người quen thuộc với chuyện này nói lại.

Trong tin nhắn video của mình hôm thứ Bảy, Surovikin tỏ ra không vui khi kêu gọi các chiến binh Wagner bỏ súng, ngay cả khi ông ta đang cầm một khẩu súng máy. Surovikin phải đối mặt với áp lực vì mối quan hệ thân thiện với Prigozhin, hơn là việc ông ta có thể nằm trong số những kẻ âm mưu đảo chính, những người quen thuộc với vấn đề này cho biết.

Surovikin là đầu mối liên lạc giữa Prigozhin và cơ sở quân sự ở Matxcova, hợp tác chặt chẽ với đội bán quân sự Wagner, chiến đấu trên tiền tuyến ở miền đông Ukraine.

Trong khi Prigozhin chống lại các tướng lĩnh khác và giới tinh hoa trong quân đội vốn thiên về phòng thủ, ông vẫn duy trì mối quan hệ tốt đẹp với Surovikin.

Trong khi đó, vị tướng này đã đụng độ với các quan chức hàng đầu của Bộ Quốc phòng về chiến thuật và chiến lược trong cuộc chiến ở Ukraine, dẫn đến việc Putin giáng chức Surovikin và phát động một cuộc tấn công mới vào tháng Giêng.

Surovikin và các tướng lĩnh thân thiện với Wagner khác, chẳng hạn như Mikhail Mizintsev, *“chạy vòng vòng như những kẻ ngốc để cố gắng thuyết phục [Prigozhin] dừng lại. Bây giờ họ đang bị đối xử như thể họ là những kẻ phản bội”*, người này nói thêm.

Mặc dù Surovikin tỏ ra thông cảm với các kế hoạch của Prigozhin, nhưng Mỹ không chắc liệu ông có thực hiện bất kỳ bước nào để hỗ trợ cuộc nổi dậy hay không, một người quen thuộc với vấn đề này cho biết. Các quan chức Mỹ đang cố gắng tìm hiểu thêm về sự liên quan của Surovikin với vụ binh biến và tin rằng cũng có những dấu hiệu cho thấy các tướng lĩnh Nga khác cũng cảm thấy tương tự.

Có biệt danh là “Tướng Armageddon” vì chiến thuật oanh tạc hàng loạt khi chỉ huy lực lượng Nga ở Syria, Surovikin là con cưng của cộng đồng blogger quân sự ủng hộ chiến tranh, vốn có tiếng nói và có ảnh hưởng ở Nga.

Giờ đây, cuộc đảo chính đã khiến ông bị thất sủng nặng nề.

“Lúc đầu, có sự chia rẽ giữa Shoigu với Gerasimov và Surovikin, những người cho rằng có thể chấp nhận tương tác với Wagner, Putin đã đứng về phía Surovikin”, Tatyana Stanovaya, một thành viên cấp cao tại Trung tâm Á-Âu Carnegie Russia cho biết.

“Nhưng sau đó, cán cân nghiêng về Shoigu và Gerasimov”.

Stanovaya cho biết, người chiến thắng chính trong cuộc đảo chính dường như là Shoigu, người dường như đã thành công trong việc lật đổ Wagner và thuyết phục Putin ngã về Bộ Quốc phòng.

“Dù vai trò thực sự của Surovikin là gì, Shoigu có thể muốn chụp mũ Surovikin như một kẻ có âm mưu. Rất dễ biến những người đồng tình với Wagner thành những kẻ có âm mưu”, bà nói.

Trong khi Surovikin đã không xuất hiện nhiều ngày qua, cả Shoigu và Zolotov – những người ít tham gia vào hợp tác quốc tế – đã xuất hiện trên bản tin hôm thứ Tư, khi họ gặp các quan chức an ninh hàng đầu của Iran.

“Lực lượng Vệ binh Quốc gia Nga đã được chứng minh là lực lượng duy nhất đã chống lại Prigozhin. Họ đang cố tận dụng tình huống hiện nay sao cho có lợi nhất”. Stanovaya nói.

Ảnh: Sergei Surovikin, một tướng lĩnh cấp cao của Nga, đã hợp tác chặt chẽ với lực lượng bán quân sự Wagner chiến đấu trên tiền tuyến ở miền đông Ukraine. Nguồn: Financial Times

[Nga cách chức tướng Surovikine và sắp xếp lại nhân sự quân đội](#)

Đăng ngày: 23/08/2023 - 11:45

Capture à partir de : [RFI](#)

Hãng thông tấn Nga RIA, hôm nay, 23/08/2023, dẫn một nguồn tin ẩn danh cho biết quân đội Nga đã tạm thời bổ nhiệm thượng tướng Viktor Afzalov làm tư lệnh không quân, thay tướng Serguei Surovikine đã bị miễn nhiệm mọi chức vụ. Reuters nhắc lại, tướng Serguei Surovikine đã không được nhìn thấy kể từ sau vụ nổi loạn ngăn ngủ hồi cuối tháng 06/2023, của Yevgeny Prigozhin – lãnh đạo tập đoàn bán quân sự Wagner.

Tướng Serguei Surovikine trong đoạn video yêu cầu lính đánh thuê Wagner quy hàng, ngày 24/06/2023. © Service de presse du ministère russe de la Défense / via AP

Từ Matxcova, thông tin viên đài RFI, Anissa El Jabri cho biết chi tiết :

« Lần cuối cùng người ta còn nhìn thấy Serguei Surovikine là lúc nửa đêm ông ấy, súng tiểu liên trên gối, yêu cầu Yevgeny Prigozhin và các binh sĩ quy hàng. Nhưng một số người sau đó cho rằng cảnh này được dàn dựng do áp lực. Quả thật, vị tướng này kể từ hôm đó đã biến mất. Một nhà quan sát thuật rằng "ông ấy dường như bị quản thúc tại gia, người ta có lẽ đã khuyên ông ấy nên để bị lãng quên".

Truyền thông Nga hôm thứ Ba viết vài hàng là Serguei Surovikine đã bị miễn nhiệm, "nghỉ phép ngắn hạn nhưng vẫn dưới sự điều động của bộ Quốc Phòng". Vị tướng này đã để lại tên tuổi với tuyến phòng thủ nổi tiếng mà quân đội Ukraina tìm cách phá vỡ và rất có thể sẽ trở lại một ngày nào đó.

Trùng hợp hay không, nhưng thứ Ba này, người ta cũng biết qua một thông báo chính thức từ bộ Quốc Phòng là thượng tướng (colonel general) Yevkurov đã đến Libya. Đây chính là người được một sĩ quan cao cấp khác của quân đội tháp tùng mà người ta đã nhìn thấy cùng với Yevgeny Prigozhin tại trụ sở bộ chỉ huy quân sự ở Rostov.

Ông ấy là con tin hay là người hòa giải ? Vào lúc đó khó thể biết được. Quân đội Nga khẳng định, sự hiện diện của ông tại Libya là "theo lời mời của thống chế Haftar". Theo nhiều nhà phân tích, đây có thể báo hiệu có một sự sắp xếp lại đang diễn ra về nhân sự quân đội ở trong nước, kể cả trong tập đoàn quân sự lính đánh thuê Wagner. »

[Chủ nghĩa Putin – sống trong sợ hãi](#)

Đăng ngày: 25/08/2023 - 15:07

Capture à partir de : [RFI](#)

Cái chết của ông chủ tập đoàn bán quân sự Nga Wagner Yevgeny Prigozhin vẫn là chủ đề được tất cả các báo Pháp quan tâm nhất hôm nay 25/08/2023.

Tổng thống Nga Vladimir Putin phát biểu nhân kỷ niệm 80 năm trận chiến Kursk trong Thế chiến thứ hai tại đài tưởng niệm ở làng Ponyri, gần Kursk, Nga, thứ Tư, ngày 23/08/2023.
AP - Gavriil Grigorov

Tờ Le Figaro dành trang nhất và bài xã luận nói về việc bất kỳ ai đắc tội với tổng thống Nga Vladimir Putin sẽ đều phải trả giá. Từ tổng thống Mỹ đến những người dân bình thường ở Nga, không ai « *ngạc nhiên* » trước cái chết của « *đầu bếp điện Kremlin* ». Ở một nước Nga, trong đế chế của Vladimir Putin, cái chết của « *kẻ phản bội* » chỉ là vấn đề thời gian. Đối với chủ nhân điện Kremlin, mức độ trừng phạt dường như được áp dụng tùy theo từng loại tội : trại cải tạo (gulag) dành cho đối thủ chính trị, thuốc độc dành cho những kẻ phản bội, những cú ngã chí mạng hoặc « *tự sát* » dành cho những tài phiệt bất trung... Cái chết của Prigozhin thì được dàn dựng theo kịch bản chiến tranh, khi máy bay của ông dường như đã bị một trong những tên lửa phòng không bắn hạ.

Prigozhin, dù sống hay chết, là một minh chứng điển hình cho chủ nghĩa Putin. Các hoạt động phạm pháp của ông mang lại rất nhiều lợi ích cho tổng thống Nga mà không liên lụy trực tiếp đến chủ nhân điện Kremlin. Nhật báo thiên hữu nhận định rằng cái chết của Prigozhin nhắc nhở những người sống trong đế chế Putin phải luôn biết khúm núm. Le Figaro đặt câu hỏi về tương lai của một đất nước mà lãnh đạo một tổ chức bán quân sự còn nổi tiếng hơn cả thủ tướng, đi kèm với một chế độ sẵn sàng « *nuốt chửng* » chính những thành viên của mình...

Tín hiệu gửi tới giới tinh hoa Nga

Trang nhất và bài xã luận của Le Monde nhấn mạnh đến những tín hiệu gửi tới giới tinh hoa Nga thông qua cái chết của Prigozhin. Mặc dù cuộc nổi loạn do Prigozhin tiến hành không nhằm mục đích lật đổ chế độ Putin, nhưng chủ nhân điện Kremlin thực sự không thể « nhắm mắt » trước sự sỉ nhục nói trên. Theo một số nhà phân tích, số phận của « kẻ phản bội » đã được định đoạt ngay từ đầu. Le Monde cho rằng khoảng thời gian 2 tháng vừa qua, trong quá trình làm « suy yếu » đội quân Wagner, tổng thống Nga vì vậy vẫn phải « dùng » đến người từng là cộng sự trung thành của ông. Đồng thời, sự kiện tướng Sergei Surovikin, được cho là đồng minh của Prigozhin, bị gạt ra bên lề, là một dấu hiệu khác cho thấy điện Kremlin đang giành lại quyền kiểm soát.

Giờ đây, kẻ nổi loạn đã bị loại bỏ bất chấp những công hiến to lớn, đặc biệt vào mùa đông vừa qua ở chiến trường Bakhmut. Ông Putin chắc chắn sẽ coi cái chết của Prigozhin và các phụ tá là sự củng cố quyền lực, vốn đã bị suy yếu nghiêm trọng sau cuộc nổi loạn hồi tháng 6. Đây là một lời cảnh báo đối với tất cả những ai ham muốn quyền lực ở Nga, họ cần rút ra được những bài học bổ ích thông qua sự kiện này. Tuy nhiên, Le Monde nhận định rằng cái chết của Prigozhin không phải là dấu hiệu cho thấy quyền lực của tổng thống Nga được củng cố. Ngược lại, nó là bằng chứng cho thấy sự bất ổn, mờ mịt và diễn biến ngày càng hỗn loạn của đế chế Putin, bị lung lay sau những tính toán sai lầm và tai hại về việc xâm lược Ukraina.

Vladimir Putin – một nhà độc tài đơn độc

Tờ Libération chú ý đến khía cạnh một nhà độc tài thích cai trị trong sự cô đơn. « *Dọn dẹp* » những cộng sự xung quanh, đe dọa những ai dám thách thức quyền lực với việc « *giết họ trong tận nhà vệ sinh* », như Vladimir Putin đã từng nói với người Chechnya rằng sẽ loại bỏ mọi kẻ thù bằng mọi biện pháp tồn tại trên đời – thuốc độc, những án tù chung thân, đạn lạc, rơi từ cửa sổ, tai nạn trực thăng hoặc máy bay tư nhân, và có lẽ là mọi chuyện vẫn chưa dừng ở đó. Tuy nhiên, nhật báo thiên tả cho rằng đến một thời điểm, nhà độc tài cũng sẽ cảm thấy cô đơn, khi họ luôn trong tình trạng nghi ngờ tất cả mọi người, từ những người rất thân thiết cho đến những đối thủ nguy hiểm nhất, khi họ không còn có thể trông cậy vào bất cứ ai, khi người bạn ngày hôm qua đã trở thành kẻ thù ngày hôm nay, giống như Prigozhin, một nhân vật « *tài năng* », nhưng đã phạm « *sai lầm* », theo lời tổng thống Putin.

Mặc dù Vladimir Putin dường như tỏ ra phấn khởi hôm 23/08, khi tham dự buổi hòa nhạc tưởng niệm 80 năm trận chiến Kursk, trong lúc mảnh vỡ của chiếc máy bay chở Prigozhin đang bốc khói, Libération cho rằng Putin chưa chắc cảm thấy nhẹ nhõm và có thể vui mừng trong thời gian dài. Với việc loại bỏ Prigozhin, Putin hiển nhiên đã trả được « *mối thù* » về sự sỉ nhục trước toàn thế giới khi thủ lĩnh Wagner tiến về Matxcova cách đây 2 tháng, đồng thời chủ nhân điện Kremlin đã cho mọi người thấy uy quyền – khiến những kẻ thù của Putin phải « *suy nghĩ kỹ* » trước khi dám đắc tội với ông – nhưng về cơ bản, điều đó chỉ làm trì hoãn sự sụp đổ của đế chế cô độc này.

Libération kết luận rằng trong thế giới của Putin, không ai có thể yên ổn trong một thời gian dài. Tờ báo ví đế chế của Putin với những băng nhóm mafia đấu tranh giành quyền lực trong một xã hội không có luật pháp. Mafia thanh trừng đối thủ, và có thể là giết lẫn nhau.

Putin đến điểm « *bất khả kháng hồi* »

Xã luận của báo La Croix cho rằng dường như bạo chúa Putin đã phát động một cuộc chiến ở trong chính nước Nga sau khi « *triệt hạ* » Prigozhin. Giống như nhiều nhà độc tài, Vladimir Putin đã tiến vào chính trường một cách lạng lã. Trong thập kỷ đầu tiên kể từ khi làm tổng thống, ông chứng tỏ là một nhà dân chủ thực thụ. Trong thập kỷ thứ hai, ông vẫn cố duy trì một ảo ảnh về tầm vóc của một nguyên thủ quốc gia. Tuy nhiên, cuộc xâm lược Ukraina đã phá hỏng hình ảnh này, bởi Nga đã vi phạm các nguyên tắc toàn vẹn lãnh thổ và không tôn trọng chủ quyền quốc gia, vốn là nền tảng của quan hệ quốc tế. Cái chết của Yevgeny Prigozhin càng phá hỏng « *hình ảnh đáng kính* » của chủ nhân điện Kremlin.

Cách đây vài tháng, Vladimir Putin và ngoại trưởng của ông, Sergei Lavrov, đã phủ nhận mọi mối liên hệ với nhóm lính đánh thuê Wagner. Đối với Kremlin, đó chỉ là một công ty tư nhân không dính líu gì đến Nhà nước Nga. Nhưng kể từ tháng 6 vừa qua, vào thời điểm Prigozhin bị « *thất sủng* », Kremlin thông báo tiếp quản mọi hoạt động do Wagner thực hiện từ trước, đặc biệt ở châu Phi. Điều đó cho thấy, rõ ràng là điện Kremlin có dính líu đến tập đoàn bán quân sự này – trong các chiến dịch cướp bóc tài nguyên ở một số quốc gia, trong các vụ thảm sát thường dân bị Liên Hiệp Quốc lên án.

Nhật báo Công Giáo chú ý đến những tác động tiêu cực trong việc thực thi quyền lực của Vladimir Putin. Nước Nga đang trở thành một

quốc gia bất hảo mà nhà lãnh đạo chỉ có thể tại vị bằng cách loại bỏ các đối thủ của mình và gieo rắc nỗi sợ hãi cho những người thuộc chính phe tổng thống. Với cái chết của Prigozhin, La Croix nhận định rằng viên bạo chúa đã đi đến điểm « *bất khả khử hồi* » trong một cuộc chiến khác, một cuộc chiến diễn ra ở trong chính nước Nga.

Hoạt động của Wagner tại châu Phi sau cái chết của Prigozhin

Nhìn sang châu Phi, tờ Le Figaro có bài viết nói về những hoạt động của Wagner tại châu lục sau cái chết của Prigozhin. Liệu sự kiện này có đẩy nhanh quá trình sắp xếp lại các quân bài của Nga trên châu lục hay không ? « *Liệu Wagner có bị quốc hữu hóa hay liệu bộ Quốc Phòng Nga có đàm phán trực tiếp với các quan chức thân Wagner ở châu Phi, như họ vừa làm với Khalifa Haftar ở Libya hay không ?* », nhà nghiên cứu Samuel Ramani của đại học Oxford, Anh Quốc, tác giả cuốn sách *Russia in Africa*, đặt câu hỏi. Một số nguồn tin cho biết, 24 giờ trước khi máy bay chở Prigozhin bị rơi, thứ trưởng Quốc Phòng Nga Yunus-Bek Yevkurov đã đến Libya theo lời mời của lãnh chúa Khalifa Haftar để « *trục xuất* » những tay chân của Prigozhin.

Kể từ chiến dịch quân sự đầu tiên ở châu Phi vào năm 2017, Wagner đã triển khai lính đánh thuê ở 5 quốc gia (Cộng hòa Trung Phi, Libya, Mali, Sudan và Mozambique), trong khi các nhóm lính đánh thuê khác của Nga đã xuất hiện ở nhiều quốc gia khác, tại hơn chục nước châu Phi. Theo một báo cáo của tổ chức nghiên cứu Sáng kiến Toàn cầu vào tháng 02/2023, kể từ khi Nga xâm chiếm Ukraina, một số nhóm lính này đã được triệu hồi để hỗ trợ quân đội Nga, nhưng Wagner vẫn duy trì các hoạt động quân sự của mình ở Mali, Cộng hòa Trung Phi, Sudan, Libya, Burkina Faso, hay điển hình là Niger.

Trong bài phát biểu trực tuyến tại cuộc họp BRICS diễn ra ở Nam Phi vào hôm qua, tổng thống Vladimir Putin đã cho biết Nga có ý định « *tăng cường mối quan hệ với các nước châu Phi và duy trì đối tác đáng tin cậy trong việc cung cấp năng lượng và thực phẩm* », hai lĩnh vực mà châu lục với nền kinh tế bị bất ổn do cuộc chiến ở Ukraina gây ra đang rất mong chờ.

Những khẳng định của Putin cho thấy chủ nhân điện Kremlin có ý định lợi dụng cái chết của Prigozhin để di chuyển những con tốt của ông ở châu Phi. Trên thực tế, Viện Nghiên cứu Chiến tranh, có trụ sở tại Hoa Kỳ nhận định rằng trước cái chết của Prigozhin, quân đội Nga đã được triển khai để ngăn chặn toàn bộ hoạt động của Wagner ở châu Phi. Kể

từ vụ nổi loạn bất thành ở Nga hồi tháng 6, Wagner đã lơ là chiến trường Ukraina để tập trung vào các hoạt động của mình ở châu lục này. Viện nghiên cứu Mỹ tin rằng Kremlin đang có kế hoạch thay thế lính đánh thuê Wagner bằng 20.000 binh sĩ chính quy.

Một nguồn tin an ninh Pháp cũng xác nhận với Le Figaro rằng dường như Nga đang hướng tới việc thay thế các lực lượng lính đánh thuê tư nhân bằng các binh sĩ của quân đội Nga ở châu Phi. Điều này có nghĩa là Matxcova sẽ chính thức có mặt ở những quốc gia mà tập đoàn Wagner từng hoạt động. Tuy vậy, nhà nghiên cứu Ramani cho biết, hầu hết các chỉ huy và sĩ quan cấp trung của Wagner vẫn tiếp tục ở đó. Vì thế, hoạt động của Wagner ở châu Phi sẽ không chấm dứt vì không có Prigozhin.

[Phù thủy Putin bị âm binh Wagner lãng nhục, nước Nga có nguy cơ tan rã](#)

Đăng ngày: 01/07/2023 - 19:59

Capture à partir de :[RFI](#)

L'Obs nhận định lần đầu tiên Putin bị trực tiếp thách thức ngay trên lãnh địa của mình. Cuộc nổi dậy bất thành của Prigozhin đã phơi bày trước mắt mọi người một cường quốc bị chao đảo nặng nề vì cuộc xâm lăng Ukraina. *The Economist* coi đó là cả một sự sỉ nhục cho ông chủ điện Kremlin. Theo *L'Express*, thời kỳ hậu Putin chừng như đã bắt đầu. *Le Point* nói về khả năng tan rã của liên bang Nga, trong đó có nhiều nước cộng hòa cư dân không phải là người Slave.

Tổng thống Nga Vladimir Putin họp với các lãnh đạo an ninh tại Matxcova, ngày 26/06/2023.via REUTERS - SPUTNIK

Putin chiếm trang nhất tất cả các tuần báo

Sau vụ Wagner nổi loạn, hình ảnh tổng thống Nga chiếm trang bìa tất cả các tuần báo kỳ này. Trên trang nhất *Le Point* là hình ông Putin cùng với ảnh nhỏ của năm nhân vật khác, với dòng tựa « *Hàng tỉ đô, quyền lực và phản bội : Cuộc chiến của các băng nhóm* ». *Courrier International* vốn ưa thích dạng biếm họa, đưa hình vẽ Putin với vẻ hoảng loạn đang cỡi trên một con gấu có chiếc cổ nứt toang hoác, nhận định « *Nga : Điều tệ hại còn ở phía trước* ».

L'Express đăng chân dung Vladimir Putin trong chiếc khung mạ vàng đã bị che đi phân nửa, chạy tít lớn « *Hậu Putin đã bắt đầu* ». *L'Obs* chọn tám hình Putin đầy dăm chiêu, đặt trên nền bìa màu đỏ với những đường rạch chéo màu đen, với tựa đề « *Putin, quyền lực rạn vỡ* ». *The Economist* đưa ảnh Putin buồn rầu với đầy vết rạn như một chiếc bình sắp vỡ, thẳng thừng nói về « *Sự nhục nhã của Vladimir Putin* ».

Không ai biết Putin ở đâu sau khi đọc diễn văn

Courrier International trích dịch *Meduza*, trang web Nga lưu vong vốn thạo tin cho biết ngay từ đêm 23/06 khi Yevgeny Prigozhin bắt đầu loạn báo cuộc « hành quân vì công lý », quân đội, viên chức Kremlin, thành viên chính phủ đã cố gắng đối thoại với thủ lĩnh Wagner. Ông ta đòi hỏi cách chức bộ trưởng quốc phòng Sergei Shoigu, duy trì quyền quản lý Wagner và thêm tài trợ, nhưng không thỏa thuận được. Đến trưa thì Prigojine muốn nói chuyện trực tiếp với Putin nhưng không xong. Đôi bên cần một lối thoát, và thế là Alexandre Lukachenko được nhờ đến.

Một nguồn tin khác của tờ báo nói rằng : « *Không ai biết Putin ở đâu sau khi đọc xong bài diễn văn. Ông ta là người đứng đầu quân đội, cần phải đưa ra quyết định đúng lúc* ». Theo người này, lẽ ra không nên để Lukashenko chiếm một vị trí lớn như vậy, hay để cho các đại diện lực lượng an ninh thương lượng. Trang *iStories* dẫn dữ liệu của Flightradar cho biết chiếc phi cơ của Vladimir Putin được cho là đã rời Matxcơva trong buổi chiều 24/06, và biến mất khỏi sóng radar ở gần thành phố Tver.

Bảy máy bay bị Wagner bắn rơi, 29 lính dù thiệt mạng

The Economist giải thích « *Chuyện gì đã xảy ra khi không quân Nga tấn công đội quân nổi dậy ?* ». Thiệt hại lớn nhất của không quân là bị

Wagner bắn rơi chiếc máy bay bốn động cơ Il-22M « Coot », được trang bị để các sĩ quan trên phi cơ có thể kiểm soát các hoạt động bên dưới. Phi hành đoàn 10 người dường như đều đã tử nạn. Ngoài ra còn bị mất trực thăng tấn công Kamov Ka-52 « Hokum-B », Mil Mi-35 « Hind-E », bốn phi cơ vận tải Mil Mi-8 « Hip ». Ba trong số Mi-8 là phiên bản hiếm hoi của phi cơ tác chiến điện tử, có thiết bị gây nhiễu.

Các trực thăng đều trang bị rốc-kết, hỏa tiễn chống tăng chính xác, đại bác. Đoàn quân Wagner đi trên các đại lộ chính lẽ ra là mục tiêu dễ dàng bị không kích, như trên 1.000 xe của Irak bị Mỹ tiêu diệt trên « xa lộ tử thần » năm 1991. Như bộ Quốc Phòng Hoa Kỳ lưu ý, Wagner sở hữu nhiều loại vũ khí như hỏa tiễn địa-không cơ động Sa-22 Pantsir, hỏa tiễn phòng không vắc vai. Nhóm phân tích Jane's ước tính 29 lính nhảy dù Nga đã thiệt mạng, tổn thất này quan trọng hơn nhiều về chính trị so với số máy bay bị bắn hạ.

Shoigu trung thành, Medvedev tham vọng

Theo *Le Point*, phía sau cuộc nổi dậy bất thành của Wagner, là những phe nhóm đang tranh giành quyền lực. Yevgeny Prigozhin gọi Sergei Shoigu là « *tên khốn* » và mong muốn ông ta « *bị thiêu cháy ở hỏa ngục* », nhưng thế mạnh của bộ trưởng quốc phòng là lòng trung thành với Vladimir Putin. Shoigu là nhân vật thân cận duy nhất của Boris Yelsin mà Putin đi nghỉ hè chung. Mỗi năm một lần, cả hai sang Cộng hòa Tuva gần Mông Cổ, quê nhà của Shoigu, để câu cá trên những dòng sông băng giá hay đi săn bắn.

Nicolai Petrov, chuyên gia của Chatham House nhấn mạnh khi bổ nhiệm một viên chức dân sự đứng đầu quân đội, Putin muốn kèm hãm ảnh hưởng của giới quân nhân, nhưng không ngờ rằng Sergei Shoigu bị mất uy tín hoàn toàn nơi quân đội. Hơn nữa, hai con trai của bộ trưởng quốc phòng lại trốn lính. Người con trưởng bay sang Dubai, con trai thứ vốn là con ngoài giá thú với một tiếp viên hàng không thì sang Thổ Nhĩ Kỳ.

Trong số những người trung thành với Putin có cựu tổng thống Dimitri Medvedev, vốn mơ chiếc ghế tổng thống đã từng ngồi từ 2008 đến 2012 để giúp Putin quay lại sau đó. Nhân vật trước đây được cho là thuộc phe tự do nay trở thành điều hâu. Phó chủ tịch Hội đồng An ninh Nga thường xuyên đe dọa dùng vũ khí nguyên tử để « *cứu vãn nước Nga vĩ đại* ». Chuyên gia Abbas Gallyamov phân tích, Medvedev giành

được ảnh hưởng và vì vậy gây căng thẳng với thủ tướng Mikhail Mishutin.

800 tỉ đô la rơi vào túi các băng nhóm và « ông trùm »

Một nhân vật đáng chú ý khác : Igor Setshin, cựu KGB trước đây là thư ký riêng của Putin ở tòa thị chính Saint-Pétersbourg. Được mệnh danh là « Dark Vador », Setshin nay đứng đầu tập đoàn Rosneft khổng lồ. Ông ta từng làm Mikhail Khodorkovski phải ngồi tù 10 năm và chia năm xẻ bảy công ty Yukos của nhà tài phiệt. Bộ trưởng kinh tế Alexei Uliukaiev bị 8 năm tù vì dám phản đối Setshin. Jean-Michel Cosnuau, một doanh nhân Pháp từng sống tại Nga 20 năm tiết lộ « Dark Vador » đã gặp Prigozhin hai lần trong một tháng qua. Setshin kiểm soát 1/3 phe nhóm trong FSB và muốn đẩy nhanh mọi việc để còn làm ăn.

Andrei Illiarionov, từng là cố vấn kinh tế của tổng thống, nay tị nạn ở Hoa Kỳ kể lại, có lần sau khi báo cáo món tiền thưởng 1,5 tỉ đô la cho các nhà quản lý tập đoàn Rosneft, Putin quay sang chất vấn khiến Setshin đỏ mặt lấp bắp. Theo cách hiểu của Cosnuau, Putin trách cứ « Dark Vador » đã không chừa phần cho mình. « *Cả một băng nhóm mafia chỉ lo làm giàu* ».

Tác giả Catherine Belton nhận định trên *L'Express*, « *khi ưu tiên cho các đồng minh ở Saint-Pétersbourg vào các vị trí lãnh đạo, Putin đã tặng cho họ cả một bể tiền mặt* ». Một số người ước lượng trong hai thập niên ngự trị của Vladimir Putin, 800 tỉ đô la đã bị biến thủ. Gia tài của tổng thống Nga được ước tính từ 40 đến 200 tỉ đô la, Yuri Kovalchuk 2,6 tỉ, Igor Setshin 800 triệu đô la, Medvedev sở hữu hàng trăm hecta vườn nho và nhiều tài sản khác trị giá 81 triệu euro...

Những nhân vật điều hâu hơn cả Putin

Một số thành viên tuy vậy cũng có lý tưởng. Chẳng hạn Yuri Kovalchuk, ông chủ ngân hàng Rossia và một đế chế truyền thông, người cho Putin hay các cô bồ của ông ta mượn tên để mua những du thuyền và cơ ngơi sang trọng. Kovalchuk đồng ý với Putin là Ukraina cần phải quay lại dưới trướng Matxcova, dù phải dùng đến vũ lực.

Một nhà tư tưởng khác là Nikolai Patrushev, thư ký Hội đồng An ninh, đã kiến tạo tầm nhìn địa chính trị cho Putin và còn hung hăng hơn cả ông chủ điện Kremlin. Chính Patrushev phụ trách việc thanh toán « những kẻ phản bội » : vạch ra kế hoạch đầu độc điệp viên hai mang Sergei Skripal ở gần Luân Đôn bằng Novitchok, mưu toan ám sát nhà

đổi lập Alexei Navalny – bị rơi vào hôn mê sau khi mặc chiếc quần lót tẩm chất độc Novitchok.

Trong hàng ngũ « siloviki », một khuôn mặt đang âm thầm chờ thời cơ : Alexei Diumin, cựu vệ sĩ của Putin. Ông ta là người đã thành công trong việc giúp cựu tổng thống Ukraina Viktor Yanukovitch đào thoát sang Nga trong lúc cuộc cách mạng Maidan đang sôi sục. Từ đầu cuộc xâm lăng, Diumin vẫn duy trì quan hệ với Yevgeny Prigozhin.

Bị thách thức ngay trên lãnh địa, Sa hoàng bỗng trần trụi

L'Obs nhận định lần đầu tiên Putin bị trực tiếp thách thức ngay trên lãnh địa của mình. Cuộc nổi dậy bất thành của Prigojine đã bày ra trước mắt mọi người sự bất ổn của một cường quốc bị chao đảo nặng nề vì cuộc xâm lăng Ukraina. Chỉ cần 24 tiếng đồng hồ để làm rung chuyển quyền lực của con người được cho là một trong những nhân vật quyền uy nhất thế giới. Hai mươi bốn giờ sấm động, làm Kremlin lộ rõ những gì muốn giấu diếm từ khi gây chiến với Ukraina : sự yếu kém và mất dần kiểm soát. Dù Yevgeny Prigozhin không còn trên đất Nga và sự yên tĩnh dường như đã trở lại, vết cứa vào tên tuổi của Vladimir Putin là rất sâu. Thành trì Kremlin tưởng chừng vững chãi, nay mang dáng vẻ một lâu đài bằng giấy.

Sự kiện Wagner chiếm dễ dàng căn cứ quân sự chiến lược Rostov trên sông Đông rồi tiến về Matxcova, trong vài giờ chỉ còn cách thủ đô 200 kilomet, cho thấy chế độ mất đi quyền hành đối với quân đội - chẳng thể cản được Wagner. Bản thân việc Putin nói về nguy cơ « nội chiến » đã là sự thú nhận yếu kém, khác hẳn với hình ảnh một nhà lãnh đạo oai vệ có thể bóp nát từ trong trứng mọi mưu toan nổi dậy. Vị Sa hoàng đang trần trụi.

Phù thủy Putin rửa nhục cách nào sau khi âm binh nổi loạn ?

The Economist cho rằng một kẻ lưu manh vào tù ra khám như Yevgeny Prigozhin có thể thăng tiến là nhờ sự hoang tưởng và thô bạo của Putin. Không tin vào quân đội, ông chủ Kremlin cần một băng nhóm côn đồ trung thành. Nhờ Wagner, Putin chối bỏ những hoạt động đẫm máu ở nước ngoài, có thể gây tội ác chiến tranh ở ba châu lục và can thiệp vào bầu cử của nước khác. Và nay âm binh đã quay ngược, chống lại phù thủy.

Trong 24 tiếng đồng hồ nổi dậy, nước Nga vẫn im lặng không phản ứng, từ người dân bình thường cho đến giới tinh hoa chính trị và quân

sự. *Courrier International* trích dịch phóng sự của *The Sunday Times* tại Matxcova, cho thấy người dân đã dám phê phán to tiếng hơn. Một phụ nữ nói Nhà nước nay có nhiều việc khác để làm, những người làm loạn mới phải vào tù chứ không phải họ. Người khác hỏi lại : « *Tại sao phải sợ lính Wagner ? Chính là nhà cầm quyền mới phải run sợ* ».

Cho đến nay, chế độ đứng vững nhờ phân phối lợi ích từ tham nhũng cho tầng lớp trên, và khủng bố tầng lớp dưới. Nếu một trong hai cơ sở này sụp đổ, cả hệ thống bị đe dọa. Với cách nhìn này, Putin không thể an tâm khi lính đánh thuê Wagner rời Rostov trong những tràng pháo tay của cư dân. Lịch sử sẽ trả lời liệu đây có phải là khởi đầu cho hồi kết, như cuộc đảo chánh thất bại tháng 8/1991 chống Gorbatchev đã dẫn đến Liên Xô sụp đổ bốn tháng sau. Kremlin sẽ rửa nỗi nhục bên trong bằng cách hung hăng hơn với bên ngoài hay không ? Hơn bao giờ hết, tương lai châu Âu được đặt cược vào chiến trường Ukraina, và với sự kiện vừa qua, tương lai nước Nga cũng vậy.

Hai yếu tố bất lợi cho Putin và nguy cơ nước Nga tan rã

The Economist cho rằng, các nhà độc tài dù bị yếu đi vẫn có thể tồn tại lâu dài nếu không có ai thay thế, như Alexandre Lukachenko ở Belarus hay Bachar Al-Assad ở Syria. Tuy nhiên có hai yếu tố bất lợi cho Vladimir Putin.

Trước hết là chiến tranh với Ukraina. Cuộc phản công của Kiev dù chậm chạp hơn dự kiến, vẫn giúp giành lại được một số lãnh thổ bị Nga xâm lấn, và ở một số nơi, còn tái chiếm cả những vùng đất bị chiếm đóng từ năm 2014. Chiến lược của Putin là chờ đợi phương Tây nản lòng. Nhưng châu Âu đã gia tăng chi tiêu quốc phòng và không còn lệ thuộc vào dầu khí của Nga như trước. Ngược lại, trên 100.000 người Nga đã chết hay bị thương, khiến các chuyên gia tuyên truyền đặc lực nhất của Matxcova cũng khó ăn khó nói.

Thứ hai là kinh tế. Tuy tránh được khủng hoảng trong năm nay, nhưng Putin không còn nguồn lực để tiến hành một cuộc tấn công quy mô mới. Thu nhập từ khí đốt giảm mạnh sau khi cắt đứt với khách hàng sộp nhất, giá dầu thế giới xuống thấp, đồng rúp mất 40 % giá trị. Tuần báo cho rằng thế giới cần chuẩn bị trước viễn cảnh một đất nước có trên 4.000 đầu đạn nguyên tử sụp đổ. Putin đã chứng tỏ rằng một chế độ tập trung quyền lực trong tay một người và tham nhũng lan tràn không thể là cách lãnh đạo một siêu cường.

Le Point khi nói về « *Khả năng tan rã* », nhắc lại phương Tây lo sợ hỗn loạn sẽ xảy ra ở Nga. Chính nhờ nỗi sợ này mà một thời gian dài Vladimir Putin được làm ngơ sau khi tấn công Chechnya, đè bẹp đòi lập, chiếm một phần lãnh thổ Gruzia...Nga là một liên bang gồm 89 nước cộng hòa và vùng lãnh thổ, trong số đó có 21 nước dân số không phải là người Slave. Cuộc xâm lăng Ukraina làm cạn dần nguồn tiền cho đến nay giúp Kremlin ru ngủ những giấc mơ độc lập. Nhiều vùng ở Xibêri đã phản ứng khi không còn nhận được thu nhập từ nguồn lợi dầu khí dưới lòng đất của họ. Căng thẳng xã hội cũng tăng lên ở những vùng đất của Nga nằm sát Trung Quốc.

Đồng hồ điện Kremlin bắt đầu đếm ngược

Trên *L'Express*, nhà nghiên cứu Sergey Radchenko, một trong những chuyên gia giỏi nhất về các vụ đảo chánh ở Kremlin nhận định « *Không chắc rằng Putin có khả năng tái lập uy quyền* ». Theo ông, vị thế của Putin rõ ràng đã bị chao đảo nặng nề. Vấn đề là chế độ của ông ta liệu có xuống dốc dần và sụp đổ, hay Putin sẽ ra tay thanh trừng. Còn về Evgueni Prigojine, chuyên gia này cho rằng « *hy vọng sống của ông ta rất thấp* », nhất là nếu không còn nắm được Wagner. Nhà tài phiệt lưu vong Mikhail Khodorkovski dự báo « *sẽ còn có những cuộc nổi dậy khác* ».

L'Express đặt câu hỏi : Sau khi lộ rõ sự bất lực thảm hại, Putin còn duy trì quyền lực được bao lâu nữa ? Ông ta liệu có đủ phương tiện để nắm lại tình hình, trong khi giới tinh hoa thấy khả năng làm giàu và sự ổn định mà ông chủ điện Kremlin hứa hẹn ngày càng xa ? Có bao nhiêu người trong số họ mơ đến một Sa hoàng mới biết nối lại liên hệ với phương Tây, giúp họ trở lại cuộc sống phong lưu ? Những phe phái khác có thể đứng lên chống lại Sa hoàng, thời kỳ hậu Putin chùng như đã khởi sự : Đồng hồ đã bắt đầu đếm ngược.

Học giả Trung Quốc : Nga phải học tập Mao !

Về phía Trung Quốc rút được bài học gì qua vụ nổi loạn của Yevgeny Prigozhin? Theo các học giả Hoa lục được *The Economist* dẫn lời, thì Trung Quốc không cần học ai, mà chính Nga phải học tập gương tốt của Bắc Kinh. Họ dẫn lời Mao Trạch Đông : « *Đảng lãnh đạo trên nòng súng* ».

Đại tá về hưu Chu Ba (Zhou Bo) thuộc Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và An ninh, đại học Thanh Hoa nhắc nhở, Mao đã áp đặt các chi

bộ đảng và chính ủy lúc Hồng quân còn là một nhóm du kích bát nháo, ca ngợi việc duy trì truyền thống « tốt đẹp » này. Ông nhìn nhận Bắc Kinh cũng nhờ đến các công ty an ninh tư nhân để bảo vệ công dân làm việc ở nước ngoài, nhưng trong khuôn khổ chương trình « Nhất đối, nhất lộ ». Quân đội Trung Quốc không bao giờ tuyển mộ tù nhân như Wagner.

Alessandro Arduino của King's College ở Luân Đôn cho biết, tuy Trung Quốc dùng « dân quân biển » - lực lượng mang danh dân sự trên những chiếc tàu lớn vỏ sắt để hà hiếp láng giềng - nhưng khi hoạt động ở nước ngoài thì tương đối trật tự. Khoảng 20 công ty an ninh tư nhân Trung Quốc ngoài việc bảo vệ doanh nghiệp người Hoa ở châu Phi và những nơi khác, nhiều khi còn là « đại sứ thương hiệu » cho công nghệ Trung Quốc, bán các camera nhận diện khuôn mặt, drone và công cụ giám sát. Nhiều vệ sĩ không vũ trang, họ tuyển người địa phương mang vũ khí khi cần.

Nếu chiến tranh Ukraina kéo dài và rút cuộc phương Tây mệt mỏi, chia rẽ và yếu đi như Trung Quốc vẫn luôn hy vọng, thì Bắc Kinh có lẽ sẽ bỏ qua cho Matxcova việc lao vào cuộc phiêu lưu đẫm máu này. Trong khi chờ đợi, những người chỉ huy quân đội Trung Quốc có thể được nghe những bài giảng mới về lòng trung thành tuyệt đối với Tập Cận Bình.

[Bố già Nga Putin đang đánh mất hào quang và quyền lực](#)

Capture à partir de :[baotienngdan](#)

[Wall Street Journal](#)

Tác giả: **Holman W. Jenkins, Jr.**

[Cù Tuấn](#), dịch

30-6-2023

Tóm tắt: *Putin quá yếu ớt để chiến thắng cuộc chiến và cũng quá yếu ớt để có thể kết thúc nó.*

Dấu ấn của giai đoạn cai trị của Vladimir Putin là việc đẩy những con người sáng tạo, kinh doanh, đầy tham vọng của Nga ra nước ngoài cho đến khi chỉ còn lại một người, Yevgeny Prigozhin.

Quá trình này lên đến đỉnh điểm với sự tháo chạy của các nhân sự tài năng về kinh doanh và kỹ thuật của Nga trong cuộc chiến Ukraine. Nó bắt đầu với cuộc tấn công của ông Putin vào nhà tài phiệt thành công và sáng tạo nhất, Mikhail Khodorkovsky, vào năm 2003.

Giống như ông Prigozhin, người khởi nghiệp bằng nghề bán xúc xích, ông Khodorkovsky điều hành một quán cà phê. Ông mở rộng sang lĩnh vực năng lượng và tội ác của ông là tạo ra vai trò chính trị cho bản thân, dựa trên sự giàu có về dầu mỏ của mình. Rõ ràng, sai lầm lớn nhất của Khodorkovsky là không có quân đội riêng.

Trong trò chơi pháp lý sau đó, ông Khodorkovsky bị bỏ tù và tài sản của ông được phân phối lại cho những người thân cận của chế độ. Có một câu hỏi đặt ra là các lực lượng hỗ trợ ông Putin còn chưa rõ ràng. Ban đầu Putin được các nhà tài phiệt đang tìm cách bảo vệ sự giàu có từ thời Yeltsin của họ đặt vào vị trí quyền lực, đà thăng tiến của Putin được củng cố bằng các vụ đánh bom khủng bố giết chết hàng trăm cư dân chung cư Nga đang còn ngủ trên giường của họ và hiện được cho là do chính những người ủng hộ ông thực hiện, dù cho Putin có biết việc đó hay không.

Tương tự là việc giết hại các nhà báo, nhà phê bình và các chính trị gia đối lập, bao gồm cả một số người khăng khăng đòi điều tra các vụ đánh bom. Những vụ việc này là do Putin ra lệnh thực hiện hay do những người đang cố gắng kiểm soát ông ta trực tiếp làm?

Dư âm của phương pháp bạo loạn của Prigozhin trong cuộc nổi dậy gần đây là khó có thể bỏ qua. Prigozhin đột ngột trở thành một người nổi tiếng thông qua những bình luận công khai về những thất bại của cuộc chiến Ukraine, được công chúng hiểu là cách ông ta giao tiếp và cố gắng thao túng Putin.

Nói một cách dễ hiểu, giữa một cuộc chiến được cho là “sống còn”, đằng sau cuộc đối đầu tuần này là một cuộc chiến tiêu chuẩn thời Putin về tiền bạc và hối lộ, vốn cũng là nguồn gốc của chính cuộc chiến, như Prigozhin giải thích trong một trong những video của mình. Prigozhin chỉ hành động để ngăn chặn các ông trùm đối thủ, Sergei Shoigu và Valery Gerasimov của Bộ Quốc phòng, để họ không lấy cắp tài sản chính của ông ta – lực lượng lính đánh thuê Wagner, bằng cách sáp nhập nó vào quân đội Nga.

Chúng ta luôn phải tập trung vào bản chất thực sự của chế độ Putin hơn là các mệnh lệnh mang tính chính trị và địa lý của Nga mà các nhà hiện thực nhắc đến.

Putin mơ về Peter Đại đế, nhưng đoàn tùy tùng của ông lại giống những tên xã hội đen người Anh “quậy tưng” trong một bộ phim của

Guy Ritchie. Bản chất chế độ của ông đã đẩy các nước láng giềng của mình về phía NATO, nếu không thì tổ chức này có thể đã trở thành tàn tích lịch sử. Chỉ có những người thân cận trong bộ máy nhà nước Nga mới có thể phát triển mạnh trong một nền kinh tế bị chi phối bởi việc theo đuổi các cơ hội hối lộ. Từ các doanh nhân địa phương đến BP và Ikea, các nhà đầu tư đã học được rằng, khi bạn xây dựng thứ gì đó ở Nga, thứ đó có nguy cơ bị chính quyền Nga đánh cắp từ tay bạn.

Ngay từ đầu, Putin đã thiếu một chiến lược nghỉ hưu. Điều này có nghĩa là ông sẽ phải duy trì cương vị lãnh đạo mãi mãi và trở nên chai lì khi ngồi tại chức đó. Khi không thể mang lại cho người dân của mình hy vọng về sự thịnh vượng và tự do theo kiểu châu Âu, ông đã tặng cho họ những cuộc phiêu lưu quân sự và “những kẻ thù của nhân dân”.

Và bây giờ, ngay cả quyền lực sai khiến của Putin đối với các cấp dưới trực tiếp cũng bắt đầu giảm sút, bởi vì ông ta không còn khả năng giải quyết bất kỳ vấn đề thực sự nào nữa. Ông ta chỉ có thể tạo ra chúng, chẳng hạn như phát động chiến tranh ở Ukraine với giả định thông tin sai lệch rằng người Ukraine sẽ đầu hàng.

Prigozhin là người lạc lõng nhất trong giới tinh hoa của Putin, nhưng là người đầu tiên nói rằng cuộc chiến đã được phát động với lý do sai lầm. Ukraine và NATO không đe dọa Nga. Không có “bọn phát xít”. Dù có vẻ ngoài bặm trợn và không lịch lãm, Prigozhin lại truyền đạt được những gì mọi quan chức đáng kính của chế độ đang nghĩ. Sự thật thậm chí còn thấm vào nội dung tuyên truyền của đài truyền hình do nhà nước Nga kiểm soát. Và nỗ lực của Putin nhằm củng cố hệ thống kiểu bố già của mình trong tuần này bằng cách viện dẫn phẩm giá và tính hợp pháp của nhà nước, đã hầu như không giúp được gì. Hệ thống đã được hiệu chỉnh tốt hơn để hỗ trợ những suy nghĩ viển vông của một nhà độc tài hơn là để cho thấy rằng ông ta có các giải pháp cho vấn đề.

Số phận của Prigozhin vẫn còn chưa rõ ràng, nhưng ông ta thích thương lượng với những ưu thế mà Khodorkovsky thiếu, như khi các binh sĩ của ông đã bắn hạ một số máy bay đang tìm cách cản trở cuộc hành quân “tuần hành vì công lý” của Wagner tới Matxcova. Bất chấp sự ân xá rõ ràng mà Putin dành cho Prigozhin để kết thúc cuộc đối đầu, liệu giờ đây Prigozhin có ngã khỏi cửa sổ như những cộng sự bị

thất sủng khác của Putin không? Tôi cho rằng chuyện đó có thể xảy ra.

Có ai đó sẽ có thể ám sát Prigozhin hay không? Họ có dám không? Làm vậy họ có lợi gì không? Putin phải đối mặt với rủi ro dù ông có hành động ra sao trong cuộc khủng hoảng vẫn còn dang dở này; theo một logic kỳ lạ, Prigozhin thậm chí có thể đã mua cho mình một số quyền miễn trừ bằng cách khiến những nghi ngờ của giới tinh hoa về cuộc chiến đã trở thành sự thật một cách chính thức.

Đồng thời, một Putin yếu kém hơn thậm chí còn ít có khả năng có được hòa bình hơn. Ông ta cũng ít có khả năng ra lệnh cho các Ngài Shoigu và Gerasimov thực hiện bất kỳ cuộc tấn công tưởng tượng vô vọng nào để theo đuổi chiến thắng cuối cùng tại Ukraine. Tôi tiên đoán sẽ xảy ra tình trạng tê liệt ở Matxcova và việc phòng thủ thụ động trong cuộc chiến ở Ukraine. Với phần kết vẫn chưa được viết ra, chương cuối cùng của tác phẩm có thể sẽ thể hiện những yếu tố khôi hài giống như đặc điểm chính trị nội bộ của Nga trong tuần này.

[Kịch bản nào cho tương lai chế độ Putin ?](#)

Đăng ngày: 21/07/2023 - 15:50

Capture à partir de : [RFI](#)

Quyền lực không bị suy yếu vì trước mắt Vladimir Putin còn nhiều là chủ bài trong tay sau vụ binh biến bất thành của Wagner, nhưng mức độ « ổn định của chế độ » đang bị chiến tranh Ukraina « thách thức nghiêm trọng ». Trong những năm sắp tới những yếu tố nào có thể làm lung lay chế độ Putin và kịch bản nào sẽ diễn ra sau đó ?

Tổng thống Nga Vladimir Putin họp với các lãnh đạo an ninh tại Matxcova, Nga, ngày 26/06/2023. via REUTERS - SPUTNIK

Nhà ngoại giao và địa chính trị Michel Duclos, thuộc viện nghiên cứu Institut Montaigne- Paris, đã trả lời các câu hỏi này trong bài tham luận hôm 07/07/2023. Nguyên là đại sứ Pháp tại Syria, Thụy Sĩ và bên cạnh Liên Hiệp Quốc trong nhiều năm, ông hiện là cố vấn đặc biệt về ngoại giao và địa chính trị của Viện Montaigne.

Công luận Nga chấp nhận chiến tranh

Bài viết mang tựa đề « *Những kịch bản về tương lai chế độ của Vladimir Putin* » mở đầu với nhận xét : Cho đến cuộc nổi loạn của Wagner trong tay Yevgeny Prigozhin hôm 24/06/2023, dư luận Nga nhìn chung « *chấp nhận* » những hậu quả chiến tranh Ukraina vì ba lý do.

Thứ nhất là họ đã bị « *nhồi sọ* » từ nhiều năm nay. Khó có thể thẩm định chính xác các chiến dịch tuyên truyền đó tác động đến mức độ nào đến thái độ của phần lớn người dân Nga. Nhưng rõ ràng và đặc biệt là ở các thành phố lớn, dân chúng « *chủ yếu lo kiếm sống qua ngày* » khi mà họ bị giới hạn du lịch, hay đi công tác ra nước ngoài, khi mà một số mặt hàng tiêu dùng thường ngày trở nên khan hiếm và đắt đỏ hơn do lệnh trừng phạt Âu Mỹ ban hành từ khi Matxcova xâm chiếm Ukraina.

Thứ pháp thứ nhì là chính quyền Putin « *vừa đấm vừa xoa* » : Bên cạnh các biện pháp đàn áp phe phản chiến, chính quyền cũng tránh dồn những « *công dân bình thường* » vào đường cùng. Huy động quân nhân ra chiến trường, thế nhưng chính quyền Nga cũng đã có nhiều biện pháp đền bù, trợ cấp cho gia đình của những người lính. Matxcova cũng đã tránh tuyển quân trong hàng ngũ giới trung lưu. Ngoài ra, Michel Duclos nhìn nhận, trước những đòn rất mạnh tấn công vào cỗ máy kinh tế của nước Nga, Kremlin đã xử lý vấn đề này « *khá tốt* » : mãi lực của người dân, hệ thống tài chính và ngân hàng không bị « *sụp đổ* » và trước mắt, « *có thể nghĩ rằng Matxcova có khả năng tài trợ cỗ máy chiến tranh, ít ra là ở mức độ hiện tại* ».

Điểm thứ ba là chính phủ một mặt hô hào « *Phương Tây đang tấn công nước Nga* », « *đe dọa đến sự sống còn* » của dân tộc Nga, mặt khác vẫn cố gắng tạo ảo tưởng là cuộc sống của người dân Nga không bị xáo trộn, mọi người vẫn được « *sống một cách bình thường* ».

Ba yếu tố vừa nêu dẫn đến nhận xét như sau : Thoạt đầu, công luận Nga nghĩ rằng không cần thiết phải tham chiến, nhưng một khi chiến tranh đã khai mào, số này hoàn toàn loại trừ kịch bản nước Nga bại trận.

Ba điểm có thể « đảo ngược tình huống »

Câu hỏi kế tiếp là tới khi nào, tổng thống Vladimir Putin sẽ mất đi điểm tựa quý giá của công luận trong nước ?

Một số điểm như sau cho phép trả lời phần nào câu hỏi này.

Một là tác động lâu dài từ các biện pháp trừng phạt nhắm vào nước Nga : Đến khi nào các biện pháp trừng phạt « *thực sự đè nặng* » lên kinh tế Nga ? Một số nhà quan sát cho rằng phải mất từ « *hai đến ba năm* ». Đây thường là quan điểm của một số các quan chức tại Matxcova. Bộ trưởng Tài Chính Anton Siluanov tại diễn đàn kinh tế Saint Petersburg (14-17/2023) thừa nhận « *đến một lúc nào đó chính phủ sẽ phải hoặc là tăng thuế, hoặc là cắt giảm các chương trình an sinh xã hội* » để tài trợ cỗ máy chiến tranh. Thu nhập từ các nguồn tài nguyên bắt đầu « *tăng chậm lại* » trong lúc chi phí quân sự không ngừng gia tăng.

Nguy cơ thứ nhì là « *tác động* » đối với công luận trong trường hợp Nga thua trận tại Ukraina. Lịch sử nước Nga không thiếu những thí dụ cho thấy thất bại quân sự và sự sụp đổ của một chế độ « ít nhiều có liên quan đến nhau ». Michel Duclos đơn cử ví dụ : « *Thất bại tại Afghanistan đã dẫn đến ngày tàn của chế độ cộng sản Liên Xô* ».

Tuy nhiên, yếu tố thứ ba có thể làm « *đảo ngược* » tình huống là « *yếu tố Trung Quốc* ». Theo quan điểm của Michel Duclos, « *cuộc trắc nghiệm thực thụ về tình bạn vô bờ bến* » giữa Matxcova và Bắc Kinh sẽ diễn ra khi mà « *tình trạng tài chính của Nga xuống dốc đến nỗi Matxcova phải đi vay tín dụng của Trung Quốc* ».

Vị trí của Putin trong dòng lịch sử

Vậy tổng thống Nga đang tính toán những gì ? Theo tác giả bài viết, điều ấy tùy thuộc vào « *cách nhìn của Vladimir Putin về sự sống còn của chế độ trong tay ông, về vị trí của ông trong Lịch Sử* », mà vị trí đó « *được gắn chặt với chiến thắng quân sự* » của Matxcova.

Do vậy Michel Duclos không loại trừ khả năng điện Kremlin duy trì « *một cuộc chiến triền miên* » để biện minh cho tính chính đáng của chế

độ. Kịch bản đó hàm ý « trước một kết cục thảm hại » cho hình ảnh của mình, Vladimir Putin có thể sẽ tính đến « giải pháp hạt nhân ». Cuộc « khủng hoảng nguyên tử đó » không chỉ thu hẹp trên chiến trường, mà bao gồm luôn cả nhà máy điện hạt nhân ở Zaporijia. Đây là một « khả năng » nguy hiểm trong tay Matxcova.

Trong trường hợp này, có hai rào cản cho « phương án hạt nhân » đó của Putin : một là công luận Nga và hai là tiếng nói của Trung Quốc. Có điều ông Michel Duclos không mấy lạc quan khi nhắc lại, tháng 9/2022 tổng thống Putin thông báo « sáp nhập » 4 tỉnh của Ukraina vào với nước Nga chỉ hai ngày sau thượng đỉnh Tổ Chức Hợp Tác Thượng Hải ở Samarkand, Uzbekistan. Nhân thượng đỉnh này, lãnh đạo Trung Quốc và Ấn Độ, « đã kêu gọi nguyên thủ Nga thận trọng ».

Thời đại Putin bước vào « lúc hoàng hôn »

Ngoài giải pháp hạt nhân để tồn tại, Vladimir Putin cũng đánh cuộc vào việc phương Tây mệt mỏi vì chiến tranh Ukraina kéo dài, rồi Donald Trump trở lại Nhà Trắng sau cuộc bầu cử tháng 11/2024. Tại Trung Quốc, ông Tập Cận Bình mở « mặt trận Đài Loan » và đây sẽ là « mặt trận thứ nhì nhắm vào phương Tây ».

Có một thực tế không thể chối cãi : « Thời đại Putin đang bước vào lúc hoàng hôn ». Cho đến nay nhân vật đầy quyền lực này luôn dung hòa được hai mục tiêu « duy trì ổn định ở trong nước và hung hăng trong đường lối đối ngoại ». Có điều cựu đại sứ Pháp tại Liên Hiệp Quốc ghi nhận chiến tranh Ukraina là một bước ngoặt do chủ trương hung hăng về đối ngoại đó của tổng thống Vladimir Putin nay có nguy cơ « phá hỏng » ổn định ở trong nước, tiêu biểu hơn cả là vụ binh biến vừa qua của nhóm Wagner.

Điện Kremlin không còn nhiều thời gian : cột mốc bầu cử tháng 3/2024

Tương lai nào cho « chế độ » Putin ? Để trả lời câu hỏi này, chuyên gia Pháp cho rằng quân của Nga đông hơn Ukraina và tương quan lực lượng có vẻ bất lợi hơn cho Kiev. Nhưng tổng thống Putin phải chạy đua với thời gian trước khi « cỗ máy kinh tế » bị các biện pháp trừng phạt tác động mạnh và Matxcova không còn khả năng tài trợ chiến tranh.

Về chính trị, bầu cử tổng thống Nga diễn ra vào tháng 3/2024 là một kỳ hạn quan trọng. Kết quả bầu cử dù đã được biết trước, nhưng điện

Kremlin có tham vọng Vladimir Putin phải được ít nhất 75 % cử tri ủng hộ. Điều tối kỵ đối với ông là lại trông thấy cảnh người dân xuống đường bày tỏ mất niềm tin. Nếu như cuộc tuyển cử này vì một lý do nào đó phải « dờn lại » thì đó sẽ là « dấu hiệu rõ ràng về không khí bất an » ở Nga.

Một quẻ bói cho Putin

Trong phần cuối, Michel Duclos nêu bật năm kịch bản cho tương lai chính trị của ông Putin. Các kịch bản đó gồm « *một sự tiếp nối* », có nghĩa là Vladimir Putin vẫn làm chủ tình thế như là cho đến hiện nay. Khá hơn nữa là « *hào quang của ông thêm sáng chói* » nếu như Ukraina không giành lại được những phần lãnh thổ đã bị chiếm đóng.

Ở kịch bản thứ ba là một « *cuộc khủng hoảng ngầm* » để rồi một ngày nào đó phủ tổng thống thông báo vì lý do sức khỏe, ông Vladimir Putin tạm thời phải nghỉ dưỡng và tạm trao quyền điều hành đất nước lại cho thủ tướng Nga. Đương nhiên đây chỉ là một giả thiết được Michel Duclos nêu lên mà thôi.

Trong kịch bản thứ tư, tác giả nói đến một « *cuộc đột biến* » nào đó xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau. Cuối cùng là nước Nga lâm vào cảnh hỗn loạn « *ngoài tầm kiểm soát* », do các thành phần thân cận với chế độ xâu xé lẫn nhau ...

Dù vậy, trước mắt giả thuyết thực tế hơn cả là Vladimir Putin vẫn trụ được tại điện Kremlin do trên chính trường Nga không có một nhân vật nào sáng giá để thay thế ông và đủ sức tránh để nền kinh tế thứ 9 thế giới này lâm vào cảnh « *tệ hại nhất* ».

Tuy nhiên, khả năng chế độ Putin phải lùi vào hậu trường không phải là không có và trong trường hợp này, cựu đại sứ Pháp tại Syria, Thụy Sĩ và bên cạnh Liên Hiệp Quốc Michel Duclos dự báo nước Nga sẽ bước vào giai đoạn bình mới rượu cũ mà ông gọi là chế độ « Putin 2 » : Đó sẽ là một thời kỳ không mấy sáng sủa cho Liên Bang Nga.

[Nước Nga đang đi về đâu?](#)

04/07/2023

Capture à partir de : [nghiencuuquocte](#)

Tác giả: Nguyễn Quang Dy

Đó là một câu hỏi nóng không chỉ cho các nhà nghiên cứu mà còn cho những người quan tâm đến nước Nga. Vận mệnh của một siêu cường quân sự như nước Nga có tác động rất lớn tới tương lai của nhiều quốc gia và trật tự thế giới. Tuy còn quá sớm để kết luận, nhưng sau quyết định sai lầm của Putin xâm lược Ukraine, nhất là sau cuộc binh biến đầy kịch tính của ông trùm Wagner là Prigozhin, một nước Nga “hậu Putin” đang tới gần hơn.

Hệ thống đang sụp đổ

Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken nói trên chương trình “Face the Nation” (CBS, 23/06): “Cuộc nổi dậy của Prigozhin bộc lộ những rạn nứt về hệ thống. Nó thách thức trực tiếp quyền lực của Putin”. Theo Bộ Quốc phòng Anh, “*Đây là thách thức lớn nhất đối với Nga trong thời gian gần đây. Cuộc binh biến có thể châm ngòi cho một cuộc khủng hoảng, vì đó là sản phẩm của một hệ thống quản trị rối loạn sắp dẫn đến hỗn loạn*” (*bardak*).

Các nhà nghiên cứu và hoạch định chính sách ở Washington có lý do để lo ngại rằng Putin có thể mất quyền kiểm soát kho vũ khí hạt nhân của mình nếu có một cuộc đảo chính chống lại ông ở Điện Kremlin. Liệu lịch sử có lặp lại như khi Liên Xô sụp đổ? Khi một siêu cường sụp đổ, nó có thể nguy hiểm hơn là khi trỗi dậy đe dọa thế giới. Vì vậy, Washington vừa mừng vừa lo, nhất là khi Trung Quốc đang trỗi dậy và chờ thời cơ.

Là một cựu sỹ quan KGB, Putin muốn thao túng bàn cờ chính trị như “phù thủy tạo âm binh”, để có lực lượng riêng chống đảo chính. Nhưng khi phù thủy đã hết phép màu thì âm binh có thể nổi dậy làm phản như Prigozhin đã làm. Dù có thuyết âm mưu hay không, chắc Putin cũng bị bất ngờ rằng mình đã “nuôi ong tay áo”. Kết cục là Putin càng bộc lộ sự bất an và cô độc, như hình ảnh ông tiếp khách với chiếc bàn quá dài trong điện Kremlin.

Theo các nhà quan sát, [sự tương phản](#) giữa Zelensky và Putin thật đáng kinh ngạc. Trong khi Zelensky thể hiện lòng dũng cảm, tình đồng đội và đoàn kết dân tộc, thì Putin thể hiện sự lo sợ, cô lập và chia rẽ. Khi Prigozhin tiến quân về Moscow, có tin đồn Putin đã rời thủ đô. Cuộc binh biến cho thấy “hệ thống của Putin đang sụp đổ và quá trình đó sẽ tăng tốc”.

Tuy còn quá sớm để dự đoán sự sụp đổ của hệ thống, nhưng sự ổn định của nước Nga bị lung lay tận gốc như “một người khổng lồ chân đất sét”. Thất bại của Putin trong việc ngăn chặn cuộc nổi dậy của Wagner là một quả bom nổ chậm nguy hiểm. Trong khi nhiều người Nga tại Rostov chào đón Wagner thì nhiều người Nga ở Moscow bỏ chạy khỏi thủ đô. Thất bại tiếp theo tại Ukraine sẽ làm cho tình hình nước Nga tồi tệ hơn, và ngược lại.

Lần đầu tiên người Nga đã chứng kiến quân đội hùng mạnh của họ và các cơ quan an ninh đáng sợ không thể ngăn chặn được đội quân Wagner tiến về Moscow, sau khi giành được quyền kiểm soát Rostov. Cuộc nổi dậy của đội quân Wagner do Prigozhin cầm đầu và việc ông ta vạch trần nguyên nhân của cuộc chiến tranh Ukraine sẽ được lan truyền nhanh trên chiến trường, và chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến tinh thần chiến đấu của quân đội Nga.

Bộ Quốc phòng Nga lo ngại Ukraine sẽ lợi dụng sự hỗn loạn do binh biến của Prigozhin để đẩy mạnh các cuộc phản công tại Bakhmut và Donbas, và dùng sự kiện mới để thuyết phục bạn bè phương Tây. Các nước đồng minh từng lập luận rằng nước Nga không thể bị đánh bại và khuyên Ukraine nên đàm phán với Putin, bây giờ sẽ im lặng. Giới tinh hoa Nga từng gắn bó với Putin để an toàn nay phải suy nghĩ lại về một nước Nga “hậu Putin”.

Là bạn hay thù

Vào đêm thứ bảy 24/6, sau khi có sự hòa giải của Tổng thống Belarus Lukashenko, Prigozhin đã hủy cuộc hành quân của Wagner khi chỉ cách Matxcova 200 km, giúp tránh được cuộc tắm máu tiềm tàng ở Moscow. Theo Giáo sư Fiona Hill (Đại học Durham ở Anh) “*Prigozhin hiện đang nói ra sự thật về thất bại quân sự của Nga và lý do chính thức cho cuộc xâm lược. Ông ta đã công khai nói ra những gì mà nhiều người khác đang nghĩ*”.

Wagner là một đội quân đánh thuê chuyên nghiệp. Quan hệ giữa Putin (một nhà độc tài) và Prigozhin (một trùm tội phạm) là quan hệ cộng sinh cùng có lợi. “Không có Putin sẽ không có Prigozhin”. Chính Putin đã thừa nhận là nước Nga đã chi cho Wagner hơn một tỷ USD. Vì vậy, Wagner đã phục vụ rất đắc lực cho những mục tiêu quân sự của Putin ở nước ngoài, không chỉ ở Ukraine hiện nay, mà còn ở một số nước Châu Phi trước đây.

Tuy Putin đã để cho Prigozhin chỉ trích một số tướng lĩnh của Bộ Quốc phòng Nga, nhưng Prigozhin rất thận trọng, không bao giờ chỉ trích trực tiếp Putin. Nhưng khi Putin ủng hộ quyết định “thống nhất” quân đội của Bộ Quốc phòng, Prigozhin quyết không chịu từ bỏ quyền kiểm soát tập đoàn Wagner, và không chịu sáp nhập nó vào quân đội Nga. Prigozhin buộc phải đi nước cờ thế dù biết đó là hành động thách thức Putin.

Hơn 20.000 chiến binh Wagner dưới quyền Prigozhin đã thiệt mạng trong trận chiến đẫm máu ở Bakhmut. Khi đội quân Wagner có nguy cơ bị xóa sổ, Prigozhin buộc phải làm binh biến. Quyết định tiến quân về Moscow xuất phát từ tình huống tuyệt vọng chứ không định “đảo chính” để lật đổ Putin. Theo một số nguồn tin, kế hoạch binh biến của Prigozhin đã bị lộ. Tình báo của cả Nga và phương Tây đã biết trước kế hoạch đó ít nhất hai ngày.

Tuy Prigozhin thừa biết tiến quân vào Moscow sẽ đi vào cửa tử, nhưng không còn sự lựa chọn nào khác, mà phải đi một nước cờ thế. Vì vậy, khi Tổng thống Belarus Lukashenko đứng ra làm trung gian hòa giải thì Prigozhin vội vồ lấy như chiếc phao cứu sinh, chấp nhận rút quân ngay để sống lưu vong. Putin cũng nhân nhượng cho Prigozhin, “*kẻ phản bội và khủng bố*” được giữ lại mạng sống, vì lưu vong ở Belarus cũng như “*cá nằm trên thớt*”.

Cuộc binh biến của Wagner đã tạo cho Ukraine một cơ hội vàng để phản công đuổi quân Nga ra khỏi những vùng bị chiếm đóng. 11 sự

đoàn thiện chiến của Ukraine, mà các cấp chỉ huy vừa được “tư nghiệp” ở châu Âu trở về, vẫn còn án binh bất động. Cuộc binh biến của Prigozhin là mối đe dọa nghiêm trọng nhất đối với 23 năm cầm quyền của Putin. Tuy Putin dễ bị tổn thương hơn sau vụ binh biến, nhưng chế độ Putin vẫn còn đứng vững.

Cuộc chiến tranh nhằm thay đổi chế độ ở Ukraine có thể làm lung lay chế độ ở Nga. Thực tế đó là một nghịch lý không chỉ với Putin mà còn với Mỹ và đồng minh. [Một nước Nga “hâu Putin”](#) sẽ diễn ra nhanh hơn là người ta tưởng. “Đó là một cuộc cách mạng nhỏ trước một cuộc cách mạng lớn, và là “bước đầu của màn chót đối với Putin”.

Chưa phải lần cuối

Prigozhin đã được sự ủng hộ của mấy thế lực mạnh nhất nước Nga: Một là cơ quan tình báo quân đội (GRU), hai là cơ quan an ninh quốc gia (FSB); ba là chính bản thân Putin. Sự quản lý lỏng lẻo của GRU, sự nhân nhượng của quân đội, và sự che chở của Putin đã tạo cho Prigozhin và Wagner một vị trí đặc biệt như kiêu binh trong một triều đình thời trung cổ. Nhưng nước Nga của Putin hiện nay không phải là nước Nga của Peter Đại đế.

Đối với Wagner, GRU có vai trò quan trọng nhất, tin tưởng rằng Wagner vẫn hữu ích cho họ. Việc sử dụng các tập đoàn quân sự tư nhân làm nhà thầu phù hợp với mô hình chiến tranh mới của thế kỷ 21, không chỉ ở Nga mà còn ở Mỹ và các nước khác. Wagner vừa là sự tiếp nối của truyền thống cũ, vừa phản ánh xu hướng mới về chuyển đổi quyền lực, với sự xuất hiện của các tập đoàn tư nhân là trung tâm quyền lực mới.

Theo các chuyên gia, các nhà độc tài như Putin thường có ảo tưởng về quyền lực. Nhưng chế độ của Putin hóa ra dễ bị tổn thương hơn nhiều so với vẻ cứng rắn bên ngoài. Các tổn thất nhanh chóng của quân đội Nga tại Ukraine và sự yếu kém của họ đã buộc Putin phải dựa nhiều hơn vào Wagner. Nhưng hệ quả là Prigozhin đã cạnh tranh với Bộ Quốc phòng Nga và vượt khỏi tầm kiểm soát.

Theo các [nguồn tin tình báo](#), hơn 35.000 binh sĩ Nga thiệt mạng và 154.000 người bị thương, trong khi Nga mất 2.000 xe tăng và 900 xe bọc thép. Chỉ tính từ 12/2022 đến 5/2023, hơn 20.000 quân Nga đã thiệt mạng và 80.000 người bị thương. Cuộc binh biến của Wagner cho thấy nước Nga rất bất ổn, và sớm có các *vụ hỗn loạn tiếp theo*.

Trước ngày 24/2/2022, Putin tuy là một người không đáng tin và hiếu chiến, nhưng qua các cuộc hành quân tại Syria, Crimea và những nơi khác, ông ấy vẫn là một chiến lược gia đầy năng lực. Nhưng sau sự kiện này, Putin cho thấy ông đã phạm sai lầm lớn khi xâm lược một nước khác không đe dọa nước Nga, và cuộc binh biến chết yểu cuối tuần qua của đội quân đánh thuê Wagner do Prigozhin cầm đầu, đã hủy hoại hào quang của Putin.

Dù không có đảo chính thì Kremlin cũng đã bị khốn đốn. Cuộc binh biến của Prigozhin là thách lớn đầu tiên đối với chế độ Putin, nhưng chắc không phải là lần cuối. Phương Tây không thể làm được gì hơn là để cho sự kiện chính trị này tiếp diễn như một bi hài kịch. Những gì đã diễn ra trong ba ngày qua là một cảnh báo về tương lai đen tối của nước Nga. Chỉ trong vòng một ngày, cuộc binh biến của Prigozhin đã tạo ra một sự hỗn loạn lớn.

Cuộc chiến ở Ukraine đã bào mòn nguồn lực của nước Nga và cuộc binh biến của Wagner càng làm cho nước Nga bất ổn, đặt Moscow trước các thách thức nội bộ mới. Chắc Prigozhin không phải là thách thức cuối cùng. Tuy chưa ai đủ mạnh để lật đổ Putin, nhưng mỗi người trong số họ sẽ làm lung lay quyền lực và uy tín của Putin và nước Nga. Kết cục là họ có thể làm tê liệt chính quyền Nga và làm suy yếu vị thế quân sự của Nga ở Ukraine.

Tham khảo

1. *Putin finally learns the lesson all tyrants learn*, Max Boot, [Washington Post](#), June 24, 2023
2. *The Putin system is crumbling*, Gideon Rachman, Financial Times, June 25, 2023
3. *Revolt Raises Searing Question: Could Putin Lose Power?* [Anton Troianovski](#), Foreign Affairs, June 25, 2023
4. *The Beginning of the End for Putin?* Liana Fix and Michael Kimmage, Foreign Affairs, June 27, 2023
5. *What comes after Putin?* Mark Galeotti, Foreign Affairs, June 30, 2023
6. *What really went down between Putin and Prigozhin?* Paul Wood, Spectator, June 30, 2023
7. *Putin's Fate is Now Tied to Prigozhin's*, Valerie Hudson, National Interest, June 30, 2023

